

**STRATEGIA ROZWOJU
MIASTA TORUNIA**

***Raport
o stanie miasta***

Toruń 2012

Opracowanie:
Wydział Rozwoju i Programowania Europejskiego
ul. Grudziądzka 126b
87-100 Toruń
tel. +48 56 611 85 54
wripe@um.torun.pl

WARUNKI NATURALNE

Miasto Toruń zlokalizowane jest na terasach rzeki Wisły we wschodniej części rozszerzenia dolinnego zwanego Kotliną Toruńską. Północna granica administracyjna miasta przylega do Wysoczyzny Chełmińskiej. Od południowego wschodu Toruń ograniczony jest ujściowym odcinkiem doliny rzeki Drwęcy.

Miasto leży w centrum województwa kujawsko-pomorskiego i graniczy od północy z Gminą Łysomice, od wschodu z Gminą Lubicz, od południa z Gminą Wielka Nieszawka, od zachodu z Gminą Zławieś Wielka.

Obszar miasta obejmuje 115,75 km². Gęstość zaludnienia wynosiła na dzień 31 grudnia 2011 roku 1.770 osób na 1 km² i spadła w porównaniu z końcem roku poprzedniego o 4 osoby.

Rzeki, zbiorniki wodne

Przez Toruń przepływa rzeka Wisła o średniej szerokości koryta 300 - 500 m i głębokości około 2 m oraz Struga Toruńska. Południowo-wschodnią granicę miasta stanowi ujściowy odcinek rzeki Drwęcy wpadającej do Wisły.

Na terenie miasta znajdują się również zbiorniki wodne: Basen Portu Drzewnego (64 ha powierzchni), Starorzeczka Wisły (10 ha),

Jezioro Nagus (7,7 ha), Basen Portu Zimowego (5 ha), Kaszownik (1 ha).

Dane meteorologiczne

Pomiary prowadzone przez stację meteorologiczną Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej Państwowego Instytutu Badawczego w Toruniu przy ul. Storczykowej 124 wykazały, iż po znacznym spadku temperatury powietrza w roku 2010, jej poziom w roku ubiegłym powrócił do poziomu nie odbiegającego znacznie od średnich rocznych temperatur powietrza z ostatniego dziesięciolecia. Warto wskazać jest natomiast fakt, iż w ostatnim roku zanotowano bardzo niską roczną sumę opadów - roczna suma dla roku 2011 wyniosła 467 mm i była znacznie niższa niż suma dla poszczególnych lat. W ostatnim dziesięcioleciu niższą sumę opadów zanotowano tylko w roku 2005 i wyniosła ona wówczas 459 mm. Rok 2011 był także najbardziej nasłonecznionym rokiem od 10 lat - roczna suma usłonecznienia w zeszłym roku wyniosła 1950 h. Średnia prędkość wiatru nie odstawiała od wartości z lat ubiegłych i wyniosła 2,6 m/s.

Tabl. 1. Dane meteorologiczne

Stan w dniu 31 XII 2011 r.

Lata	średnia roczna temperatura powietrza	roczna suma opadów	średnia prędkość wiatru	średnie zachmurzenie	usłonecznienie
2001	8,6° C	699 mm	2,3 m/s	5,4	1433 h
2002	9,5° C	622 mm	2,5 m/s	5,1	1577 h
2003	8,4° C	484 mm	2,3 m/s	4,8	1753 h
2005	8,6° C	459 mm	2,8 m/s	4,9	1917 h
2006	8,9° C	503 mm	2,6 m/s	4,9	1854 h
2007	9,5° C	666 mm	2,8 m/s	5,2	1742 h
2008	9,5° C	512 mm	2,8 m/s	5,2	1770 h
2009	8,5° C	527 mm	2,6 m/s	5,2	1785 h
2010	7,4° C	832 mm	2,6 m/s	5,4	1643 h
2011	9,0° C	467 mm	2,6 m/s	4,8	1950 h

STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA

1. Dział przygotowano na podstawie danych Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, Delegatura w Toruniu.

2. Prezentowane dane - jeśli nie zaznaczono inaczej - dotyczą miasta Torunia.

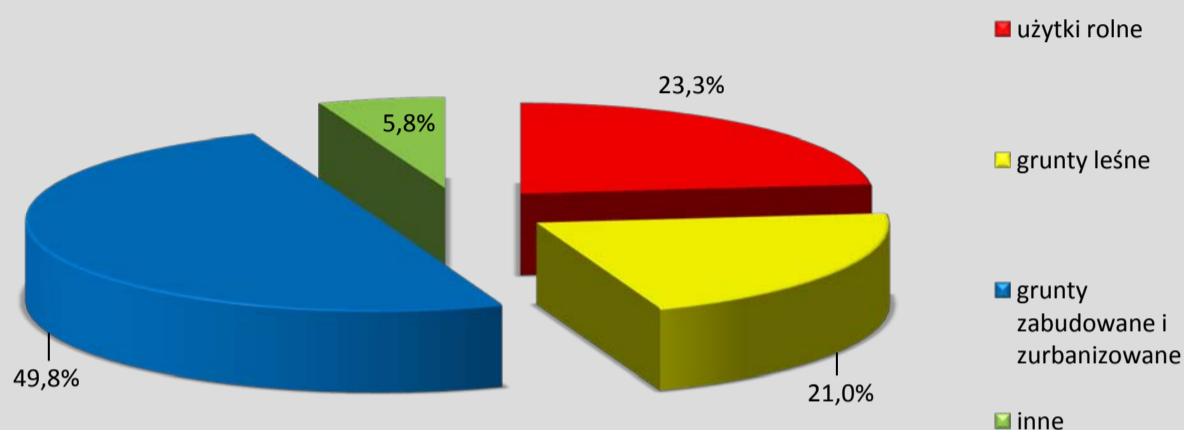
Grunty

Gmina Miasta Toruń zgodnie z danymi zawartymi w ewidencji prowadzonej przez Wydział Geodezji i Kartografii według stanu

na koniec 2011 roku jest właścicielem 3.799 ha gruntów, w tym grunty nieobciążone użytkowaniem wieczystym stanowią 2.998,3 ha tj. 78,9% ogólnej liczby gruntów miasta. Areał gruntów stanowiących majątek Gminy uległ zmniejszeniu w stosunku do 31.12.2010r.

o ok. 16 ha, jednak podobnie jak w latach ubiegłych ich wartość wzrosła. Wpływ na to miały m.in. postępowania o przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności (pow. gruntów oddanych w użytkowanie wieczyste zmniejszyła się o ok. 9 ha).

Rys. 1. Użytkowanie gruntów nieobciążonych użytkowaniem wieczystym
Stan w dniu 31 XII 2011 r.

Ocena jakości wód

W roku 2011 kontynuowano monitoring jakości wód w ramach „Programu Państwowego Monitoringu Środowiska Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2010 - 2012”. W granicach miasta i na jego obrzeżach przewidywał on tylko stanowiska rzek na ujściowych odcinkach tj. Drwęcy w Złotorii i Strugi Lubickiej w Lubiczu – Tab. 1. Badania monitoringowe polegały na comiesięcznym poborze prób

wód i analizie laboratoryjnej w zakresie wskaźników fizykochemicznych, hydrobiologicznych i bakteriologicznych.

W związku z tym ocenę wód płynących za rok miniony dokonano w oparciu o uzyskane wyniki obliczeń statystycznych i wartości średniorocznych wskaźników zanieczyszczeń porównując je z wynikami z lat wcześniejszych.

Tabl. 2. Wykaz punktów pomiarowo – kontrolnych na terenie m. Torunia w roku 2011

Lp	Nazwa cieku	km	Lokalizacja	Szerokość	Długość
1.	Drwęca	1,0	ujście do Wisły, Złotoria	52°59'56,3"	18°42'11,2"
2.	Struga Toruńska (Lubicka lub Wilcza)	0,1	ujście do Drwęcy, Lubicz	53°01'33,3"	18°45'05,6"

Rzeki

Drwęca - ujście do Wisły, Złotoria

Badania monitoringowe w roku 2011 wykazały, że wody Drwęcy spełniały wymogi umiarkowanego stanu ekologicznego (III klasa). O jakości decydowały wartości stężeń azotu Kjeldahla i fosforanów.

W porównaniu z rokiem ubiegłym wzrosło stężenie azotu Kjeldahla i zawartość chlorofilu „a”. Natomiast wyraźnie poprawił się

stan sanitarny wód, mierzony liczbą bakterii grupy coli typu kałowego.

Wyniki badań wód Drwęcy na stanowisku ujściowym z okresu 2000 – 2011 wskazują na niewielką poprawę jakości wód w całym zakresie parametrów fizykochemicznych.

Fot. 1 Drwęca – ujście do Wisły (Złotoria)

Struga Toruńska (Lubicka) - ujście do Drwęcy, Lubicz

Jakość wód ujściowego odcinka Strugi Lubickiej w roku 2011 spełniała wymogi umiarkowanego stanu ekologicznego (III klasa). Jakość wód wyznaczały wartości stężeń azotu Kjeldahla i fosforanów.

W stosunku do badań z lat 2007 i 2008 obniżyła się zawartość związków organicznych, wzrosło natomiast stężenie związków fosforu oraz pogorszył się stan sanitarny. W odniesieniu do wyników badań z roku 1997 i 2004, stwierdzono tendencję wzrostu stężenia azotanów. Wiązać to należy z rolniczym charakterem zlewni tego ciek. W latach 2004 - 2008, górna część zlewni Strugi Toruńskiej, rozporządzeniem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gdańsku, funkcjonowała jako obszar narażony na zanieczyszczenia azotem pochodzenia rolniczego. Nie stwierdzono natomiast negatywnego oddziaływania zabudowy mieszkaniowej

i usług tej części miasta Torunia i gminy Lubicz. Wskazuje to na prawidłowe rozwiązania w zakresie gospodarki wodno-ściekowej w obrębie nowopowstających osiedli.

Otrzymane wyniki badań oceniono w oparciu o elementy Rozporządzenia Ministra Środowiska z dn. 20 sierpnia 2008 r. (Dz.U. nr 162, poz. 1008) w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych w zakresie stanu ekologicznego.

W zakresie bakteriologicznym wyniki badań wód oceniono wg Rozporządzenia Ministra Środowiska z dn. 11.02.2004 r. (Dz. U. nr 32, poz. 284). Ostateczną ocenę jakości wód wyznaczały najbardziej niekorzystne wartości wskaźników analizowanych parametrów. Tendencje zmian jakości wód określono na podstawie zmiany średniej wartości stężeń wskaźników, obliczonej na podstawie wszystkich serii pomiarowych wykonanych w ciągu roku.

Fot. 2 Struga Toruńska – ujście do Drwęcy (Lubicz)

Wody podziemne

W roku 2011 Toruńskie Wodociągi Spółka z o.o. kontynuowały lokalny monitoring jakości wód ujęć: Mała Nieszawka, Wrzosy II, Jedwabno, Czerniewice.

W 2011 roku sieć wodociągowa w Toruniu zasilana była wodami podziemnymi w ilości 24,6 tys. m³/d, co stanowiło 59% przeciętnego dobowego zapotrzebowania miasta. Monitorowane ujęcia komunalne czerpią wodę z czwartorzędowego piętra wodonośnego.

Jakość otrzymanych wyników badań wód podziemnych oceniono na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dn. 23 lipca

2008 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz.U. nr 143 z dn.6.08.2008 r., poz. 896).

Ujęcie Mała Nieszawka

Ujęcie Mała Nieszawka, zlokalizowane w lewobrzeżnej części Torunia, jest największym ujęciem komunalnym wód podziemnych, dostarczającym w roku 2011 średnio 11,1 tys. m³/d wody. Monitoringiem objęto 19 studni ujęcia oraz 19 piezometrów i 1 źródło naturalne, położonych w strefie ochrony pośredniej. Badania laboratoryjne obejmowały 23 parametry fizykochemiczne

i 5 bakteriologicznych, w 2 seriach pomiarowych. Jakość wód na ujęciu oraz w strefie pośredniej zakwalifikowano do II klasy. Nieznacznie podwyższone wartości stężeń niektórych elementów fizykochemicznych wynikały z naturalnego składu wód pochodzenia geogenicznego i nie wskazywały na wpływy antropogeniczne. W roku 2011 nie stwierdzono niekorzystnych trendów zmian jakości wód w studniach ujęcia.

Ujęcie Wrzosa II

Ujęcie Wrzosa II zlokalizowane jest w północnej części Torunia. W roku 2011 pobierano średnio 4,3 tys. m³/d wody. Program monitoringu lokalnego ujęcia Wrzosa II obejmował 2 serie pomiarowe jakości wód (21 wskaźników fizykochemicznych i 5 bakteriologicznych) z 6 studni i 11 piezometrów. Oddzielnie analizowano strop i spąg warstwy wodonośnej. Wyniki badań laboratoryjnych potwierdziły pionowe zróżnicowanie jakości wody. W studniach i piezometrach ujmujących spąg warstwy zdecydowanie przeważały wody o bardzo dobrej i dobrej jakości (I i II klasa). Wskaźnikami wpływającymi na jakość wód były żelazo, mangan, wapń i wodorowęglany. Woda pobrana z piezometrów ujmujących strop warstwy wodonośnej spełniała również wymogi I i II klasy, jednak incydentalnie w piezometrze P-1b stwierdzono 62,3 mg/l azotanów, kwalifikując wodę do IV klasy – słabej jakości. Taki wynik należy kojarzyć z wyraźnym oddziaływaniem antropogenicznym. Nie stwierdzono obecności związków WWA. W stosunku do roku ubiegłego, klasa jakości wód studni i piezometrów zasadniczo nie uległa zmianie.

Ujęcie Jedwabno

Ujęcie stanowi bariera studni, zlokalizowanych na odcinku 600 m wzdłuż Drwęcy. W rejonie ujęcia obserwuje się infiltrację wód z rzeki do warstwy wodonośnej. Badania wykazały, że woda powierzchniowa zasila ujęcie w 10 – 50%. W roku 2011 z tego ujęcia pobierano średnio 8,8 tys. m³/d wody. Monitoringiem objęto 12 studni, spośród 18 istniejących na ujęciu oraz 5 piezometrów, położonych w strefie ochrony pośredniej ujęcia. Badania analityczne zakwalifikowały wody ujęcia do II klasy – dobrej jakości wód. Stężenia oznaczonych wskaźników nie odbiegały znacząco od wyników z lat wcześniejszych.

Ujęcie Czerniewice

Ujęcie w Czerniewicach jest najmniejszym ujęciem, z którego pobierano w roku 2011 średnio 405 m³/d wody. Badania monitoringu prowadzono w 3 eksploatowanych studniach oraz w 2 piezometrach, zlokalizowanych w strefy ochrony pośredniej ujęcia. Analiza laboratoryjna wykazała, że nadal utrzymywała się bardzo dobra jakość wód (klasa I), co oznacza, że wartości stężeń mieściły się w zakresie tła hydrogeochemicznego. Woda nie jest uzdatniana, a jedynie stabilizowana bakteriologicznie za pomocą lampy UV. Woda z tego ujęcia od lat charakteryzuje się najlepszą jakością spośród ujęć eksploatowanych przez Toruńskie Wodociągi, Sp. z o.o.

Ocena jakości powietrza atmosferycznego

Dla oceny stanu zanieczyszczenia powietrza prowadzony jest monitoring emisji zanieczyszczeń, który odzwierciedla rzeczywisty

poziom zanieczyszczeń pochodzących ze wszystkich źródeł. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy - Delegatura w Toruniu prowadzi pomiary emisji zanieczyszczeń powietrza na terenie Torunia w punktach „Policja” (ul. Dziewulskiego) oraz „Kaszownik” (ul. Przy Kaszowniku). Uzupełnieniem pomiarów prowadzonych na stacjach stałych były pomiary stężeń dwutlenku siarki, dwutlenku azotu i benzenu, wykonywane przy użyciu metody pasywnej. Pomiary te prowadzone są od 1996 roku. W 2011 roku realizowano je w 14 punktach na terenie miasta: w 13 w przypadku SO₂ i NO₂ oraz w 1 w przypadku benzenu.

Na podstawie dotychczas wykonanych ocen (z lat 2002-2009) oraz wstępnej analizy wyników z roku 2011, strefa „miasto Toruń” znalazła się w najmniej korzystnej klasie C ze względu na przekroczenia dopuszczalnego stężenia 24-godzinnego pyłu zawieszonego PM₁₀, poziomu docelowego dla benzo(α)pirenu oraz pyłu zawieszonego PM_{2,5}. W wyniku tych niekorzystnych wskaźników został sporządzony Program Ochrony Powietrza (POP) dla strefy Miasta Toruń (rozporządzenie Wojewody Kujawsko-Pomorskiego Nr 17/07 z dnia 27 grudnia 2007 roku). Termin realizacji POP ustalono na termin 31 grudnia 2015 roku, a za podstawowe działanie wskazane do realizacji uznano redukcję niskiej emisji. Natomiast w roku 2011 została przyjęta Uchwała Nr XVI/302/11 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 19 grudnia 2011 r. w sprawie określenia programu ochrony powietrza dla 15 stref województwa kujawsko – pomorskiego pod względem przekroczeń docelowych benzo(α)pirenu. Modelowanie rozkładu przestrzennego benzo(α)pirenu wykonane w ramach POP wskazało, że w Toruniu najwyższe wartości stężeń rocznych pochodzą od emisji z ogrzewania indywidualnego, co szczególnie widoczne jest na Chełmińskim Przedmieściu i w centrum miasta. Najwyższe stężenia PM_{10} pochodzące z emisji komunikacyjnej występują wzdłuż drogi nr 15 i 80 oraz w centrum Torunia.

W 2011 roku przekroczenia dopuszczalnego stężenia 24-godzinnego pyłu zawieszonego PM₁₀ (50 µg/m³) wystąpiły 55 razy na stacji przy ul. Dziewulskiego i 25 razy na stacji przy ul. Przy Kaszowniku przy dopuszczalnych 35 przekroczeniach w ciągu roku kalendarzowego. Na stacji „Policja” zanotowano przekroczenia dopuszczalnego poziomu pyłu zawieszonego PM₁₀ (stężenie 24-godzinne) oraz poziomu docelowego dla benzo(α)pirenu – 1,7 ng/m³ przy poziomie docelowym 1 ng/m³.

Do roku 2001, w którym zamknięto Wytwórnę Kwasu Siarkowego w TZPN „Polchem”, rejestrowano w Toruniu wysokie stężenia średnie roczne SO₂. Wówczas głównym źródłem emisji SO₂ była emisja technologiczna, a obecnie jest nim emisja niska z palenisk domowych. Poziom stężeń dwutlenku siarki uległ w wieloletnim znacznemu obniżeniu we wszystkich punktach pomiarów pasywnych. W przypadku dwutlenku azotu (NO₂) poziom stężeń również spadł, przy czym w roku 2010 zaobserwowano niewielki wzrost stężeń, co wiąże się niewątpliwie z emisją pochodzenia komunikacyjnego, tym bardziej że liczba poruszających się pojazdów po drogach w mieście systematycznie rośnie. Poziom stężenia NO₂ dla roku 2011 wpisuje się w trend spadkowy zauważalny na przestrzeni ostatnich 8 lat co prezentuje poniższa tabela.

Tabl. 3. Roczna emisja zanieczyszczeń powietrza na terenie Torunia (mg/rok)

Nazwa substancji	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Dwutlenek siarki	2.965	3.121	3.672	3.262	1.872	1.343	1.404	1.201
Tlenki azotu	1.052	978	944	925	569	452	497	455
Tlenek węgla	1.271	1.769	1.208	1.026	273	208	215	152
Pył ogółem	1.105	983	835	588	305	219	213	169
Dwutlenek węgla	989.996	845.244	730.357	629.958	437.428	387.720	414.625	335.078
Inne zaniecz. technologiczne gazowe	314	433	371	281	182	175	205	167

Emisja „punktowa” - na podstawie danych zebranych za pomocą ankiet wysyłanych do zakładów.

Hałas

Od roku 2011 podstawowym źródłem informacji na temat hałasu w mieście jest mapa akustyczna Torunia, która została utworzona w celu oceny klimatu akustycznego. Mapa ta nie jest pojedynczą mapą, ale zbiorem informacji opisowych i graficznych. W jej skład wchodzi zestaw map obrazujących długookresowe średnie poziomy dźwięku dla pory dziennie-wieczorowo-nocnej (wskaźnik L_{DWN}) oraz nocnej (wskaźnik L_N). Każdy z tych wskaźników został obliczony dla czterech rodzajów źródeł hałasu: drogowego, kolejowego, tramwajowego i przemysłowego.

Na potrzeby mapy akustycznej powstała także mapa wrażliwości hałasowej obszarów. Celem tej mapy jest wskazanie określonych wartości dopuszczalnych poziomów hałasu dla określonych obszarów na terenie Torunia.

Mapa akustyczna Torunia jest wstępem do opracowania programu ochrony przed hałasem, którego celem jest dostosowanie poziomu hałasu do wymaganych standardów jakości środowiska.

Główną przyczyną uciążliwości akustycznej w Toruniu jest hałas komunikacyjny (drogowy, kolejowy i tramwajowy). Toruń jest znaczącym węzłem komunikacyjnym w systemie dróg krajowych obecnie głównie przez autostradę A-1 oraz drogę ekspresową S-10. Od oddania do użytku w październiku 2011 r. nowy odcinek autostrady A-1 (od węzła Nowe Marzy do węzła Lubicz), odciążył w sposób znaczny ciąg drogi krajowej nr 1. Most autostradowy stanowi alternatywę dla przebiegu drogi nr 10 przez Toruń. Obwodnica S-10 i most autostradowy przejęły większość ruchu tranzytowego na trasie Bydgoszcz (i Pomorze Zachodnie) – Warszawa, prowadzonego obecnie drogami nr 10 i nr 80, zmniejszając obciążenie ruchem ulic Torunia.

Zauważalne zagrożenie klimatu akustycznego powoduje także hałas przemysłowy, jednak nie stanowi on wielkiej uciążliwości ze względu na jego charakter lokalny.

Oddziaływanie hałasu lotniczego jest niewielkie z uwagi na wyłącznie sportowy charakter lotniska i jego położenie na obrzeżach miasta poza terenem zabudowy mieszkaniowej.

Hałas rekreacyjny pochodzący ze stadionu żużlowego, który do końca 2008 roku stanowił źródło konfliktów społecznych został rozwiązany z uwagi na likwidację stadionu położonego w centrum osiedla mieszkaniowego i wybudowanie nowego.

Hałas kolejowy w związku z usytuowaniem linii kolejowych, za wyjątkiem rejonu stacji Toruń Miasto, nie powoduje uciążliwości dla mieszkańców miasta.

Również linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia rzędu 110 kV są oddalone od terenów zabudowy mieszkaniowej i nie stanowią uciążliwości dla mieszkańców Torunia.

Dla terenu miasta Torunia nie wykonywało wcześniej mapy akustycznej, tym samym nie można dokładnie określić tendencji zmian klimatu akustycznego środowiska w odniesieniu o wskaźniki hałasu dzień-wieczór-noc i hałasu nocnego. Prawidłową analizę porównawczą aktualnego stanu akustycznego środowiska ze stanami przeszłymi można dokonać, o ile informacje o stanach przeszłych

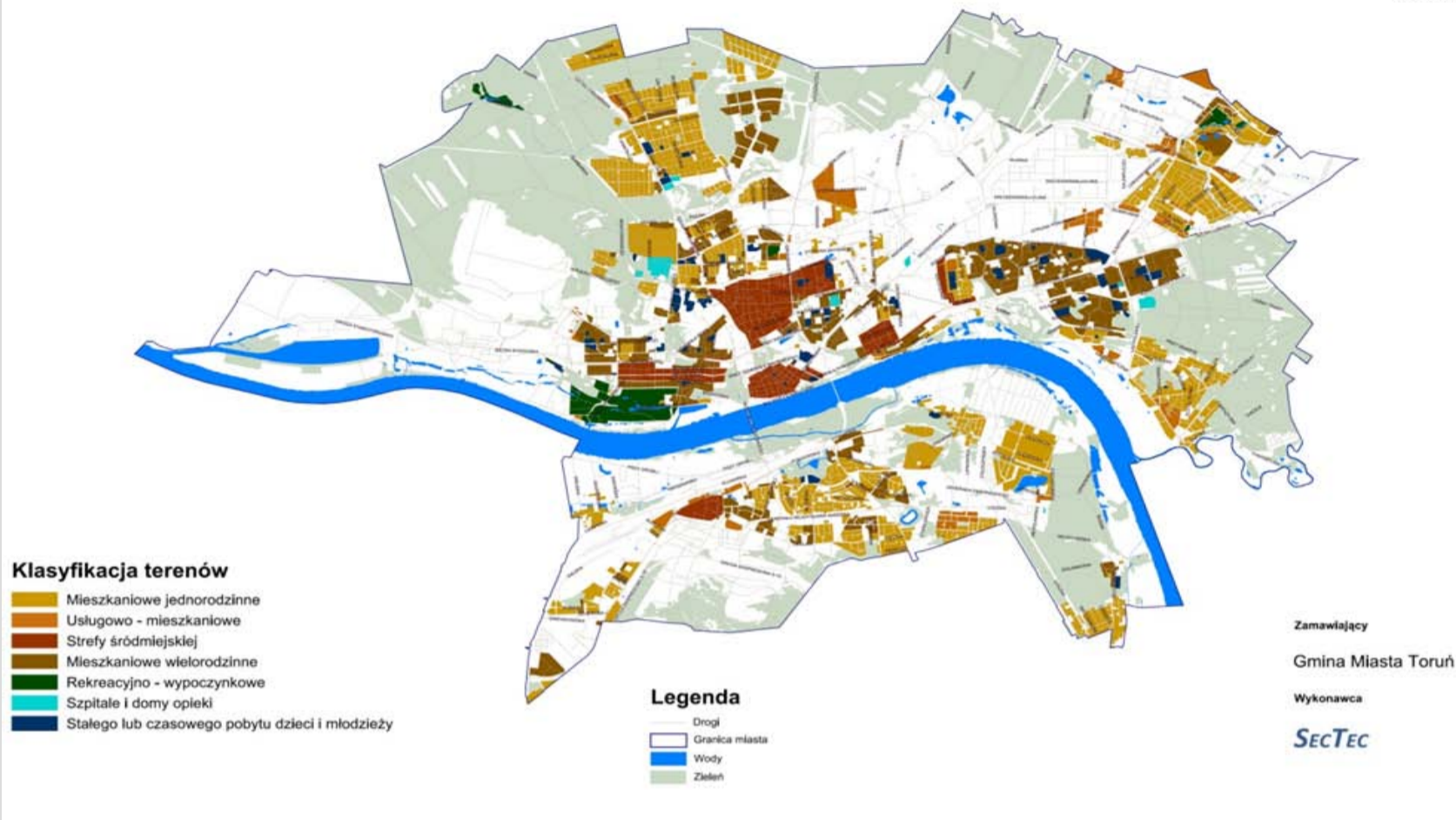
i stanie aktualnym byłyby wyrażone takimi samymi wielkościami lub wielkościami dającymi się sprowadzić do wielkości porównywalnych. W ramach realizacji mapy akustycznej wyznaczonych zostało szereg wielkości, które charakteryzują klimat akustyczny miasta Torunia. Jednak z braku wymienionych danych z lat poprzednich dla obszaru całego miasta, nie można dokonać porównań i opisać dokładnie trendu zmian. Opracowane dane będą z pewnością wykorzystane do analizy trendów w przyszłych aktualizacjach map hałasu. Jednakże dane te nie wystarczają do formułowania jednoznacznych wniosków dotyczących trendów zmian klimatu akustycznego w stosunku do stanu aktualnego. Raporty o stanie środowiska opracowywane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy zawierają, co prawda wyniki pomiarów w kilku punktach na obszarze miasta, ale są to z reguły, w kolejnych latach inne punkty, odnoszące się do innych odcinków ulic lub obszarów miasta. Ponadto inny rodzaj i metodyka wyznaczania wskaźników hałasu w przeszłości i obecnie w połączeniu z niedokładnością w odtworzeniu na aktualnej mapie hałasu punktów pomiarowych wykorzystywanych w przeszłości, uniemożliwiają jednoznaczną analizę trendu na podstawie dostępnych wyników pomiarów z lat ubiegłych. Jedynie na podstawie danych z lat ubiegłych dotyczących natężenia ruchu drogowego, kolejowego, tramwajowego można sformułować bardzo ogólne wnioski dotyczące trendu zmian klimatu akustycznego w stosunku do ostatnich 5-10 lat.

MAPA 1

Mapa wrażliwości hałasowej

MAPA AKUSTYCZNA MIASTA TORUNIA

Mapa wrażliwości hałasowej

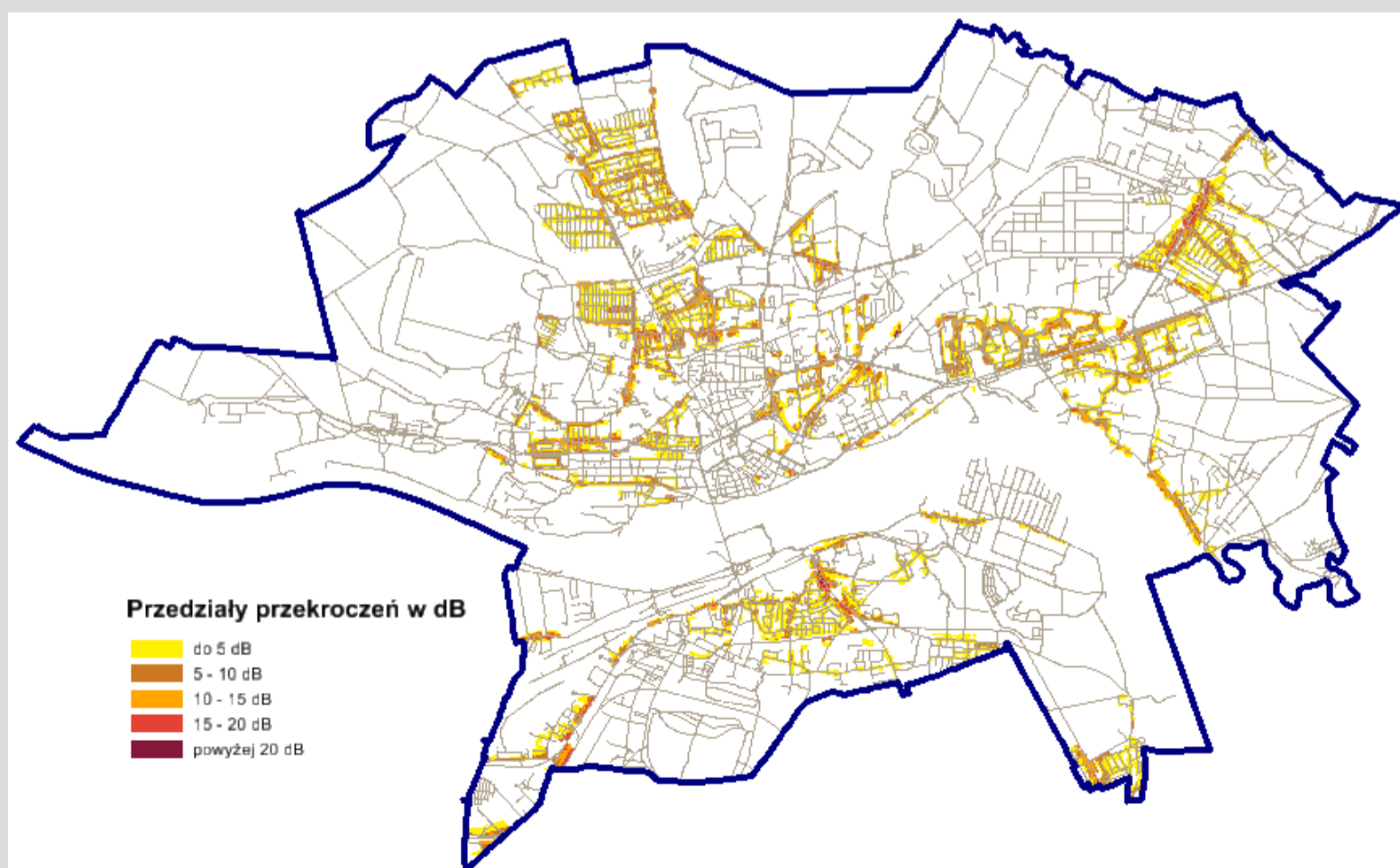
Hałas komunikacyjny drogowy

Tereny zagrożone hałasem drogowym to przede wszystkim obszary położone w sąsiedztwie głównych ciągów komunikacyjnych (DK1, DK15, DK80, DW553, DW585) położone w obrębie osiedli:

Bydgoskie Przedmieście, Rybaki, Wrzosy, Rubinkowo, Na Skarpie, Bielawy, Podgórz, Stawki, Rudak.

MAPA 2

Mapa terenów zagrożonych hałasem drogowym - Ldwn

Materiałem porównawczym były raporty o stanie środowiska województwa kujawsko-pomorskiego z lat 2000-2010 (badania monitoringowe hałasu wykonywane przez Inspekcję Ochrony Środowiska Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Bydgoszczy wybranych punktów w mieście) oraz pomiary uzyskane w ramach prac nad mapą akustyczną Torunia.

W Toruniu do 2000 roku ruch tranzytowy był w mieście kierowany przez centrum w przebiegu dróg krajowych nr 1, 10 i 52. Od 2001 roku, droga nr 10 została skierowana na obrzeża Torunia, co pozwoliło transportowi ciężkiemu na ominięcie centrum. Alternatywną drogą dla pojazdów poruszających się drogą nr 1, mającą największy wkład w natężenie ruchu w mieście, stanowiła oddana w 1998 r. druga przeprawa mostowa przez Wisłę wraz z odcinkiem autostradowym A-1.

Analiza wyników monitoringu w latach 2000-2010 wskazuje na wysoki i bardzo wysoki równoważny poziom dźwięku. Miejsca krytyczne, ze względu na wysokie natężenia dźwięku (powyżej 70 dB) i lokalizację zabudowy, występowały przy ulicach: Szosa Lubicka, Poznańska, Grudziądzka, Kraszewskiego i Łódzka. W 2001 roku największy stopień degradacji klimatu akustycznego miał miejsce przy ul. M. C. Skłodowskiej i wiązał się to z ponad 35% udziałem transportu ciężkiego w ogólnym natężeniu ruchu. W następnych latach udział pojazdów ciężkich w strumieniu ruchu ulegał zmniejszeniu (2007-12%) i w pomiarach z 2011r osiągnął 8%.

W obrębie Starego Miasta natężenia ruchu pojazdów są niewielkie poniżej i nie odnotowano tam przekroczeń poziomów dopuszczalnych (ul. Piekary).

W związku z uruchomieniem w 2006 roku południowej obwodnicy Torunia, tzw. Drogi Poligonowej, która stanowi dogodnie połączenie w kierunku wschód-zachód przeprowadzono badania monitoringowe odcinka S-10 drogi krajowej nr 10 na dwóch stanowiskach pomiarowych. Wartości w punktach monitorowanych przy

południowej obwodnicy Torunia S-10 uśrednione wynosiły: w punkcie nr 1 - 65,5 dB (10 m od krawędzi jezdni na wysokości 1,5 m), w punkcie nr 2 - 66,7 dB (10 m od krawędzi jezdni na wysokości 1,5 m).

Pomiary wykonane na drogach lokalnych takich jak Krasieńskiego i Mickiewicza, wskazują na duże natężeniu ruchu i przekraczanie dopuszczalnych wartości hałasu.

Dodatkowo zmiany poziomów hałasu można zaobserwować przy nowo oddawanych obiektach drogowych. Na terenie miasta w 2010 roku monitoringiem hałasu drogowego objęto dwa obszary, tj. osiedle domów jednorodzinnych w Czerniewicach, gdzie klimat akustyczny kształtowany jest przez ruch pojazdów na moście autostradowym trasy A-1 i drodze krajowej nr 1. W rejonie osiedla Czerniewice wartości w punktach na wysokości linii pierwszej zabudowy znajdują się w przedziale 51,8-59,0 dB w porze dziennej oraz w przedziale 47,4-53,9 dB w porze nocnej. Wyniki badań wykazują niewielkie przekroczenia dopuszczalnego poziomu.

Obserwując zmiany klimatu akustycznego w latach 2000-2010, nie zauważa się znaczących wzrostów lub spadków wartości poziomu dźwięku oraz natężenia ruchu na istniejących drogach. Nowe inwestycje powodują powstawanie uciążliwego hałasu dla zabudowy chronionej.

W czasie prac nad mapą akustyczną (w tym pomiarami natężeń ruchu) oddano do użytku fragment autostrady Nowe Marzy-Lubicz oraz wprowadzono od 2 stycznia 2012 r. zakaz wjazdu do centrum samochodów ciężkich o masie całkowitej powyżej 18 ton. Zakaz obowiązuje we wszystkie dni tygodnia w godz. 6-9 i 13-19. Działania te spowodują wyeliminowanie ruchu tranzytowego przez Toruń, co wpłynie na poziom hałasu emitowany przez ulice: Szosę Bydgoską, Szosę Chełmińską, Olsztyńską, Łódzką i Poznańską.

LUDNOŚĆ

1. Tablice działu opracowano na podstawie danych z Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy.
2. Prezentowane dane - jeśli nie zaznaczono inaczej - dotyczą miasta Torunia.
3. Dane o stanie ludności na terenie miasta podaje się na podstawie bilansów i struktury ludności faktycznie zamieszkującej dany obszar.
4. Przez ludność w wieku produkcyjnym (Tabl. 7) rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18-64 lata, a dla kobiet 18-59 lat. Pod pojęciem wieku nieprodukcyjnego rozumie się wiek przedprodukcyjny, tj. ludność do 17 lat i wiek poprodukcyjny, tj. mężczyźni powyżej 65 lat i kobiety powyżej 60 lat.

5. Przyrost naturalny (Tabl. 8) stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.
6. Współczynnik dynamiki demograficznej jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.
7. Wskaźniki podawane w przeliczeniu na 1.000 mieszkańców obliczone są w stosunku do ludności wg faktycznego miejsca zamieszkania.

Stan i struktura ludności

Według stanu na 31 grudnia 2011 roku Toruń liczył 204.921 mieszkańców (109.657 kobiet i 95.264 mężczyzn). W porównaniu do roku 2010 liczba mieszkańców spadła o 391 osoby (tj. o 0,19%).

Tabl. 4. Ludność
Stan w dniu 31 XII 2011 r.

Lata	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
1990	202.218	107.613	94.605
1996	205.120	108.831	96.289
2000	204.322	108.233	96.089
2002	210.702	112.714	97.988
2004	208.278	111.546	96.732
2006	207.190	111.116	96.074
2008	206.013	110.667	95.346
2009	205.718	110.465	95.253
2010	205.312	110.357	94.955
2011	204.921	109.657	95.264

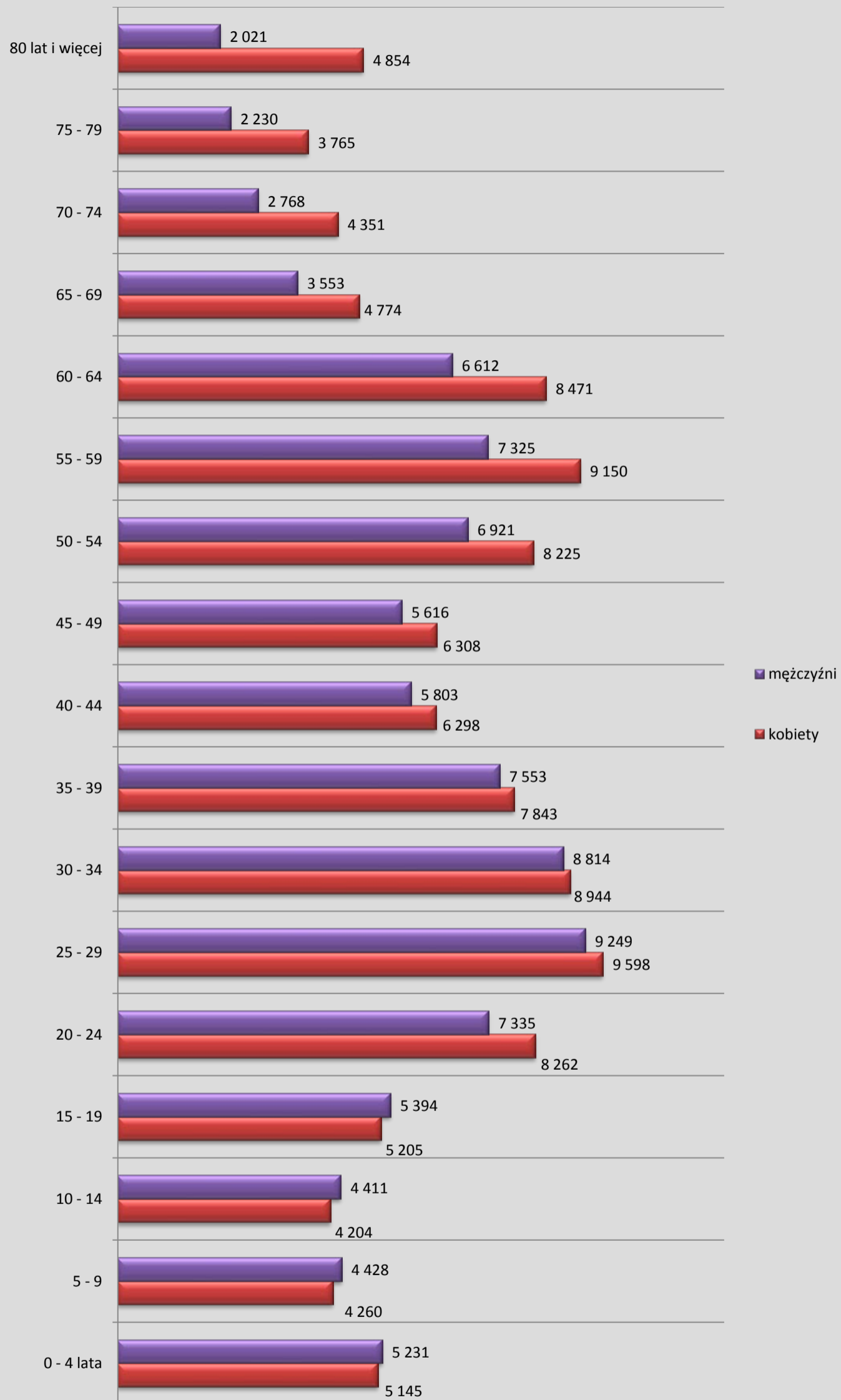
W ogólnej liczbie mieszkańców miasta kobiety stanowią 53,5%. Oznacza to, że na każdych 100 mężczyzn przypada 115 kobiet. Wysoki współczynnik feminizacji utrzymuje się na stałym poziomie i przewyższa współczynnik krajowy dla miast, który wynosi 111 kobiet na 100 mężczyzn.

Analizując strukturę wiekową ludności miasta należy zwrócić uwagę na najwyższy udział osób w wieku 25-29 lat (9,2%) i 30-34 (8,67%). Najmniej liczną grupą wiekową są osoby w wieku 75-79 lat (2,93%).

Tabl. 5. Ludność według wieku
Stan w dniu 31 XII 2011 r.

Grupy wieku (la-	1995	1998	2000	2002	2004	2006	2008	2009	2010	2011
0 - 4	10.891	10.044	9.463	9.242	8.967	8.970	9.507	9.863	10.073	10.376
5 - 9	13.347	11.652	11.295	10.249	9.342	9.051	8.759	8.677	8.568	8.688
10 - 14	17.873	15.410	13.990	12.668	11.598	10.466	9.504	9.043	8.800	8.615
15 - 19	18.773	18.986	19.937	17.647	15.441	14.026	12.932	12.424	11.787	10.599
20 - 24	17.702	19.607	20.159	21.907	21.522	20.202	17.839	16.676	15.864	15.597
25 - 29	12.648	14.349	16.502	18.084	18.731	19.247	19.734	19.534	19.146	18.847
30 - 34	13.125	12.695	13.020	14.143	15.384	16.689	17.631	18.225	18.710	17.758
35 - 39	17.644	14.211	13.229	12.600	12.300	12.833	13.881	14.707	15.230	15.396
40 - 44	18.896	18.935	17.466	15.189	13.189	12.252	11.850	11.718	11.887	12.101
45 - 49	16.943	18.306	18.392	18.247	17.492	15.477	13.196	12.523	12.010	11.924
50 - 54	9.538	12.920	16.330	17.379	17.329	17.185	17.167	16.616	15.695	15.146
55 - 59	9.433	9.250	9.050	10.793	13.604	15.933	16.178	16.237	16.328	16.475
60 - 64	8.589	8.827	8.850	8.791	8.562	9.042	11.268	12.659	14.233	15.083
65 - 69	7.083	7.648	7.917	8.084	8.126	8.014	7.860	7.718	7.559	8.327
70 i więcej	12.175	13.318	14.594	-	-	-	-	-	-	-
70 - 74	-	-	-	6.615	6.841	7.106	7.196	7.215	7.117	7.119
75 - 79	-	-	-	4.641	4.898	5.219	5.550	5.669	5.767	5.995
80 lat i więcej	-	-	-	4.423	4.952	5.478	5.961	6.214	6.538	6.875
OGÓŁEM	204.660	206.158	210.194	210.702	208.278	207.190	206.013	205.718	205.312	204.921

Rys. 2. Ludność według wieku i płci
Stan w dniu 31 XII 2011 r.

W stosunku do 1995 roku największy spadek liczebności odnotowano wśród dzieci 10-14-letnich – o 9.258 osób (tj. o 51,8%) oraz w grupie 15-19 latków – o 8.174 dzieci (tj. 43,54%). Największe przyrosty wystąpiły zaś wśród 55-59-latków – o 7.042 osób (tj. o 74,65%) oraz w grupie 60-64 latków o 6.494 osób (tj. o 75,61%). Na podstawie danych można zaobserwować, iż w grupach wieko-

wych 50-54 wzwyż następuje stały wzrost liczby ludności (największy w grupie 60-64 latków o 74,65%). Należy odnotować, iż od 2009 roku zaczęła rosnąć liczba dzieci najmłodszych w grupie wiekowej 0-4 lata. Liczba osób w pozostałych grupach wiekowych zmienia się nieznacznie bądź podlega wahaniom.

Tabl. 6. Ludność według ekonomicznych grup wieku

Stan w dniu 31 XII 2011 r.

Lata	Ogółem	w wieku		
		przedprodukcyjnym	produkcyjnym	poprodukcyjnym
1990	202.218	59.360	121.180	21.678
1996	205.120	51.537	128.915	24.668
2000	204.322	44.819	132.587	26.916
2002	210.702	41.734	140.227	28.741
2004	208.278	38.214	140.392	29.672
2005	208.007	37.244	140.820	29.943
2006	207.190	36.403	139.917	30.870
2008	206.013	34.826	138.271	32.916
2009	205.718	34.389	137.413	33.916
2010	205.312	33.987	136.311	35.014
2011	204.921	33.719	134.415	36.787

W Toruniu obserwuje się stały spadek ludności w wieku przedprodukcyjnym. Od 1990 roku wyniósł on 25.641 osób (tj. 43,2%). Obserwuje się natomiast tendencję wzrostową liczby osób, które przekroczyły potencjalny wiek zdolności do pracy (kobiety – 60 lat, mężczyźni – 65 lat). Liczba osób w wieku poprodukcyjnym od 1990 roku wzrosła o 15.109 osoby (tj. o 69,7%). Potencjalne zasoby pracy wykazywały tendencję wzrostową do roku 2005, ale od tego czasu spadają. Liczba ludności w wieku produkcyjnym wzrosła od 1990 roku o 13.235 osób (tj. o 10,9%).

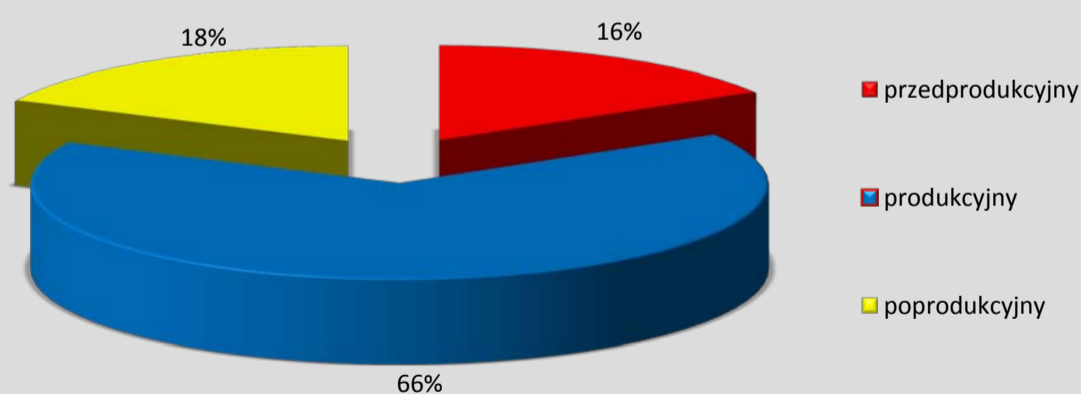
Konsekwencją zmian struktury wieku ludności jest kształtowanie się wskaźnika obciążenia demograficznego ludności w wieku produkcyjnym ludnością w wieku nieprodukcyjnym (przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym). Wskaźnik obciążenia demograficznego na koniec

2011 wyniósł 66,9 i wzrósł w porównaniu z analogicznym okresem z ubiegłego roku z poziomu 50,6. Dla ludności mieszkającej w miastach Polski wskaźnik obciążenia demograficznego wyniósł na koniec 2009 roku 52,5. Systematycznie rośnie liczba osób w wieku poprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym. W 1990 roku wskaźnik ten wyniósł 17,9 a w 2011 roku 27,4.

Mimo odnotowanych zmian, struktura wieku mieszkańców Torunia jest nadal korzystna ze względu na utrzymujący się wysoki udział ludności w wieku produkcyjnym i niski w wieku poprodukcyjnym. Należy jednak wskazać, że odsetek ludności w wieku 65 lat i więcej systematycznie rośnie (od 9,4 w roku 1990 do 13,8% w 2011 roku), co świadczy o postępującym procesie starzenia się ludności miasta.

Rys. 3. Ludność według ekonomicznych grup wieku

Stan w dniu 31 XII 2011 r.

Ruch naturalny ludności

Ilość zawieranych małżeństw jest jednym z zasadniczych czynników wpływających na poziom urodzeń. Liczba zawieranych małżeństw w okresie 1990-2005 ulegała wahaniom. W 2004 roku, po raz pierwszy od 10 lat, spadła poniżej 1.000, jednak w ostatnich latach systematycznie rosła osiągając w 2008 roku najwyższą od 1990 r. wartość. W ostatnim roku zawarto 1.046 małżeństw.

Liczba urodzeń żywych w latach 1990-2003 ulegała stałemu zmniejszaniu. W latach widoczny począwszy od 2004 roku trend rosnący liczby urodzeń odwrócony został w roku 2010, kiedy to zanotowano spadek liczby urodzeń w stosunku do poprzedniego roku.

Rok 2011 pokazuje dalszy spadek liczby urodzeń – o 122 w stosunku do roku 2010. W 2011 roku liczba urodzeń w porównaniu do 2003, w którym zanotowano najniższą od 1990 roku liczbę urodzeń, była wyższa o 198, tj. o 11,2%.

Od roku 1990 znacznie zmniejszył się współczynnik dynamiki demograficznej. W 1990 wynosił 1,436, a w 2010 roku 1,087. W roku 2011 odnotowano 1.812 zgonów. Współczynnik zgonów na 1.000 mieszkańców wyniósł 8,8. Obserwowany spadek urodzeń żywych, przy jednocześnie wysokim poziomie zgonów spowodował obniżenie się przyrostu naturalnego na 1.000 mieszkańców z 3,9 w 1990 roku do 0,76 w roku 2011.

Tabl. 7. Ruch naturalny ludności

Stan w dniu 31 XII 2011 r.

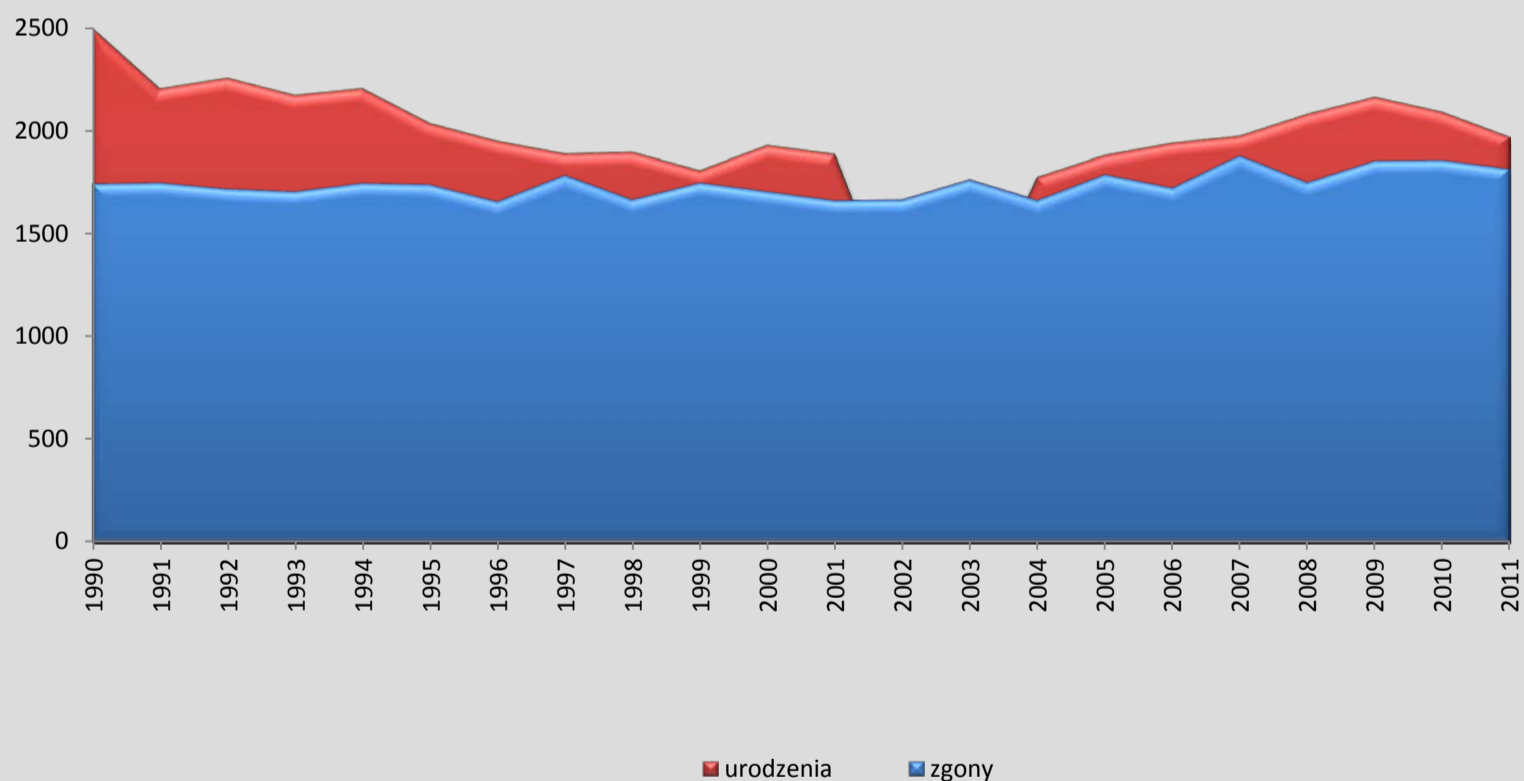
Lata	Małżeństwa	Urodzenia żywe	Zgony		Przyrost naturalny
			ogółem	w tym: niemowląt	
1990	1.202	2.500	1.741	39	759
1996	1.037	1.950	1.655	28	295
2000	1.228	1.930	1.703	10	227
2002	1.044	1.772	1.663	8	109
2003	1.055	1.771	1.760	16	11
2004	999	1.776	1.661	14	115
2005	1.145	1.882	1.786	11	96
2006	1.206	1.941	1.721	6	220
2008	1.381	2.081	1.747	11	334
2009	1.348	2.164	1.852	13	312
2010	1.207	2.091	1.855	12	236
2011	1.046	1.969	1.812	8	157

W migracjach ludności w Toruniu do 1999 roku saldo było dodatnie. Od 2000 roku odpływ przeważa nad napływem ludności

i saldo to jest coraz większe. W 2011 roku odpływ był większy niż napływ o 365 osób, z czego 58 stanowiła migracja zagraniczna.

Rys. 4. Ruch naturalny ludności w latach 1990-2011

Migracje ludności

RYNEK PRACY

1. Tablice działu opracowano na podstawie danych z Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy oraz Powiatowego Urzędu Pracy dla Miasta Torunia.
2. Prezentowane dane - jeśli nie zaznaczono inaczej - dotyczą miasta Torunia.
3. Do pracujących zaliczono:
 - osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy,
 - właścicieli i współwłaścicieli jednostek prowadzących działalność gospodarczą łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin,
 - osoby wykonujące pracę nakładczą,
 - agentów oraz osoby zatrudnione przez agentów,
 - członków spółdzielni produkcji rolniczej.

Stan, struktura i dynamika zatrudnienia

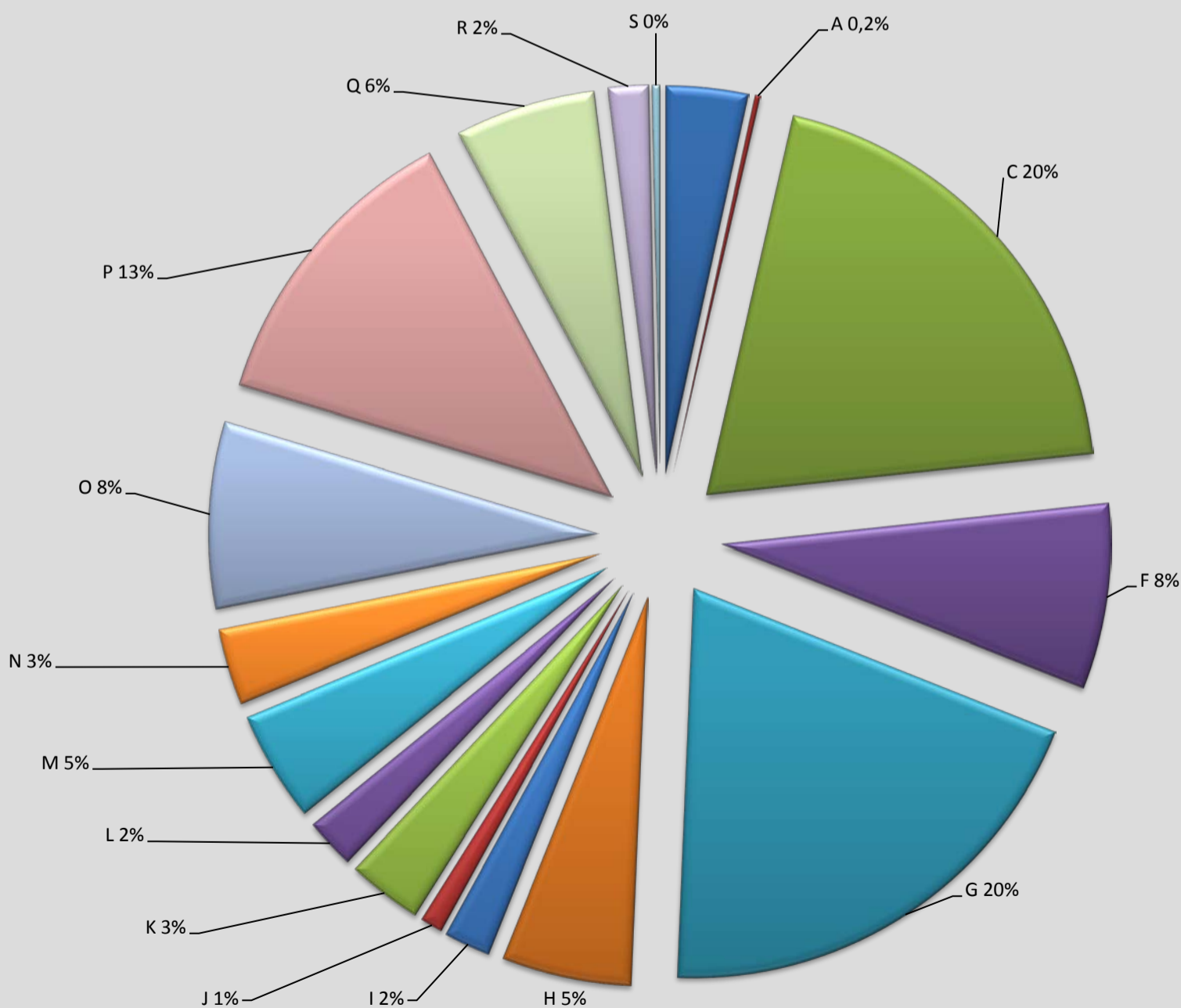
Od 1999 roku nastąpiła zmiana sposobu agregacji danych o pracujących. Są one zbierane w jednostkach, w których liczba zatrudnionych przekracza 9 osób (do 1998 roku - 5 osób).

Dane za 2011 rok przedstawione są wg nowej klasyfikacji - PKD 2007. W związku z tym brak możliwości porównania danych, w szczególności dla klas H, L, S oraz nowo wydzielonych J, M, N, R.

4. Dane o zatrudnionych nie obejmują osób zatrudnionych w jednostkach budżetowych resortu obrony narodowej i resortu spraw wewnętrznych, osób fizycznych i spółek cywilnych prowadzących działalność gospodarczą, w których liczba pracujących nie przekracza 9 osób, rolnictwa indywidualnego oraz duchowieństwa.
5. Definicja osoby bezrobotnej (Tabl. 10) podana jest w Ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. Nr 99, poz. 1001).
6. Dane o szkoleniach pozyskano z opracowania PUP dla Miasta Torunia Sytuacja osób bezrobotnych i poszukujących pracy – analiza poziomu bezrobocia w mieście Toruniu w 2011 roku.

Jednym z mierników służących do oceny faktycznego zaangażowania ludności w procesie pracy jest wskaźnik zatrudnienia ilustrujący udział ludności pracującej w ogólnej liczbie ludności w wieku produkcyjnym. W 2010 wskaźnik ten wyniósł 48,3%, (w roku 2000 przekraczał 50%).

Rys. 5. Pracujący w gospodarce narodowej według sekcji PKD
Stan w dniu 31 XII 2011 r.

Tabl. 8. Pracujący w gospodarce narodowej według sekcji PKD

Stan w dniu 31 XII 2011 r. (30 IX dla roku 1998)

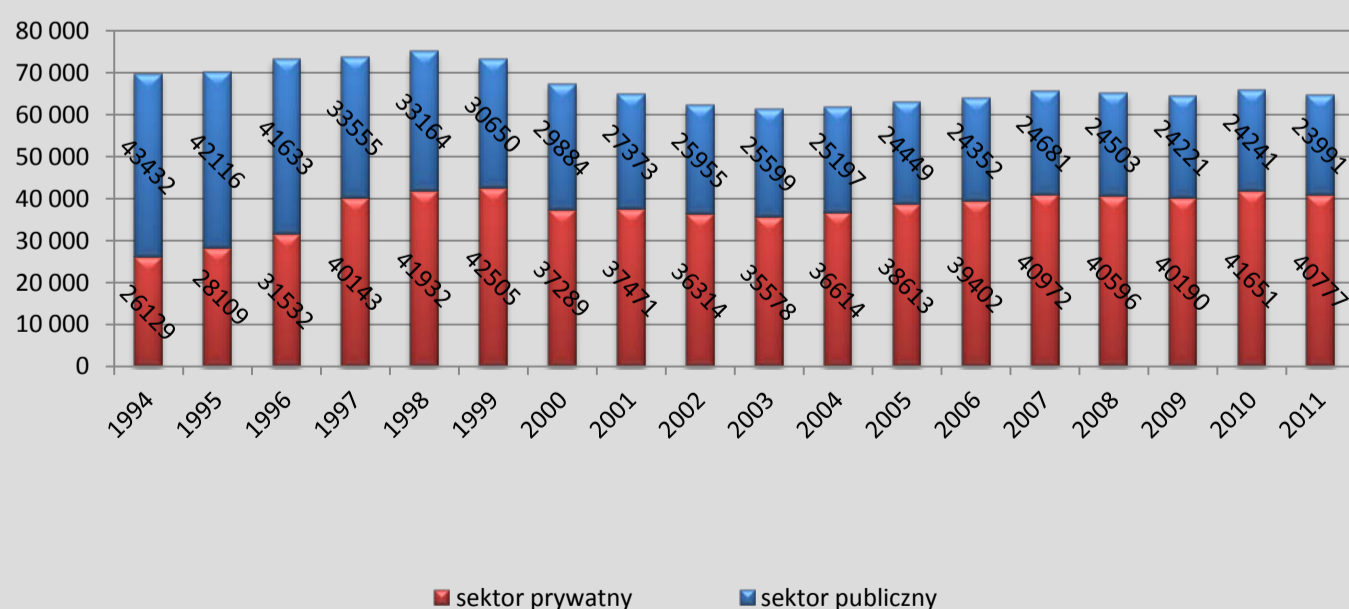
Sekcje PKD*	1994	1998	2002	2004	2006	2007	2008	2009	2010	2011
A Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	269	278	357	166	164	164	198	168	152	143
C Przetwórstwo przemysłowe	26.228	25.961	20.239	19.253	17.883	17.650	16.621	13.059	13.197	12.770
F Budownictwo	5.093	5.409	2.944	2.818	3.767	4.028	4.795	4.674	4.457	4.994
G Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	5.984	8.994	7.396	8.566	9.949	11.132	10.888	12.607	12.465	12.728
H Transport i gospodarka magazynowa	5.778	5.210	4.445	4.081	3.999	3.995	3.968	3.754	3.534	3.479
I Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	915	1.034	798	758	957	858	853	1.145	1.214	1.254
J Informacja i komunikacja	-	-	-	-	-	-	-	679	609	609
K Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1.967	2.548	1.751	1.941	2.025	2.058	2.003	1.997	2.618	2.017
L Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	3.064	4.647	4.785	4.754	5.587	6.081	5.726	1.320	1.395	1.361
M Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	-	-	-	-	-	-	-	1.878	2.725	2.985
N Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	-	-	-	-	-	-	-	2.422	2.707	2.050
O Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	2.553	3.085	3.289	3.691	3.988	4.260	4.610	5.042	5.160	5.013
P Edukacja	7.528	7.790	7.801	8.318	8.060	8.113	8.169	8.217	8.271	8.153
Q Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	6.043	6.283	4.950	4.030	3.960	3.931	3.965	3.919	3.934	3.762
R Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	-	-	-	-	-	-	-	1.025	1.016	1.075
S Pozostała działalność usługowa	2.204	2.112	1.829	1.725	1.631	1.769	1.853	345	329	193
Ogółem	69.561	75.096	62.269	61.811	63.754	65.653	65.099	64.411	65.892	64.762

* nazewnictwo wg PKD 2007, dane do roku 2008 wg wcześniejszych klasyfikacji

W stosunku do roku poprzedniego 2010 nieznacznie spadł udział pracujących w sektorze prywatnym (63,2% w roku 2010, do 63% w roku 2011). Systematycznie natomiast na przestrzeni kilku ostatnich lat można natomiast zauważyć wzrost udziału pracujących w sektorze prywatnym (55,5% w roku 2000), a tym samym spadek pracujących w sektorze publicznym.

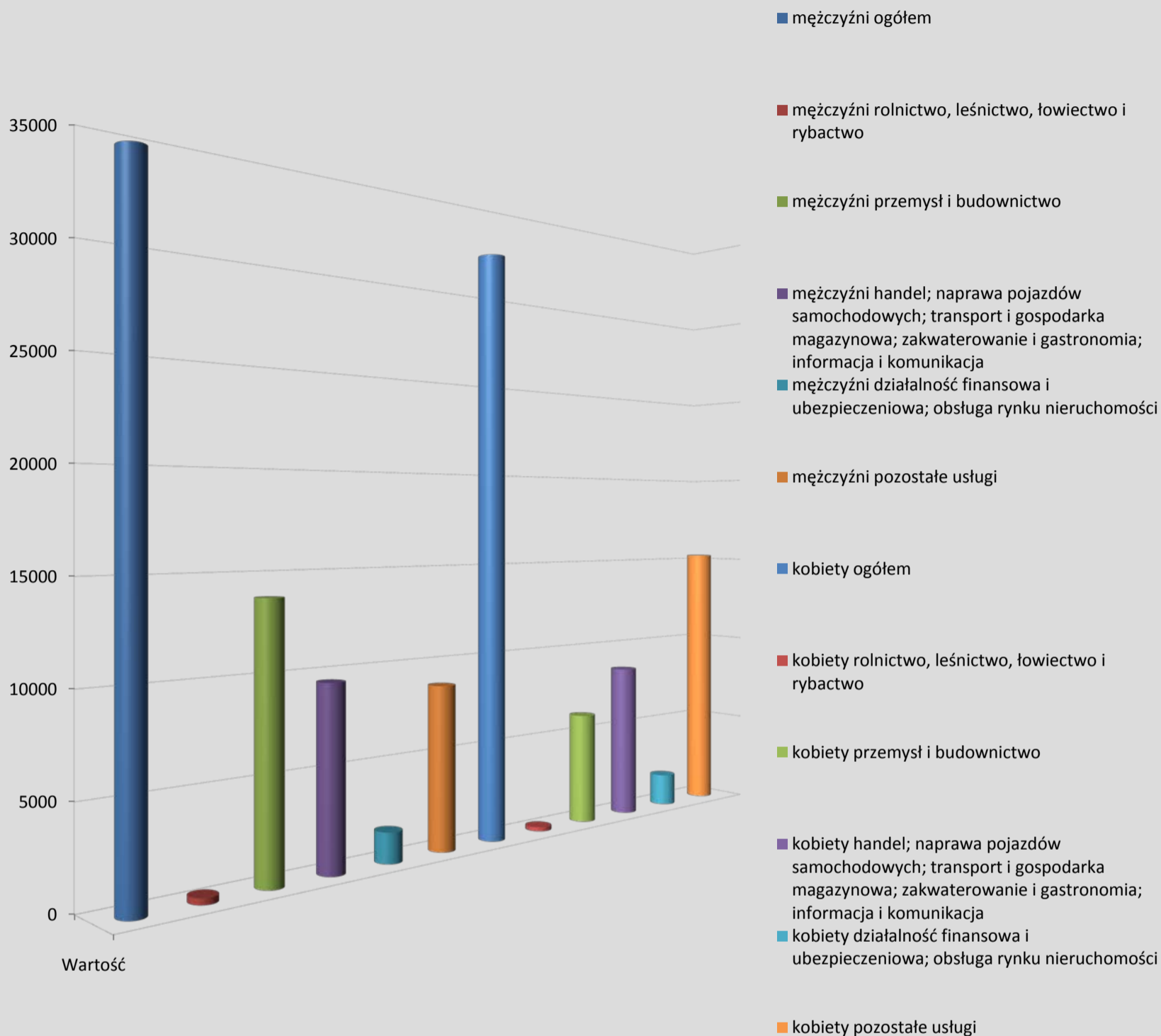
W Toruniu najwięcej osób pracuje w sekcjach: Przetwórstwo przemysłowe (20,0%), Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów (20%), Edukacja (13%). Analogicznie jest w innych miastach Polski - te same sekcje zatrudniają w nich najwięcej osób.

Rys. 6. Pracujący w gospodarce narodowej według sektorów w latach 1994-2011

Rys. 7. Pracujący zatrudnieni i przeciętne zatrudnienie według płci i grup sekcji PKD

Stan w dniu 31 XII 2011 r.

Poziom i stopa bezrobocia

Liczba osób bezrobotnych w Toruniu, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy dla Miasta Torunia wyniosła na koniec 2011 roku 7.380 osób. Poziom liczby bezrobotnych na koniec roku się obniżył w porównaniu do tego samego okresu z roku 2010 o 101 osób tj. o 1,4%.

Stopa bezrobocia w grudniu 2011 roku wyniosła w Toruniu 8%, tj. o 0,2 punktu procentowego mniej niż rok wcześniej. W porównaniu do 2010 roku w 2011 r. odnotowano znaczący spadek ogólnej ilości osób rejestrujących się o 2.464 (w 2010 r. – 15.331 osób, w 2011 r. – 12.867 osób).

Struktura bezrobotnych

Przyczyną wciąż dużej liczby osób bezrobotnych w mieście jest brak doświadczenia i kwalifikacji osób pozostających bez pracy lub niedostosowanie tych znajdujące się w grupach kwalifikacji do potrzeb rynku pracy, zwłaszcza osoby będące w szczególnej sytuacji na

ryнку pracy. Struktura ta na koniec 2011 roku najbardziej licznych grup przedstawia się następująco:

- długotrwale bezrobotni – 3.862 osoby (wzrost w porównaniu do 2010 r. o 984 osoby),
- młode osoby bezrobotne (do 25 roku życia) – 2.937 osób (nastąpił wzrost w porównaniu do 2010 r. o 1.674 osoby),
- osoby w przedziale wiekowych 25-34 lata – 2.275 osób (nastąpił wzrost w porównaniu do 2010 r. o 71 osób),
- powyżej 50 roku życia – 2.261 osób (wzrost w porównaniu do 2010 r. o 71 osób),
- osoby bez kwalifikacji zawodowych – 1.403 osoby (wzrost w porównaniu do 2010 r. o 48 osób).

Bezrobotne kobiety stanowiły 54% ogółu bezrobotnych, tj. na 100 osób – 46 osób stanowili mężczyźni, a 54 kobiety. Rok wcześniej podział ten przedstawiał się bardzo podobnie 47/53.

Tabl. 9. Bezrobotni
Stan w dniu 31 XII 2011 r.

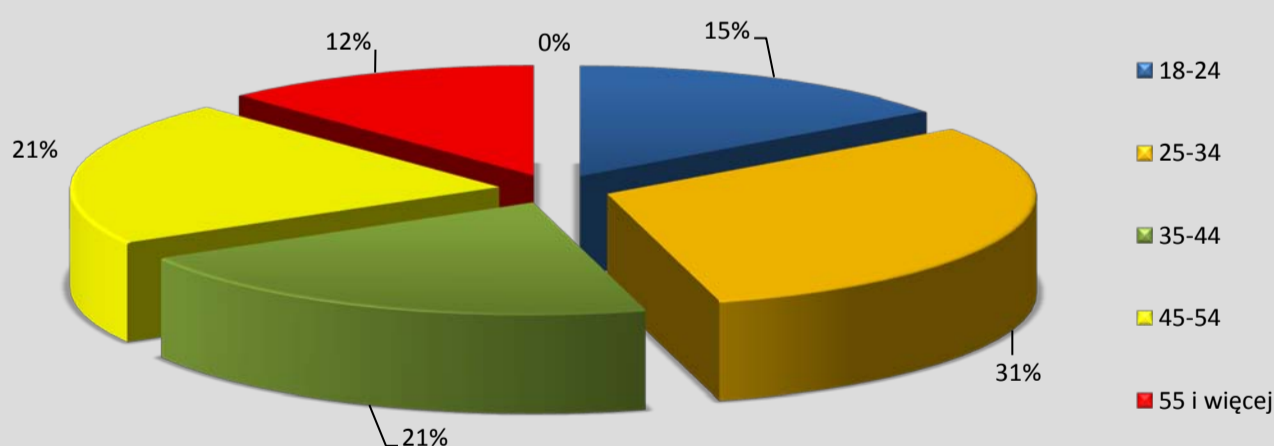
Lata	Ogółem	w tym:		
		bez prawa do zasiłku	ze zwolnień grupowych	absolvenci
1993	20.466	12.612	4.824	1.099
1995	13.965	5.147	1.569	1.248
1996	11.950	4.902	1.159	320
1998	6.727	5.202	475	454
2000	11.492	9.780	718	887
2002	13.852	12.256	1.263	1.001
2003	14.317	12.681	1.245	1.090
2004	12.180	10.935	825	-
2005	11.117	9.827	696	-
2006	8.969	7.883	511	-
2007	5.802	4.679	493	-
2008	5.589	4.466	X	-
2009	7.653	5.978	X	-
2010	7.481	6.036	264	-
2011	7.380	5.922	237	-

* - od 1 czerwca 2004r. w myśl nowej ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy z dnia 20 kwietnia 2004r. nie ma pojęcia absolwent. Osoby te znajdują się w grupie osób do 25-go roku życia.

Analiza struktury osób bezrobotnych ze względu na wiek pokazuje, że najliczniejszą grupę stanowiły osoby w wieku 25-34 (2.275 osoby) oraz 45-54 lata (1.572 osoby). Zarejestrowanych osób do 25 roku życia w 2011 roku było 1.105 (w porównaniu do ubiegłego roku nastąpił spadek – o 158 osób). Spadek ten jest wynikiem wysokiej

efektywności działań aktywizacji zawodowej prowadzonych przez Centrum Aktywizacji Zawodowej.

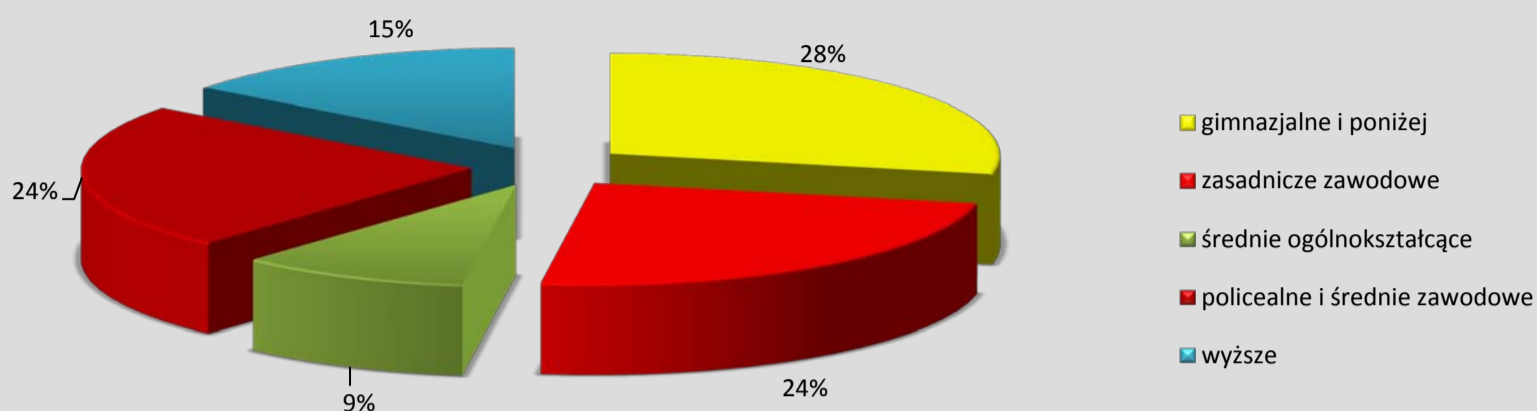
Rys. 8. Bezrobotni według wieku
Stan w dniu 31 XII 2011 r.

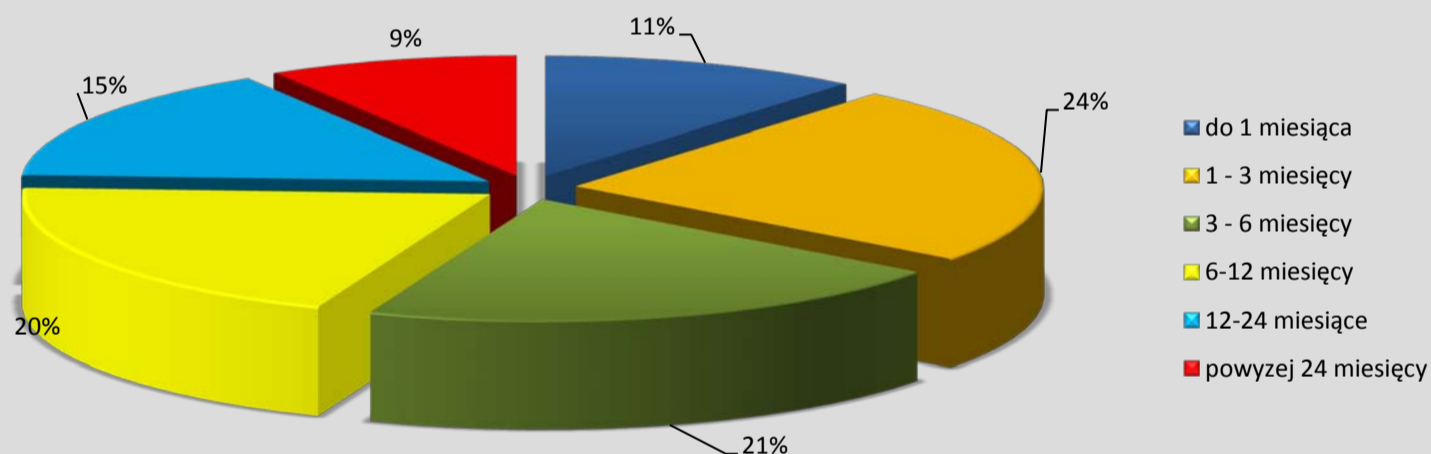
Na koniec 2011 roku najwięcej osób bezrobotnych posiadało wykształcenie gimnazjalne i niższe – 2.086, najmniej wykształcenie

średnie ogólnokształcące – 704 osób oraz wyższe – 1.085 osób. Tendencja taka utrzymuje się od 1993 roku.

Rys. 9. Bezrobotni według wykształcenia
Stan w dniu 31 XII 2011 r.

Rys. 10. Bezrobotni według czasu oczekiwania na pracę
Stan w dniu 31 XII 2011 r.

Dokonując analizy osób bezrobotnych ze względu na okres pozostawania bez pracy należy zauważyć, że od dwóch lat grupa z najdłuższym okresem pozostawania bez pracy jest najmniej liczna.

Szkolenia

Jedną z bardziej aktywnych form aktywizacji zawodowej osób zarejestrowanych w PUP przewidzianych przez ustawę o promocji

zatrudnienia i instytucjach rynku pracy są szkolenia. W 2011 roku z tej formy wsparcia skorzystało 226 osób. Efektywność ukończenia szkoleń była na poziomie 98,7%. Przeciętny czas szkolenia wynosił 29 dni, a przeciętny koszt szkolenia ze stypendiami i składkami to 1.989 zł.

INFRASTRUKTURA

1. Tablice działu opracowano na podstawie danych z Urzędu Statystycznego w Toruniu oraz podmiotów realizujących stosowne zadania
2. Prezentowane dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – dotyczą miasta Torunia.
3. Dane o długości sieci gazowej (Tabl. 15) dotyczą sieci tzw. „rozdzielczej” (bez połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów).
4. Przez połączenie gazowe (Tabl. 15) prowadzące do budynków mieszkalnych (łącznie z budynkami zbiorowego zamieszkania, jak np. hotele pracownicze, domy studenckie i internaty, domy opieki społecznej) rozumie się odgałęzienia łączące poszczególne budynki z siecią uliczną.
5. Dane o ludności korzystającej z gazu (Tabl. 15) obejmują ludność w mieszkaniach wyposażonych w instalację gazu sieciowego, bez

odbiorców korzystających z gazomierzy zbiorczych oraz ludność w budynkach zbiorowego zamieszkania.

6. Dane o liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej nie obejmują gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie. Dane o zużyciu energii i gazu sieciowego ustalono w oparciu o przeciętną liczbę odbiorców w roku.

7. Przez linię komunikacyjną (Tabl. 17) rozumie się trasę łączącą krańcowe punkty przebiegu wozów oznaczonych tym samym numerem lub znakiem literowym. Jako długość linii komunikacyjnych przyjęto sumę długości wszystkich stałych dziennych linii autobusowych, tramwajowych, po których kursują wozy oznaczone odrębnymi numerami (znakami literowymi). Długość tras jest to długość odcinków ulic, po których kursują autobusy i tramwaje.

8. Dane o przewozach pasażerów przyjęto szacunkowo w oparciu o sprzedaż biletów miesięcznych i jednorazowych.

Tabl. 10. Sieć wodociągowa i kanalizacyjna

Stan w dniu 31 XII 2011 r.

Lata	sieć wodociągowa (km)	sieć kanalizacyjna (km)
1990	189,5	156,4
1994	190,3	159,2
1998	266,6	194,7
2002	260,0	212,8
2005	454,6	297,4
2006	459,9	312,3
2007	471,7	318,1
2008	484,2	366,7
2009	496,6	500,1
2010	508,8	524,9
2011	549,2	538,9

A. WODOCIĄGI I KANALIZACJA

Jednostką zaopatrującą miasto w wodę i sprawującą nadzór nad funkcjonowaniem systemu wodno-kanalizacyjnego są Toruńskie Wodociągi Sp. z o.o.

Sieć wodociągowa i kanalizacyjna

Odsetek ludności korzystających z sieci wodociągowej, według faktycznego miejsca zamieszkania wyniósł w 2011 roku – 94,8%, korzystających z sieci kanalizacyjnej – 92,6%.

W Toruniu zużycie wody na mieszkańca ulegało w analizowanym okresie wahaniom. Można jednak zaobserwować znaczny trend

spadkowy. Zużycie w 2011 roku było najmniejsze od 1990 roku i wyniosło 29,3 m³ na 1 mieszkańca.

Stan techniczny sieci wodociągowej jest zadowalający. Sieć ta rozbudowywana jest od 1893 roku (kiedy to powstał wodociąg komunalny) w zależności od potrzeb i możliwości finansowych. Ilość awarii sieci wodociągowej w ostatnich latach jest zmienna, jednak ich uciążliwość dla mieszkańców jest mniejsza, gdyż dzięki nowym rozwiązaniom technologicznym skróceniu uległ czas ich usuwania.

Długość sieci kanalizacyjnej na koniec 2011 r. wyniosła łącznie 538,91 km. Ilość przyłączy wyniosła 11.070. Odnotowano 25 awarii sieci kanalizacyjnej, a ich ilość w ostatnich latach nie podlegała znacznym wahaniom.

Tabl. 11. Awaryjne sieci wodociągowej i kanalizacyjnej

Lata	sieć wodociągowa	sieć kanalizacyjna
2001	83	44
2002	94	33
2003	71	33
2004	54	44
2005	91	21
2006	178	35
2007	130	29
2008	109	29
2009	91	30
2010	89	23
2011	175	25

Zaopatrzenie w wodę

Łączne zdolności produkcyjne ujęć komunalnych (wynikające z pozwoleń wodno-prawnych) wyniosły w 2011 roku 115,6 tys. m³ na dobę, co w pełni pozwala na pokrycie zapotrzebowania miasta. Łączne zdolności produkcyjne ujęć komunalnych wynoszą ponad 214 tys. m³/dobę. Zdolności produkcyjne ujęć wody wykorzystywane są w stosunkowo niskim stopniu - niespełna 54% w 2011 roku.

Od roku 1990 odnotowuje się ciągły spadek produkcji wody. W roku 2011 w stosunku do 1990 roku wyprodukowano 23.801,9 tys. m³ mniej wody. Na ujęciu powierzchniowym Drwęca w 2011 roku w stosunku do 1990 roku zanotowano ponad pięciokrotny spadek produkcji wody (33.909,8 tys. m³ w 1990 roku, 6.324,3 tys. m³ w 2011 roku).

Wzrasta natomiast wykorzystanie ujęć głębinowych – w 2011 roku produkcja wody z ujęć głębinowych wyniosła 8.996,8 tys. m³. Produkcja wody z ujęć powierzchniowych w 2011 r. wyniosła 6.324,3 tys. m³.

W 2011 roku stacja uzdatniania wody „Drwęca-Jedwabno” pracowała bez poważnych awarii i zakłóceń, dostarczając do sieci wodę spełniającą wszystkie kryteria jakościowe.

Jakość wody z ujęć „Mała Nieszawka” i „Czerniewice” spełnia najbardziej rygorystyczne normy UE. Stale prowadzone są inwestycje wpływające na dalsze polepszenie jakości wody ze wszystkich ujęć.

Pośród tych inwestycji wymienić można chociażby realizację instalacji odwadniania osadów technologicznych, modernizację układu do odzysku wody technologicznej z osadników pionowych oraz remont pilotowej stacji uzdatniania w stacji „Drwęca-Jedwabno”, rozpoczęcie wymiany zbiorników filtracyjnych w stacji „Mała Nieszawka”, a także zakończenie realizacji projektu zmiany technologii płukania filtrów w ujęciu „Wrzosa II”.

Gmina miasta Toruń jest właścicielem 3 studni publicznych, ujmujących kredowy poziom wodonośny. Eksploatacje tych studni prowadzi TW Sp. z o.o. Woda ze studni kredowych reprezentuje różne typy hydrogeochemiczne wód i w związku z tym jakość wody należy analizować oddzielnie w każdej ze studni. W 2009 roku została wyłączona studnia przy ul. Św. Antoniego ze względu na ciągłe skażenie bakteriologiczne wody, natomiast studnia przy ul. Legionów została w październiku 2011 podłączona do wodociągu miejskiego. W 2011 roku w studniach tych występowała zła jakość wody surowej oraz uzdatnionej pod względem fizykochemicznym i bakteriologicznym. Z tego powodu miały miejsca okresowe zamknięcia ujęć kredowych. Ze względu na wystąpienia dużego prawdopodobieństwa skażenia mikrobiologicznego przeprowadzono dezynfekcje studni, instalacji oraz urządzeń, które tylko na krótki okres poprawiały jakość wody uzdatnionej w zakresie parametrów mikrobiologicznych.

Tabl. 12. Produkcja wody

Stan w dniu 31 XII 2011 r.

Lata	Ogółem	Ujęcia				
		Drwęca	Jedwabno	Mała Nieszawka	Wrzosa II	Czerniewice
w tysiącach metrów sześciennych						
1990	39.123,0	33.909,8	144,8	3.762,8	1.305,6	-
1992	35.842,5	25.921,6	2.773,2	5.626,4	1.512,1	9,2
1994	32.727,8	18.355,5	5.099,8	7.228,3	2.006,7	37,5
1996	28.814,1	16.666,9	3.641,4	6.712,2	1.749,1	44,5
1998	24.989,6	14.161,6	2.619,2	6.412,1	1.723,9	72,8
2000	24.810,1	12.607,3	3.979,1	6.365,9	1.802,3	55,5
2002	21.011,3	11.103,8	2.361,6	5.748,8	1.728,6	68,5
2004	18.517,7	9.886,1	2.183,3	4.796,6	1.543,0	108,7
2005	17.717,2	7.944,3	2.249,5	5.799,3	1.592,4	131,7
2006	21.080,7	12.904,4	1.645,6	5.004,4	1.363,9	162,4
2007	18.080,5	8.557,6	2.638,8	5.182,4	1.564,9	136,8
2008	17.706,2	7.995,1	3.568,0	4.668,6	1.342,7	131,8
2009	17.059,7	7.724,6	3.231,7	4.558,9	1.416,6	127,9
2010	16.642,8	7.055,5	3.672,4	4.434,1	1.339,2	141,6
2011	15.321,1	6.324,3	3.236,1	4.063,6	1.561,0	136,1

Odprowadzanie ścieków

Wraz ze spadkiem sprzedaży wody, następuje spadek ilości ścieków odprowadzanych przez dostawców. Od 1990 roku spadek ten

wyniósł 19.803,4 tys. m³ (tj. 67,4%). W porównaniu do ubiegłego roku największy spadek zaobserwowano w przemyśle – o 188,4 tys. m³ (tj. 2,7%).

Tabl. 13. Ścieki odprowadzone według grup dostawców

Stan w dniu 31 XII 2011 r.

Lata	Ogółem	Grupa dostawców		
		mieszkalnictwo	przemysł	pozostali
		w tysiącach metrów sześciennych		
1990	29.396,3	14.538,1	11.063,6	3.794,6
1992	27.023,0	15.803,8	8.166,4	3.052,8
1994	24.062,8	13.333,1	7.975,1	2.754,6
1996	21.108,1	11.248,2	7.355,9	2.504,0
1998	18.055,6	8.965,2	6.725,5	2.364,9
2000	16.362,2	8.067,8	6.362,0	1.932,4
2002	15.008,9	7.746,4	5.527,8	1.734,7
2003	14.778,8	7.602,9	5.651,6	1.524,3
2004	13.364,9	7.522,8	4.589,2	1.252,9
2005	12.328,2	6.955,8	3.894,1	1.478,3
2006	12.332,3	6.894,2	3.798,7	1.639,4
2007	11.902,0	6.795,7	3.569,3	1.537,0
2008	10.881,8	6.872,8	2.501,0	1.508,0
2009	10.277,8	6.985,8	1.861,1	1.430,9
2010	9.957	6.964,3	1.574,9	1.417,8
2011	9.592,9	6.775,9	1.405,2	1.411,8

Mieszkalnictwo posiada największy udział w odprowadzaniu ścieków. W roku 2011 udział ten wyniósł 70,6% i był najwyższy w analizowanym okresie.

Miejska oczyszczalnia ścieków zlokalizowana jest przy Szosie Bydgoskiej w Toruniu. Jej maksymalna przepustowość – 90 tys. m³ na dobę, w pełni pokrywa zapotrzebowanie miasta. Jest to oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna z automatycznym sterowaniem procesem napowietrzania oraz stabilizacją i utylizacją osadu pościekowego. Została ona oddana do użytku w 1998 roku.

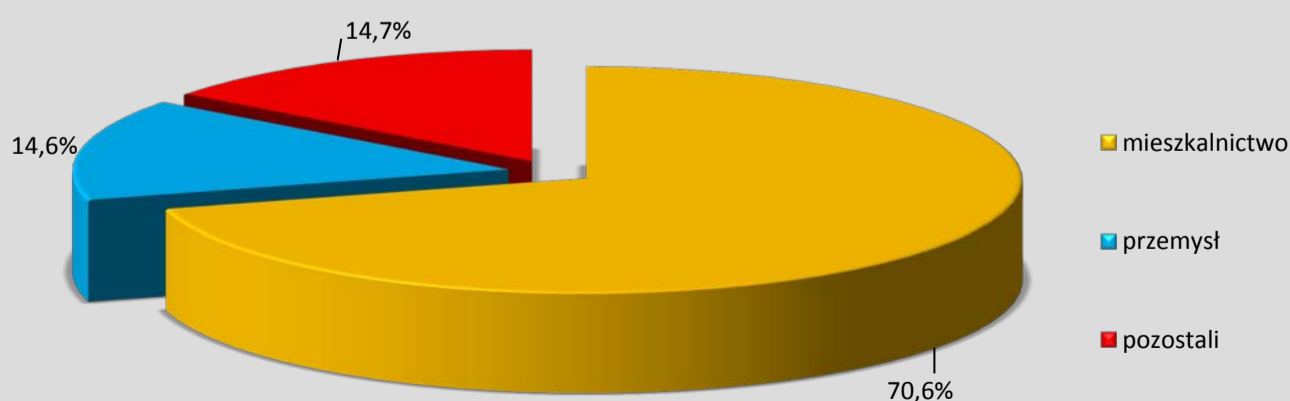
Poza oczyszczalnią „Centralną” funkcjonują:

- oczyszczalnia „Czerniewice” o przepustowości 553 m³ na dobę, pracująca w oparciu o technologię dwufazowego osadu czynnego: denitryfikacja - nityfikacja,
- oczyszczalnia "Rudak" oczyszczająca około 80 m³ na dobę tzw. metodą SBR, tj. sekwencyjny biologiczny reaktor.

Toruńskie Wodociągi Sp. z o.o. realizują projekt „Gospodarka wodno-ściekowa na terenie miasta Torunia” współfinansowany ze środków Funduszu Spójności Unii Europejskiej, którego zakres obejmuje między innymi budowę blisko 300 km sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej.

Rys. 11. Ścieki odprowadzone według grup dostawców

Stan w dniu 31 XII 2011 r.

Tabl. 14. Sieć gazowa, odbiorcy i zużycie gazu sieciowego w gospodarstwach domowych

Stan w dniu 31 XII 2011 r

Wyszczególnienie	1990	1996	2000	2002	2004	2006	2008	2009	2010	2011
Sieć rozdzielcza w km (stan w dniu 31 XII)	232,6	274,1	293,0	322,5	332,2	325,0	353,9	376,3	383,1	400,4
Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych (stan w dniu 31 XII)	5.902	7.193	7.589	8.391	8.836	8.801	9.351	9.889	10.095	10.280
Odbiorcy gazu sieciowego	55.232	61.885	63.652	64.864	65.400	65.500	65.900	65.800	65.800	65.835
Zużycie gazu na 1 odbiorcę w m ³	820,0	1.024,1	354,0	321,6	345,2	342,4	324,3	343,8	350,5	323,8

Tabl. 15. Odbiorcy i zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych

Stan w dniu 31 XII 2011 r

Wyszczególnienie	1990	1996	2000	2002	2004	2006	2008	2009	2010	2011
Odbiorcy (stan w dniu 31 XII)	60.392	65.554	73.315	75.600	76.500	76.600	80.300	80.925	81.700	82.599
Zużycie na 1 odbiorcę w kWh	1.891	1.706	1.758,7	1.746,0	1.846,9	1.884,1	1.854,3	1.844,4	1.869,9	1.764,1
Zużycie na 1 mieszkańca w kWh	571,0	542,0	621,6	624,9	677,8	696,2	721,0	725,6	742,5	711,05

Tabl. 16. Komunikacja miejska

Stan w dniu 31 XII 2011 r

Wyszczególnienie	1990	1996	2000	2002	2004	2006	2008	2009	2010	2011
Czynne trasy autobusowe w km	94	107	114	116	114	116	127	128	172	130
Czynne trasy tramwajowe w km	25	22	22	22	22	22	22	22	22	21
Tabor autobusowy	127	140	147	145	138	130	130	122	125	132
Tabor tramwajowy	68	56	56	55	55	55	55	55	55	58
Miejsca w autobusach	13.970	15.244	15.730	15.455	14.664	13.829	13.882	14.012	13.277	13.711
Miejsca w tramwajach	8.836	6.975	6.915	6.875	6.731	6.731	6.719	6.719	6.464	6.671

B. ZAOPATRZENIE W GAZ

Dostawy gazu na terenie miasta realizowane są przez Pomorską Spółkę Gazownictwa – Zakład Gazowniczy w Bydgoszczy – Rejon Dystrybucji Gazu w Toruniu, który rozprowadza gaz wysokometanowy „GZ-50”. Zdolność przesyłowa miejskiej sieci rozdzielczej ograniczona jest przepustowością istniejących dwóch stacji redukcyjno-przesyłowych I-go stopnia i wynosi 21.000 m³ gazu na godzinę. Największym odbiorcą gazu w mieście są gospodarstwa domowe.

Długość sieci gazowej w porównaniu z 1990 rokiem wzrosła o 167,8 km (tj. o 72,1%), natomiast liczba przyłączy zwiększyła się o 4.378 (tj. o 74,2%). Liczba odbiorców gazu sieciowego systematycznie rośnie. W stosunku do 1990 roku liczba odbiorców wzrosła o 10.603 (tj. o 19,2%). Odsetek ludności korzystających z sieci gazowej, według faktycznego miejsca zamieszkania wyniósł w 2011 roku - 81,3%. W analizowanym okresie roczne zużycie gazu na 1 odbiorcę ulegało znacznym wahaniom. W 2011 roku wyniosło 323,8 m³.

C. ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ

Jednostką zaopatrującą miasto w energię elektryczną jest Koncern Energetyczny Energa SA Oddział w Toruniu (dawny Zakład Energetyczny Toruń SA). Obejmuje swym zasięgiem byłe województwo toruńskie i włocławskie o powierzchni 9.634,4 km².

Energetyka zawodowa nie posiada w Toruniu własnych źródeł energii elektrycznej i prąd dostarczany jest przede wszystkim z krajowego systemu elektroenergetycznego.

Ciągłe unowocześnianie infrastruktury elektroenergetycznej (ponad 25 tys. km linii i około 9 tys. stacji transformatorowych o napięciu do 110 kV, nowoczesne technologie w eksploatacji i budownictwie sieci) pozwala energetyce toruńskiej bezpiecznie, bez zakłóceń, w sposób przyjazny dla środowiska, dostarczać energię elektryczną klientom oraz poszerzać zakres świadczonych usług, zachowując przy tym ich najwyższą jakość.

W strukturze sprzedaży energii największy udział ma przemysł, a gospodarstwa domowe zajmują drugą pozycję.

Od 1990 roku liczba gospodarstw domowych korzystających z energii elektrycznej wzrosła o 36,8%, tj. o 22.207 odbiorców. Wielkość zużycia energii na 1 odbiorcę ulegała wahaniom i w 2011 roku wyniosła 1.764,1 kWh. Zużycie energii elektrycznej w przeliczeniu na 1 mieszkańca w 2011 roku obniżyło się znacznie w stosunku do zużycia w roku poprzednim (742,5 kWh) i wyniosło 711,05 kWh. Obie wielkości są niższe w porównaniu z wynikami ogólnymi dla polskich miast.

D. ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ CIEPLNĄ

EDF Toruń S.A. (wcześniejsza nazwa: Toruńska Energetyka Ciepła S.A.) jest głównym producentem i dystrybutorem ciepła

sieciowego w Toruniu. Spółka należy do Grupy EDF - światowego lidera w produkcji energii, obecnego w Polsce od 14 lat.

Poprzez sieci ciepłownicze, których EDF Toruń jest właścicielem, ciepło trafia do ponad 100 tys. mieszkańców Miasta. EDF Toruń dostarcza 99% ciepła na potrzeby miejskiej sieci ciepłowniczej, natomiast pozostałą część (ok. 1%) ciepła dostarcza Biogaz Inwestor Sp. z o. o., wykorzystując ciepło ze spalania biogazu uzyskanego z miejskiego wysypiska śmieci. Łączna długość sieci ciepłowniczych na koniec 2011 roku wyniosła 225 km, w tym ponad 80 km to sieci preizolowane.

Podstawowym przedmiotem działalności EDF Toruń jest wytwarzanie i zaopatrywanie odbiorców w czynnik grzewczy na cele: centralnego ogrzewania, ciepłej wody użytkowej oraz wytwarzanie, przesyłanie i dystrybucja energii elektrycznej.

W roku 2011 produkcja ciepła brutto wyniosła łącznie 2.568.818 GJ (spadek o 12,9% w stosunku do 2010). Na koniec 2011 r. Spółka miała podpisanych 1.362 umowy sprzedaży ciepła, 25 porozumień na odsprzedaż energii elektrycznej oraz 1 umowę sprzedaży energii elektrycznej.

Na sprzedaż ciepła mają wpływ działania termomodernizacyjne odbiorców ciepła, zmniejszenia mocy zostają wyrównane przez przyłączenia nowych obiektów. W 2011 przyłączono obiekty do miejskiej sieci ciepłowniczej o łącznej mocy ponad 12 MW.

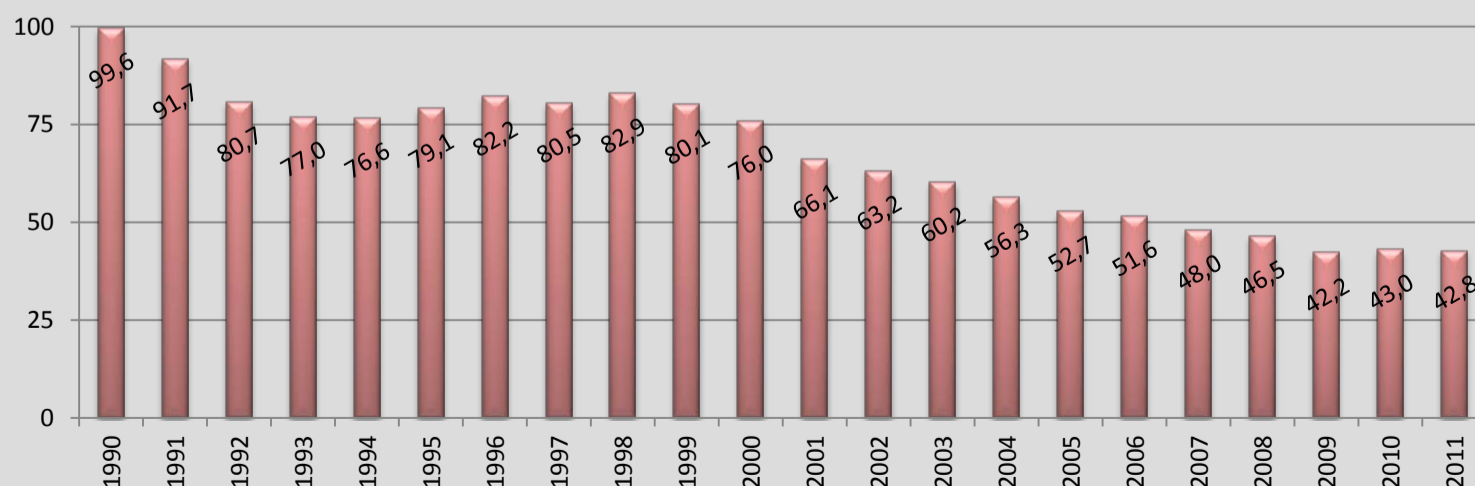
Rozliczenia z odbiorcami ciepła odbywają się na podstawie cen i stawek opłat określonych w taryfie dla ciepła, która jest zatwierdzana przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki. Priorytetami Spółki są m.in. zapewnienie klientom wysokiej jakości obsługi oraz rozwój rynku ciepła.

E. KOMUNIKACJA MIEJSKA

Jednostką realizującą zadania z zakresu komunikacji publicznej jest Miejski Zakład Komunikacji. Komunikacją miejską objętych jest około 83 % dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych na terenie miasta. Dla ogólnej liczby dróg ulepszonych w mieście wskaźnik ten wynosi około 63 %. Brak możliwości objęcia komunikacją publiczną innych ulic miasta wynika głównie z ich nieodpowiednich parametrów (wąskie jezdnie, brak miejsc na przystanki). Od 1990 roku odnotowano przyrost długości tras autobusowych o 36 km (tj. o 38,3%). W tym okresie objęto komunikacją autobusową prawie wszystkie ulice, których parametry pozwalają na kursowanie autobusów. Długość tras tramwajowych utrzymuje się od 1991 roku na niezmiennym poziomie.

Rys. 12. Przewozy pasażerów w latach 1990-2011

w mln osób

Ogólna liczba taboru pozostaje na niemal niezmiennym poziomie, mimo zakupu nowych jednostek (autobusów). Zjawisko to spowodowane jest zużyciem już istniejących jednostek. W porównaniu z 1990 rokiem liczba miejsc spadła o 2.424, tj. o 10,6%. Główną przyczyną spadku jest zmniejszenie taboru tramwajowego. Średni wiek taboru autobusowego wynosi 8,7 roku, tramwajowego 27,3 lat.

Od roku 1990 znacząco spada liczba osób korzystających z komunikacji miejskiej. Pod koniec lat dziewięćdziesiątych XX wieku liczba przewozów przekraczała 80 milionów pasażerów rocznie. W 2011 roku wyniosła około 42,8 mln pasażerów, ponad połowę mniej niż w roku 1990.

F. ODPADY

Jednostką odpowiedzialną za utrzymanie czystości oraz wywóz, składowanie i utylizację nieczystości stałych jest Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania Sp. z o.o.

W dniu 31 grudnia 2009 roku uruchomiono nowe składowisko odpadów w Zakładzie Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych

przy ul. Kociewskiej. Jednocześnie zamknięto Miejskie Składowisko Odpadów, którego eksploatacja trwała od 1964 roku.

Ilość odpadów przyjętych do Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w 2011 roku wyniosła 98.936,8Mg (o 4,4% więcej niż w roku poprzednim). Wśród dostarczanych odpadów dominują odpady gospodarczo-bytowe z gospodarstw domowych oraz zbliżone do nich składem i właściwościami z obiektów handlowych, usługowych, produkcyjnych oraz użyteczności publicznej), organiczne, wielkogabarytowe, budowlane, niebezpieczne.

Od maja 1994 roku na terenie miasta prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów w zakresie makulatury, tworzyw sztucznych, stłuczki szklanej i puszek.

Selektywna zbiórka odpadów, w wyniku rosnącej świadomości ekologicznej społeczeństwa i rosnących opłat za odbiór odpadów komunalnych zmieszanych, rokrocznie rośnie – w 2011 roku uzyskano wzrost ilości zebranych odpadów o blisko 7% w porównaniu z rokiem poprzednim.

W 2011 roku na składowisku odpadów unieszkodliwiono 73.947,3 Mg odpadów.

Tabl. 17. Selektywna zbiórka nieczystości

Stan w dniu 31 XII 2011 r

Wyszczególnienie	2009	2010	2011
	Mg		
Papier i tektura	703,4	742,5	714,8
Tworzywa sztuczne	792,4	752,7	676,2
Odpady suche	703,0	2.112,6	2.368,3
Szkło	887,9	926,2	1.088,7
Razem	3.086,7	4.534,0	4.848,0

G. TRANSPORT

System transportowy jest jednym z podstawowych czynników warunkujących sprawne funkcjonowanie oraz możliwości rozwoju miasta. Jednostką zajmującą się nadzorem nad stanem i funkcjonowaniem miejskiej sieci drogowo-ulicznej jest Miejski Zarząd Dróg.

Ustawa z dnia 13 października 1998 roku - Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz. U. Nr 133) wprowadziła od 1 stycznia 1999 roku podział dróg na krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne.

Przez Toruń przebiega Transeuropejski Korytarz Transportowy (tzw. VI korytarz TINA) biegnący z Gdańska do Cieszyna i dalej przez

Słowację i Czechy na Bałkany. W korytarzu tym biegnie droga krajowa Nr 1.

Pozostałe drogi krajowe posiadają następujące numery i przebiegi:

Nr S10 – Droga ekspresowa Szczecin-Toruń-Warszawa - od węzła autostradowego „Lubicz” przez węzeł „Czerniewice”, tzw. trasą poligonową do Małej Nieszawki i dalej do Bydgoszczy przez Przyłubie.

Nr 15 – Wrocław-Toruń-Olsztyn - od ul. Gniewkowskiej przez Most Piłsudskiego do ulicy Olsztyńskiej.

Nr 80 – łącząca Toruń z Bydgoszczą po prawej stronie Wisły - od Szosy Bydgoskiej do węzła autostradowego „Lubicz”.

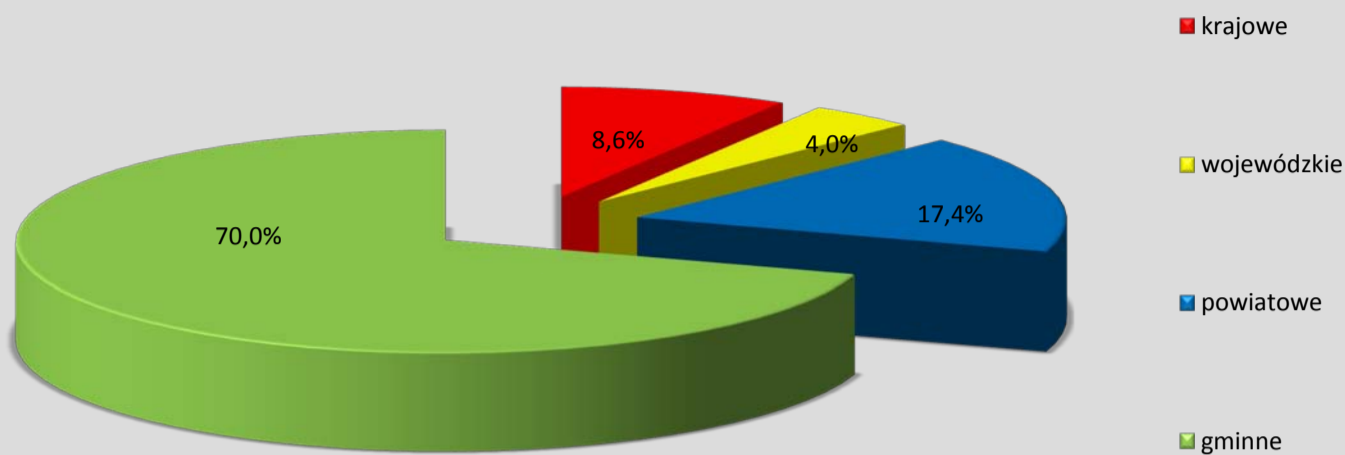
Tabl. 18. Sieć drogowo-uliczna

Stan w dniu 31 XII 2011 r

Wyszczególnienie	1999	2001	2003	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Ogółem w km	344,2	397,4	430,2	440,8	448,6	454,2	453,3	453,3	461,3	455,3
Drogi krajowe w km	41,5	39,2	39,3	39,3	39,3	39,3	39,3	39,3	39,3	39,3
Drogi wojewódzkie w km	13,9	18,3	18,3	18,2	18,2	18,2	18,2	18,2	18,2	18,2
Drogi powiatowe w km	71,6	71,5	75,1	75,1	75,1	75,1	76,3	76,3	77,7	79,0
Drogi gminne w km	217,2	268,6	297,5	308,1	316,0	321,5	319,4	319,4	326,1	318,8

Zmiany długości ulic powstały w wyniku szczegółowych pomiarów wykonanych w ramach prac nad systemem zarządzania drogami i ruchem drogowym WZDR. Pomiarów wykonano w 2001r.

Rys. 13. Drogi na terenie Gminy Miasta Toruń
Stan w dniu 31 XII 2011 r.

Od 2003 dokonano zgodnie z pismem z MZD korekty długości dróg wojewódzkich z 18,3 na 18,2. Drogi krajowe oraz wojewódzkie i powiatowe posiadają nawierzchnię bitumiczną. Drogi gminne są utwardzone w około 60%.

Na koniec 2011 roku zarejestrowanych było 116.124 pojazdów, w tym 85.208 osobowych. Liczba samochodów osobowych wzrosła od 1990 roku ponad trzykrotnie (o 60.861 pojazdy). W porównaniu do zeszłego roku liczba pojazdów osobowych wzrosła o 2597 (t.j. 3,14%).

W ramach realizacji Programu komunikacji rowerowej na lata 2007-2015 oraz w ramach inwestycji drogowych rozbudowywana jest w Toruniu infrastruktura rowerowa. Długość dróg rowerowych i ciągów pieszo-rowerowych na koniec roku 2011 wynosiła 61 km. Rocznie oddaje się średnio 5-7 km nowych tras dla rowerzystów.

Przez miasto przebiegają linie kolejowe w czterech kierunkach: Kutno – Piła, Poznań - Skandawa. Stacją obsługującą ten czterokierunkowy ruch jest Toruń Główny. Obie linie są liniami pierwszorzędowymi, dwutorowymi i zelektryfikowanymi. Część transportu kolejowego obsługiwana jest również przez stację Toruń Wschodni.

Jednym z kluczowych problemów infrastrukturalnych Torunia jest system transportowy warunkujący sprawne funkcjonowanie oraz możliwości rozwoju miasta. Najistotniejszymi mankamentami dzisiejszego układu komunikacyjnego Torunia są:

- wyczerpywanie się przepustowości jedynej drogowej przeprawy mostowej przez Wisłę tj. mostu im. Józefa Piłsudskiego,
- mały udział ulic dwujezdniowych,
- niewystarczająca sieć ulic związanych z trasami wylotowymi.

W związku z powyższym za priorytetowe uznano inwestycje poprawiające ten stan. Szereg przedsięwzięć zrealizowanych w 2011 r. usprawniło istotnie poruszanie się po mieście i to zarówno kierowcom samochodów, rowerzystom i pieszym. Szczególnie ważnymi inwestycjami były zakończone przebudowy odcinków ulic: Szosa Chełmińskiej, Mickiewicza, Szosy Lubickiej, Podgórnjej.

Poza tym rozpoczęto przebudowę niebezpiecznego skrzyżowania na Placu prof. A. Hoffmanna. Trwa budowa mostu drogowego przez

Wisłę. Nowa przeprawa będzie miała 540 metrów długości o konstrukcji stalowej, łukowej z podwieszonym pomostem, z jedną podporą w nurcie rzeki. Oprócz mostu powstanie wiadukt nad linią kolejową, tunel pod Placem Daszyńskiego, podziemne przejście dla pieszych w rejonie ulicy Rypińskiej oraz estakada. Termin zakończenia zadania to czerwiec 2013 r. Ponadto przygotowane są do realizacji dwa odcinki Trasy Średnicowej tj. od ul. Szosa Chełmińska poprzez ul. Grudziądzką do Trasy Mostowej, ul. Nieszawska, odcinek ul. Okrężnej. Kolejny ważny element systemu komunikacji drogowej Torunia to Trasa Staromostowa. Zrealizowano północną część tej trasy na odcinku od ul. Polnej do granicy miasta. Inwestycja ta stanowiła jednocześnie połączenie z przebudowaną drogą wojewódzką nr 553 między Toruniem a Unisławiem. Południowa część Trasy Staromostowej jest w trakcie przygotowania projektowego i przy współudziale z Generalną Dyрекcją Dróg i Autostrad będzie skomunikowana z drogą ekspresową S-10.

Istotnym elementem komunikacji jest transport zbiorowy. Dąży się do sytuacji, w której transport zbiorowy będzie sprawnie funkcjonował, będzie atrakcyjnym środkiem podróżowania, a przez to poprawiał stan bezpieczeństwa w transporcie drogowym i optymalizował rozkładu ruchu z preferencją dla transportu zbiorowego. Podejmuje się przedsięwzięcia takie jak: budowa systemu zarządzania ruchem drogowym, przebudowa systemu sygnalizacji świetlnej (uwzględniającego priorytet dla komunikacji tramwajowej) oraz modernizacja przystanków tramwajowych dla potrzeb obsługi osób niepełnosprawnych, optymalizacja transportu lokalnego i przeciwdziałanie zmniejszającej się liczbie osób korzystających ze środków komunikacji publicznej. Ważnymi elementami tych działań są także prace planistyczne, stworzenie systemu informacji pasażerskiej w czasie rzeczywistym oraz budowa trasy tramwajowej do Uniwersytetu Mikołaja Kopernika (Kampusu Bielańskiego). Szansą dla regionu jest realizacja projektu „Szybkiej Kolei Metropolitalnej w bydgosko – toruńskim obszarze metropolitalnym BiT-City”. Zbliżając do siebie Toruń i Bydgoszcz, stanie się on nie tylko sposobem na szybkie i wygodne podróżowanie, ale przede wszystkim stanowić będzie fundament rozwoju społeczno-gospodarczego naszego regionu.

MIESZKANIA

1. Tablice działu opracowano na podstawie danych z Urzędu Statystycznego w Toruniu oraz Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej.
2. Prezentowane dane - jeśli nie zaznaczono inaczej – dotyczą miasta Torunia
3. Informacje o zasobach mieszkaniowych (Tabl. 20) i mieszkaniach oddanych do użytku dotyczą mieszkań w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Nie obejmują one lokali zbiorowego zamieszkania (np. hoteli pracowniczych, domów studenckich, internatów, domów opieki społecznej) oraz pomieszczeń nieprzeznaczonych na cele mieszkalne, a okresowo zamieszkałych (np. pomieszczenia inwentarskie, piwnice, barakowozy, statki, wagony).
4. Mieszkanie jest to lokal składający się z jednej lub kilku izb łącznie z pomieszczeniami pomocniczymi, wybudowany lub przebudowany dla celów mieszkalnych dla jednej rodziny, konstrukcyjnie wydzielony trwałymi ścianami w obrębie budynku, do którego to lokalu prowadzi niezależne wejście z klatki schodowej, ogólnego korytarza, wspólnej sieni, bądź bezpośrednio z ulicy, podwórza lub ogrodu.

5. Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.
6. Dane o mieszkaniach oddanych do użytku (Tabl. 21) dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych oraz uzyskanych w wyniku adaptacji inwestycyjnej. Jako kryterium opracowania informacji przyjęto przynależność organizacyjną inwestora, a nie właściciela lub użytkownika.

Zasoby mieszkaniowe

Według stanu na 31 grudnia 2011 roku zasób mieszkaniowy Torunia stanowiło 83.500 mieszkań. Do 2003 roku ponad 50% zasobów mieszkaniowych stanowiły mieszkania spółdzielcze. Od roku 2004 zmieniono sposób agregacji danych zliczając razem wszystkie ich rodzaje poza indywidualnymi.

Tempo przyrostu zasobów mieszkaniowych jest słabe. W stosunku do 1990 roku liczba mieszkań wzrosła o 23.443 (tj. o 39%). Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania utrzymuje się w ostatnich latach na zbliżonym poziomie – w 2011 r. 57,2 m².

Tabl. 19. Zasoby mieszkaniowe zamieszkane

Stan w dniu 31 XII 2011 r.

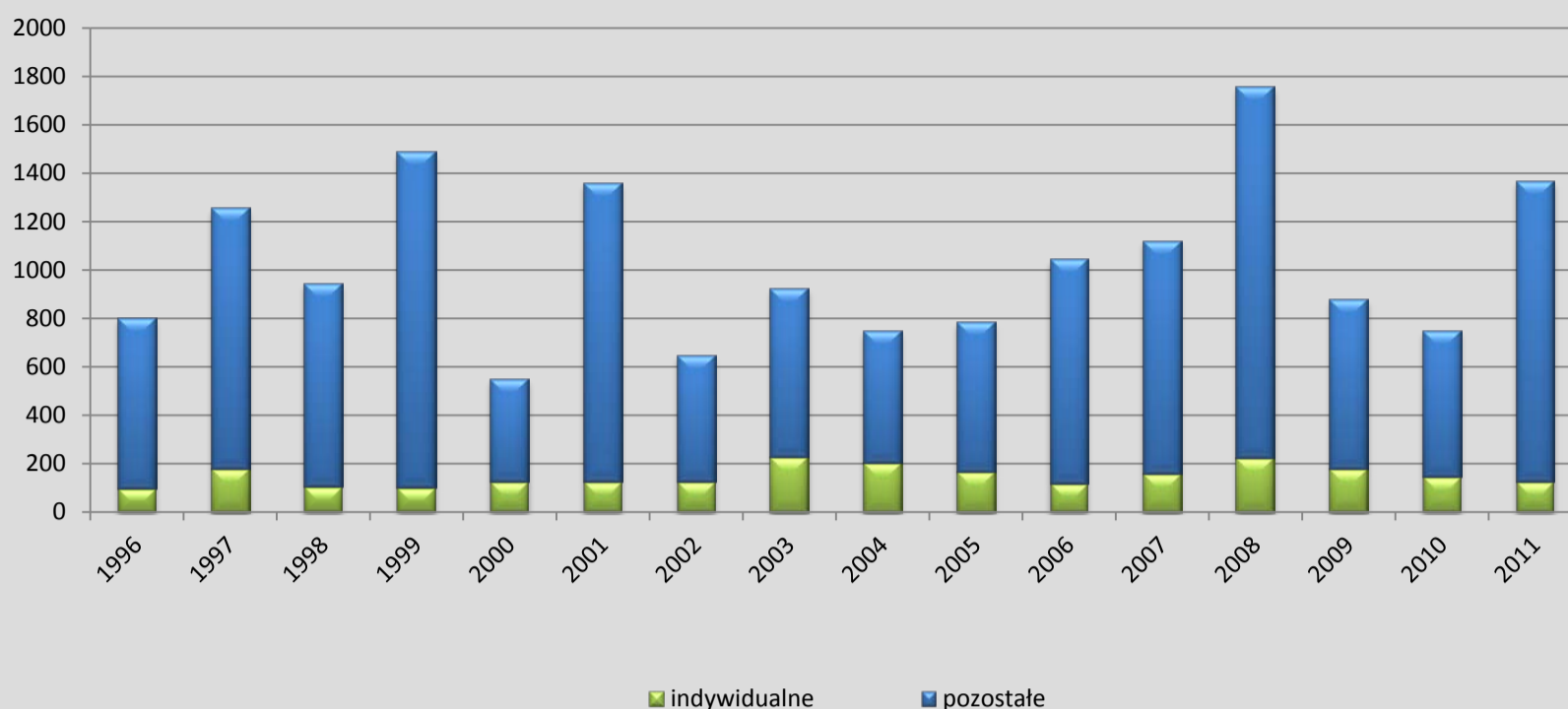
Lata	Mieszkania	Ludność w mieszkaniach	Przeciętna liczba osób w mieszkaniu	Przeciętna pow. użytkowa mieszkania w m ²
1990	60.057	193.118	3,22	52,5
1996	66.763	195.889	2,93	53,7
2000	70.820	195.127	2,76	54,3
2002	74.780	206.638	2,76	56,7
2004	76.351	208.278	2,73	57,0
2006	78.065	207.190	2,65	57,2
2008	80.901	206.013	2,55	57,5
2009	81.778	205.718	2,52	57,7
2010	82.526	205.312	2,49	58,0
2011	83,500	b.d.	b.d.	57,2

Mieszkania oddane do użytku

Liczba mieszkań oddawanych do użytku w latach 1990-2011 ulegała wahaniom. Po rekordowym 2008 roku w kolejnym oddano do użytku ponad połowę mniej mieszkań. Rok 2011 z kolei przyniósł blisko dwukrotny wzrost liczby oddanych mieszkań w stosunku do

roku poprzedniego, a tym samym jeden z najwyższym poziomów począwszy od 1999 roku. Na przestrzeni lat wzrósł udział budownictwa indywidualnego – z 4,02% w roku 1990 do 8,94% w roku 2011.

**Rys. 14. Mieszkania oddane do użytku według inwestorów
w latach 1996-2011**

Tabl. 20. Mieszkania oddane do użytku według inwestorów

Stan w dniu 31 XII 2011 r

Lata	Ogółem	Budownictwo				
		indywidualne	spółdzielcze	społeczne czynszowe	komunalne	Inne
1990	969	39	894	-	22	X
1996	798	97	352	-	-	349
2000	547	122	77	90	-	258
2002	643	124	137	168	10	204
2004	746	201		545		
2006	1.041	117		924		
2008	1.757	221		1.536		
2009	877	177		700		
2010	748	144		604		
2011	1.365	122		1.243		

W celu zaspokojenia rosnących potrzeb mieszkaniowych Rada Miasta Torunia w 1996 roku podjęła decyzję o utworzeniu przez Gminę Toruńskiego Towarzystwa Budownictwa Społecznego Spółka z o.o. Towarzystwo rozpoczęło działalność w czerwcu 1997 roku, a przedmiotem jego działania jest budowa domów mieszkalnych i ich eksploatacja na zasadach najmu.

TTBS realizuje budownictwo mieszkaniowe o umiarkowanych czynszach, skierowane do osób średnio zarabiających. W swej działalności inwestycyjnej preferuje rozwiązania zapewniające umiarkowane koszty budowy i eksploatacji zasobu mieszkaniowego przy zachowaniu środowiska przyjaznego człowiekowi. Toruńskie TBS realizuje politykę mieszkaniową Gminy, budując przeciętnie około 100 mieszkań rocznie. Do końca 2010 roku spółka wybudowała 1.193 mieszkania, w tym 1083 mieszkania na wynajem. W 2010 roku spółka wybudowała 155 mieszkań, z tego 72 mieszkania na wynajem w budynkach przy ul. Gerwazego 12-22 w Toruniu. Budynki należące do Toruńskiego TBS znajdują się w różnych dzielnicach Torunia, a także w Lubiczu i w Chełmży. Większość budynków zlokalizowana jest na dużych osiedlach mieszkaniowych: 406 mieszkań w 22 budynkach na osiedlu Solanki w Czerniewicach, 160 mieszkań w 5 budynkach przy ul. Olsztyńskiej i 114 mieszkań w 8 budynkach przy ul. Gerwazego w Toruniu oraz 150 mieszkań w 5 budynkach na osiedlu Nad Drwęcą w Lubiczu Dolnym. Obecnie TTBS

realizuje projekty, dzięki którym planuje oddać do użytku 144 mieszkania w roku 2012 w rejonie ul. Szczecińskiej i Armii Ludowej.

Zasoby komunalne

Jednostką zarządzającą w imieniu Gminy całością substancji mieszkaniowej w budynkach stanowiących własność komunalną, a od 1995 roku stanowiących także własność wspólnot mieszkaniowych, jest Zakład Gospodarki Mieszkaniowej. ZGM zarządza tylko tymi wspólnotami mieszkaniowymi, w których Gmina posiada swoje zasoby. Zarządzanie nieruchomościami Gminy Toruń oraz nieruchomościami stanowiącymi własność wspólnot mieszkaniowych odbywa się przez terenowe Administracje Domów Mieszkalnych. Aktualnie na terenie miasta działają trzy ADM-y.

Od roku 1995, tj. od czasu wejścia w życie ustawy o własności lokali, zarządzane zasoby dzieli się na własność Gminy i własność wspólnot mieszkaniowych. Od 1990 roku odnotowano spadek o 236 (tj. o 25,6 %) liczby budynków administrowanych przez ZGM. W 1996 roku budynki będące własnością wspólnot mieszkaniowych, którymi zarządza ZGM stanowiły 31,6% ogółu budynków. W 2011 roku udział ten wyniósł 40,2%.

W latach 1990-2010 ilość lokali mieszkalnych administrowanych przez ZGM spadła. Jednak w ostatnim okresie utrzymuje się na zbliżonym poziomie. Udział lokali mieszkalnych stanowiących własność

Gminy w ogólnej liczbie lokali administrowanych przez ZGM wynosił w 1996 roku 87,8%, a w roku 2011 spadł do 69,9%.

W roku 2011 ZGM pozyskał 111 lokali, w tym:

- 30 lokali mieszkalnych przy ul. Olsztyńskiej 126,
- 37 lokali mieszkalnych przy ul. Olsztyńskiej 128,
- 44 lokalne (w tym 32 lokale mieszkalne i 12 lokali socjalnych)

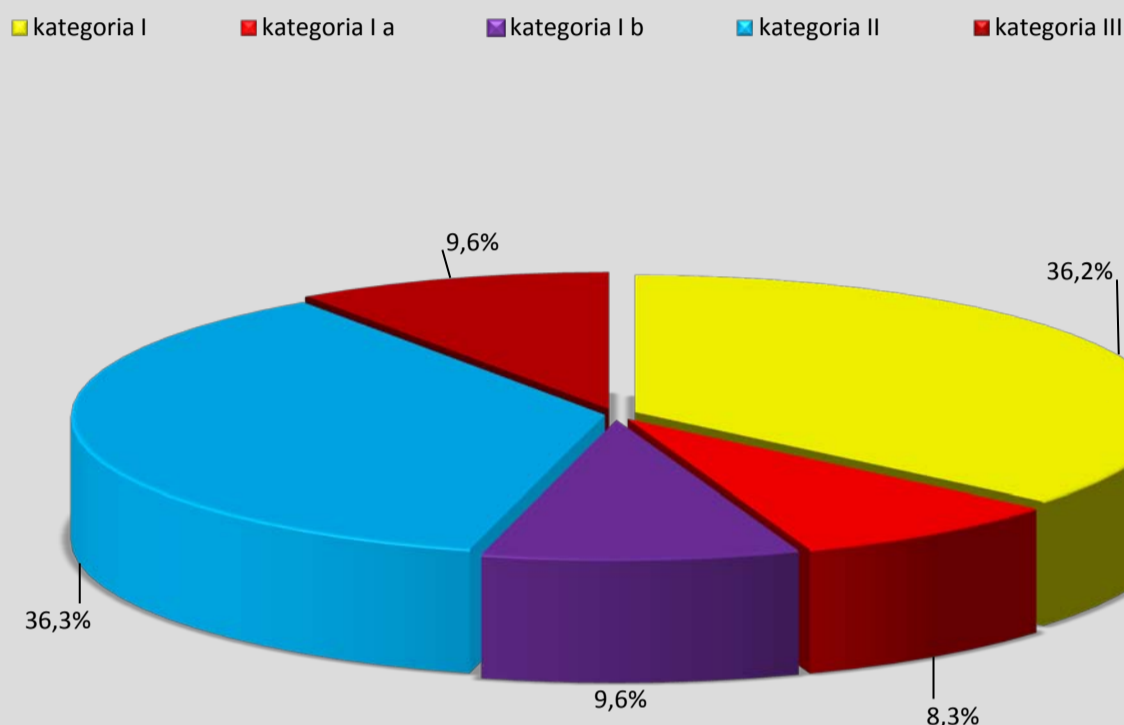
przy ul. Gen. Andersa 81.

W 1995 roku udział powierzchni mieszkań komunalnych w stosunku do ogólnej powierzchni mieszkań administrowanych przez ZGM wyniósł 86,8%. W 2011 roku udział ten spadł do 66%.

Największy odsetek (36,3%) powierzchni mieszkaniowej stanowiącej własność Gminy znajduje się w budynkach kategorii II - budynki o konstrukcji mieszanej (stropy drewniane, ściany murowane). Zbliżony udział (36,2%) ma również powierzchnia mieszkalna kategorii I (budynki konstrukcyjnie trwałe wybudowane po 1 stycznia 1961 roku).

Rys. 15. Zasoby komunalne według kategorii

Stan w dniu 31 XII 2011 r.

Tabl. 21. Zasoby komunalne

Stan w dniu 31 XII 2011 r.

Wyszczególnienie	1990	1992	1994	1996	2000	2002	2004	2006	2008	2009	2010	2011
Budynki	923	928	895	889	859	839	791	779	751	753	734	687
Budynki wspólnot mieszkaniowych				284	327	323	316	304	294	294	282	276
Budynki komunalne				605	532	516	490	486	457	459	452	411
Lokale mieszkalne	9.307	9.480	9.296	9.285	9.491	9.445	8.513	8.655	8.978	9.109	8.842	8.657
Lokale wspólnot mieszkaniowych				1.133	2.609	2.815	2.688	2.689	2.794	2.872	2.723	2.610
Lokale komunalne				8.152	6.882	6.630	6.298	5.744	6.184	6.237	6.119	6.047
Pow. użytkowa mieszkań w m ² :	424.758	428.342	422.279	436.208	426.948	437.298	384.953	392.002	413.924	426.046	421.911,91	414.747
Powierzchnia mieszkań wspólnot mieszkaniowych				72.228	129.871	138.854	136.980	139.049	138.386	146.640	146.400,43	141.138
Powierzchnia mieszkań komunalnych				363.980	297.077	298.444	247.972	252.952	275.538	279.406	275.511,48	273.608
Kategoria I	121.142	128.627	131.845	112.834	79.716	73.283	80.487	79.716	82.661	90.678	92.432	98.918
Kategoria I a	68.588	68.588	68.588	58.236	29.719	23.809	26.707	29.719	24.440	23.933	22.754	22.754
Kategoria I b	43.763	41.222	41.044	36.398	25.326	27.495	23.573	25.326	27.389	26.594	25.903	26.263
Kategoria II	135.536	131.919	126.296	105.555	94.402	106.060	119.070	94.402	112.199	110.249	110.249	99.276
Kategoria III	55.729	57.986	54.506	50.957	17.829	23.305	27.224	17.829	28.849	27.952	27.952	26.397

* z uwagi na dokładne określenie poszczególnych kategorii w roku 2002 nastąpiły przesunięcia przynależnych powierzchni w stosunku do lat ubiegłych.

PRZEMYSŁ

1. Tablice działu opracowano na podstawie danych z Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy.
2. Prezentowane dane - jeśli nie zaznaczono inaczej - dotyczą miasta Torunia.
3. Informacje działu dotyczą działalności podmiotów gospodarczych zaliczonych do sekcji PKD Przemysł (sekcje: Górnictwo i wydobywanie; Przetwórstwo przemysłowe; wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją), w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

4. Produkcja sprzedana dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej jak i nieprzemysłowej. Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje: wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji; wartość robót i usług świadczonych odpłatnie zarówno przemysłowych jak i nieprzemysłowych; zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia; pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej.

5. Dane o zatrudnieniu i wynagrodzeniu obejmują zatrudnionych na podstawie stosunku pracy w pełnym oraz niepełnym wymiarze czasu pracy, po przeliczeniu na pełne etaty, w jednostkach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Tabl. 22. Przemysł: produkcja sprzedana, zatrudnienie i wynagrodzenia

Stan w dniu 31 XII 2011 r

Lata	Produkcja sprzedana tys. złotych (ceny bieżące)	Przeciętne zatrudnienie	Przeciętne wynagrodzenie miesięczne brutto w złotych
1993	912.067,1		
1996	2.111.125,9	26.703	885
2000	2.934.283,7	23.889	1.835
2002	3.021.976,7	22.887	1.979
2004	5.201.887,4	26.640	2.206
2005	4.103.080,2	22.990	2.313
2006	4.150.156,6	21.634	2.489
2008	4.290.002,2	19.695	2.913
2009	4.176.313,5	16.447	3.035
2010	4.360.264,4	17.087	3.041
2011	5.072.647,0	15.937	3.266

Tabl. 23. Przetwórstwo przemysłowe: produkcja sprzedana, zatrudnienie i wynagrodzenia

Stan w dniu 31 XII 2011 r.

Lata	Produkcja sprzedana tys. złotych (ceny bieżące)	Przeciętne zatrudnienie	Przeciętne wynagrodzenie miesięczne brutto w złotych
1993	873.637,8		
1996	1.856.503,2	24.323	853
2000	2.600.793,8	21.498	1.777
2002	2.584.592,3	20.379	1.882
2004	4.514.308,7	24.203	2.128
2005	3.953.942,0	21.865	2.281
2006	3.945.652,8	20.605	2.460
2008	4.063.695,8	18.833	2.885
2009	3.881.817,8	15.007	3.014
2010	4.045.565,9	15.418	3.026
2011	4.749.520,6	14.320	3.245

Produkcja sprzedana

W związku ze zmianą sposobu agregacji danych nie ma możliwości porównania danych od roku 2003 z latami wcześniejszymi. Ponadto z uwagi na przekształcenia w sektorze energetycznym dane od roku 2005 również są nieporównywalne z poprzednimi.

W roku 2011 produkcja sprzedana przemysłu (w cenach bieżących) wzrosła w porównaniu do roku 2010 o 712.382,6, tj. o 14%. Dla produkcji sprzedanej sekcji przetwórstwo przemysłowe nastąpił wzrost wartości o 703.954,7 tys. złotych (14,8%).

Udział sekcji przetwórstwo przemysłowe w wartości produkcji sprzedanej przemysłu ulegał nieznacznym wahaniom – w 2011 roku udział ten wyniósł 93,6%. W ramach tej sekcji największą wartość produkcji sprzedanej odnotowuje się w podsekcji produkcja artykułów spożywczych i napojów (59%).

Liczba osób zatrudnionych w przemyśle ulega wahaniom. W 2011 roku w stosunku do roku 2010 odnotowano spadek zatrudnienia o 1150 osób (tj. o 6,7%). W sekcji przetwórstwo przemysłowe nastąpił spadek zatrudnienia w porównaniu do 2010 r. o 1098 osób (tj. 7,1%).

W 2011 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (bez wypłat z zysku) w przemyśle wyniosło 3.266 zł. W sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych wynagrodzenie przekroczyło średnią krajową i wyniosło 4.008,26 zł.

BUDOWNICTWO

1. Tablice działu opracowano na podstawie danych z Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy.
2. Prezentowane dane - jeśli nie zaznaczono inaczej - dotyczą miasta Torunia
3. Informacje działu dotyczą działalności podmiotów gospodarczych zaliczonych do sekcji PKD Budownictwo, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
4. Do produkcji podstawowej zaliczono wykonywane na terenie kraju roboty budowlano-montażowe w zakresie inwestycji, remontów,

konserwacji, budownictwa tymczasowego na placach budów. Wartość robót produkcji podstawowej obejmuje produkcję własną, tj. wykonaną siłami własnymi jednostki.

5. Dane o zatrudnieniu i wynagrodzeniu dotyczą pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełne etaty, w jednostkach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. Dane nie obejmują uczniów.

Tabl. 24. Produkcja budowlano-montażowa, zatrudnienie i wynagrodzenia w budownictwie

Stan w dniu 31 XII 2011 r.

Lata	Produkcja budowlano-montażowa tys. złotych (ceny bieżące)	Przeciętne zatrudnienie	Przeciętne wynagrodzenie miesięczne brutto w złotych
1993	63.369,0	3.891	314
1996	130.903,3	2.674	743
2000	426.604,0	4.128	1.730
2001	389.628,1	4.183	1.752
2002	254.076,3	3.028	1.836
2004	236.093,2	2.593	1.796
2006	432.734,6	2.993	1.981
2008	619.767,0	3.652	2.902
2009	482.205,6	3.741	2.744
2010	549.848,2	3.852	2.667
2011	582.714,3	3.986	3.062

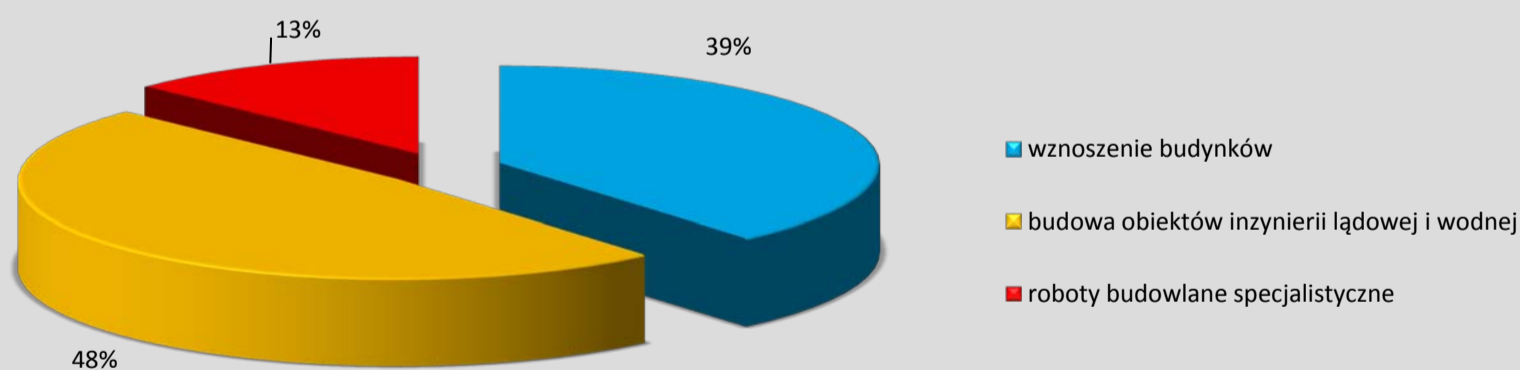
Produkcja budowlano-montażowa

W 2010 roku produkcja budowlano-montażowa była zwiększyła się w porównaniu z rokiem poprzednim o 32.866,1 tys. złotych, tj. 6%. W strukturze produkcji dominowały roboty budowlane związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej 281.951,7 tys. zł (na-

stąpił wzrost w stosunku do roku poprzedniego o 13,5%). Wartość robót związanych ze wznoszeniem budynków wyniosła 226.049,5 tys. zł (wzrost do 2010 r. o 4,2%). Pozostałą wartość tj. 74.713,1 stanowiły roboty budowlane specjalistyczne (spadek do roku ubiegłego o 11,6%).

Rys. 16. Produkcja budowlano-montażowa wg grup PKD

Stan w dniu 31 XII 2011 r.

Zatrudnienie i wynagrodzenia

Od roku 1993 dwukrotnie mieliśmy do czynienia z istotnymi spadkami zatrudnienia w przedsiębiorstwach budowlanych (w latach 1993-95 i 2002-2003). Od tego czasu zatrudnienie nieprzerwanie rośnie. W 2011 roku było o 3,5% wyższe niż w poprzednim, nie przekroczyło jednak wyniku z rekordowego 2001 roku.

Większość zatrudnionych pracowało przy wznoszeniu budynków mieszkalnych i niemieskalnych – 53,7%

Sektor prywatny zatrudnia 100% ogółu zatrudnionych w przedsiębiorstwach budowlanych. W 1993 roku odsetek ten kształtował się na poziomie 42,1%.

Wynagrodzenia w budownictwie ogółem i poszczególnych grupach były poniżej poziomu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej. Po spadku w ostatnim roku, w roku 2011 wynagrodzenia ponownie wzrosły o 14,8 %.

FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW

1. Tablice działu opracowano na podstawie danych z Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy.
2. Prezentowane dane - jeśli nie zaznaczono inaczej - dotyczą miasta Torunia
3. Dane obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 49 osób i które prowadzą księgi handlowe (z wyłączeniem banków, instytucji ubezpieczeniowych i szkół wyższych oraz osób fizycznych prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne).
4. Przychody z działalności gospodarczej obejmują otrzymane i należne kwoty: ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług), towarów i materiałów, składników majątkowych (środków trwałych, materiałów, wyposażenia, inwestycji itp.), z operacji finansowych, z dotacji przedmiotowych i innych zwiększeń przychodów.
5. Koszty uzyskania przychodów obejmują: koszt własny sprzedanych produktów (wyrobów i usług), wartość w cenach zakupu (nabycia)

sprzedanych towarów i materiałów, pozostałe koszty operacyjne, koszty finansowe (odsetki, prowizje od pożyczek i kredytów itp.).

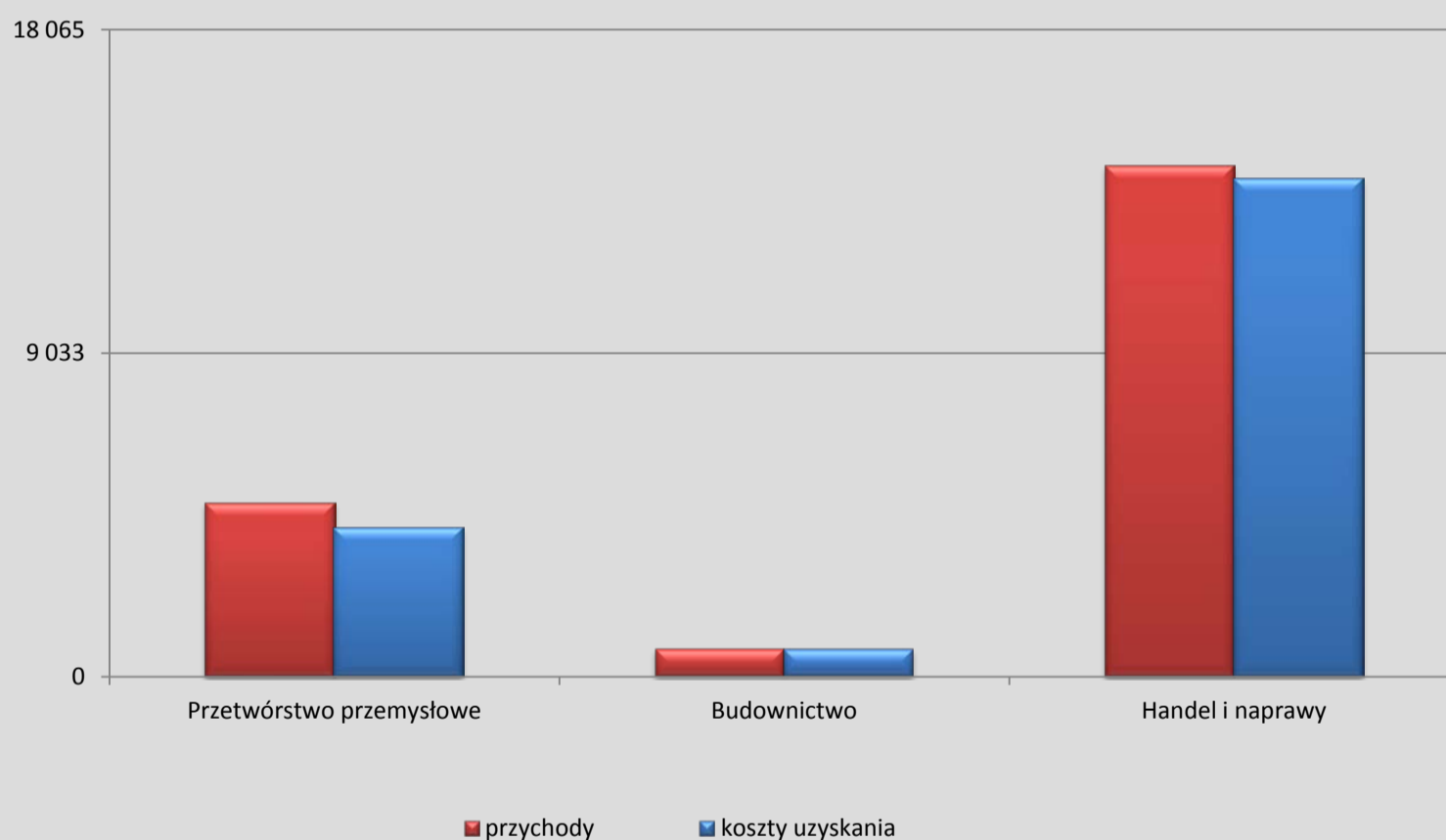
6. Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) stanowi różnicę pomiędzy przychodami z działalności gospodarczej a kosztami uzyskania tych przychodów skorygowaną o saldo strat i zysków nadzwyczajnych.

7. Wynik finansowy netto (zysk lub strata) wynika z pomniejszenia zysku brutto o obowiązkowe odpisy (w szczególności podatek dochodowy) lub powiększenia straty brutto o obowiązkowe odpisy na rzecz budżetu państwa.

Przychody, koszty i wyniki finansowe

Od 1993 roku przychody z działalności gospodarczej przedsiębiorstw wyraźnie wzrosły, jednak dane w poszczególnych latach są nieporównywalne z uwagi na zmiany w sposobie agregacji danych. Największy udział w wartości przychodów przedsiębiorstw miały: handel i naprawy (66,4%) oraz przetwórstwo przemysłowe (22,6%).

Rys. 17. Przychody i koszty przedsiębiorstw wg sekcji PKD w 2011 roku (w mln zł)

Tabl. 25. Przychody, koszty i wyniki finansowe przedsiębiorstw wg sekcji PKD

Stan w dniu 31 XII 2011 r.

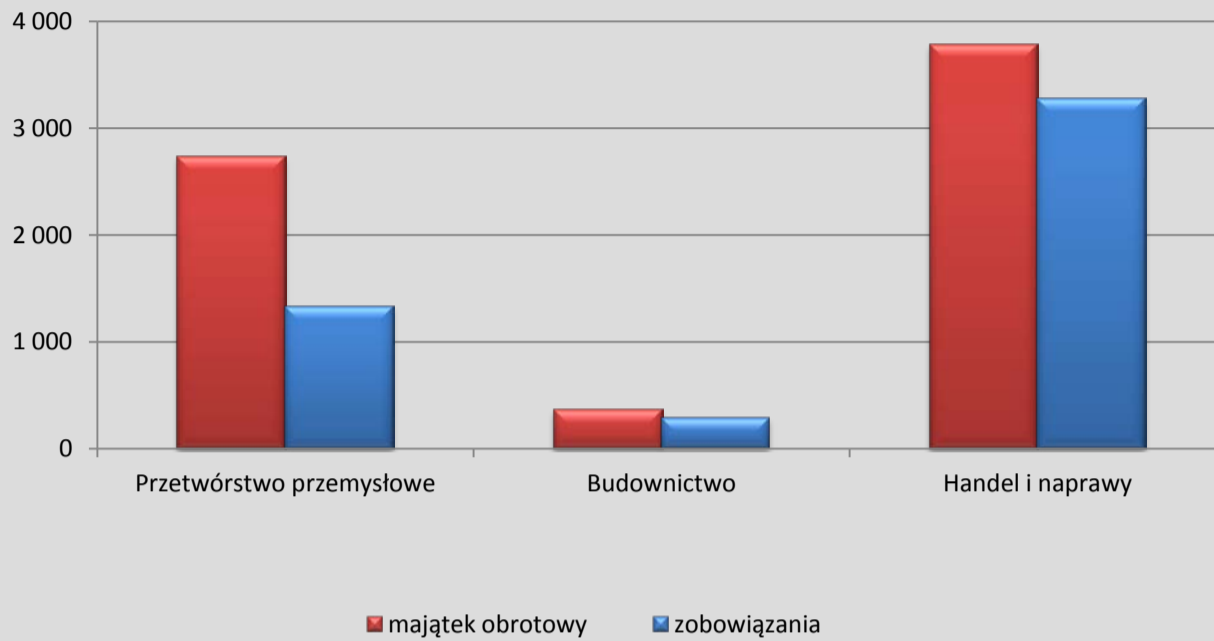
Wyszczególnienie		1993	1998	2000	2002	2004	2006	2008	2009	2010	2011
		w tysiącach złotych									
Ogółem	przychody	1.634.286	6.250.260	7.741.111	8.324.214	13.341.622	13.657.965	16.812.801	16.428.934	18.128.343	21.478.154
	koszty	1.527.942	6.040.945	7.514.879	7.959.734	12.432.202	12.985.804	16.429.868	15.694.286	17.367.265	20.321.372
	wynik brutto	101.885	211.466	225.317	365.871	911.220	673.086	382.849	734.655	763.576	1.153.297
	wynik	32.318	114.483	130.807	257.405	690.071	522.354	278.591	562.770	572.014	937.426
Przetwórstwo przemysłowe	przychody	932.205	2.800.310	3.914.341	5.045.629	6.459.561	5.844.176	5.924.858	4.163.374	4.301.304	4.850.380
	koszty	859.430	2.701.793	3.752.047	4.728.564	5.860.260	5.469.499	5.824.393	3.752.953	3.928.862	4.156.281
	wynik brutto	72.775	98.517	162.294	317.065	599.301	375.604	100.392	410.486	372.233	690.633
	wynik	15.575	50.794	93.383	224.237	445.595	276.680	56.062	305.906	264.639	566.025
Budownictwo	przychody	76.008	369.843	443.994	321.969	185.889	438.647	699.360	616.103	687.172	776.882
	koszty	77.921	337.130	432.203	323.535	178.373	407.557	634.157	582.605	693.763	764.045
	wynik brutto	-1.913	32.713	11.791	-1.566	7.516	31.090	65.203	33.498	-6.591	12.822
	wynik	-5.121	21.389	5.219	-3.761	5.994	25.478	53.036	25.711	-8.727	7.657
Handel i naprawy	przychody	221.401	1.848.738	2.105.126	2.529.680	4.977.426	6.445.914	9.102.967	10.584.910	11.768.768	14.259.650
	koszty	220.019	1.816.759	2.086.312	2.492.850	4.740.175	6.212.878	8.957.892	10.361.543	11.450.479	13.896.510
	wynik brutto	1.382	31.979	18.814	36.830	237.251	233.040	145.067	223.316	320.987	363.136
	wynik	-1.237	20.304	12.625	28.158	192.118	196.729	114.822	186.544	263.441	302.554

Tabl. 26. Majątek obrotowy i zobowiązania przedsiębiorstw

Stan w dniu 31 XII 2011 r.

Wyszczególnienie		1993	1998	2000	2002	2004	2006	2008	2009	2010	2011
		w tysiącach złotych									
Majątek obrotowy ogółem		481.033	1.629.499	2.092.623	2.370.182	4.514.770	5.012.880	5.495.747	5.389.786	6.327.630	7.341.442
w tym:											
- należności i roszczenia		263.641	899.875	1.272.578	1.437.855	2.034.896	2.182.214	2.624.569	2.411.949	2.980.921	3.257.661
- zapasy		159.306	556.056	626.548	672.821	2.032.193	2.292.082	2.278.385	2.176.506	2.265.060	2.701.258
Zobowiązania ogółem		521.123	1.392.546	1.891.832	2.266.888	3.840.086	3.995.933	4.413.248	4.372.831	4.961.299	5.404.602
w tym:											
- kredyty i pożyczki		179.863	457.445	614.773	735.413	1.526.459	1.300.261	1.387.469	1.166.707	1.243.109	1.053.982

Rys. 18. Majątek obrotowy i zobowiązania przedsiębiorstw wg sekcji PKD w 2011 roku (w mln zł)

Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach (relacja kosztów uzyskania przychodów z całości działalności do przychodów z całości działalności) w 2011 roku wyniósł 94,6%.

Najlepsze wyniki finansowe wypracowane zostały w sekcji przetwórstwo przemysłowe, która osiągnęła wskaźnik rentowności obrotu netto (relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całości działalności) na poziomie 11,7%.

Majątek obrotowy, kredyty i zobowiązania przedsiębiorstw

Majątek obrotowy przedsiębiorstw rośnie nieprzerwanie od 1993 roku. W porównaniu do ubiegłego roku wartość majątku obrotowego wzrosła o 1.013.812 zł, tj. o 16%. W strukturze majątku obrotowego w 2011 roku najwięcej stanowiły należności i roszczenia - ich udział wyniósł 44,4%.

Największy udział w wartości majątku obrotowego przedsiębiorstw miała sekcja Handel i naprawy – 51,6%. W 2011 roku wzrosły wartości zapasów i zobowiązań, zmalały natomiast należności i saldo kredytów i pożyczek, które stanowiły 19,5% wartości zobowiązań.

EDUKACJA I WYCHOWANIE

1. Tablice działu opracowano na podstawie danych z Urzędu Statystycznego w Toruniu.

2. Prezentowane dane - jeśli nie zaznaczono inaczej - dotyczą miasta Torunia. Z dniem 1 września 1999 roku rozpoczęto wprowadzanie reformy ustroju szkolnego, której zasady reguluje ustawa z 8 stycznia 1999 roku - Przepisy wprowadzające reformę ustroju szkolnego (Dz. U. Nr 12, poz. 96). W roku szkolnym 1999/2000 w miejsce dotychczasowych ośmioletnich szkół podstawowych powstały sześciolletnie szkoły podstawowe i trzyletnie gimnazja, w których nauka jest obowiązkowa.

3. Dane dotyczące szkół podstawowych, gimnazjów, szkół zawodowych oraz liceów ogólnokształcących – jeśli nie zaznaczono inaczej – wykazano łącznie ze szkołami specjalnymi.

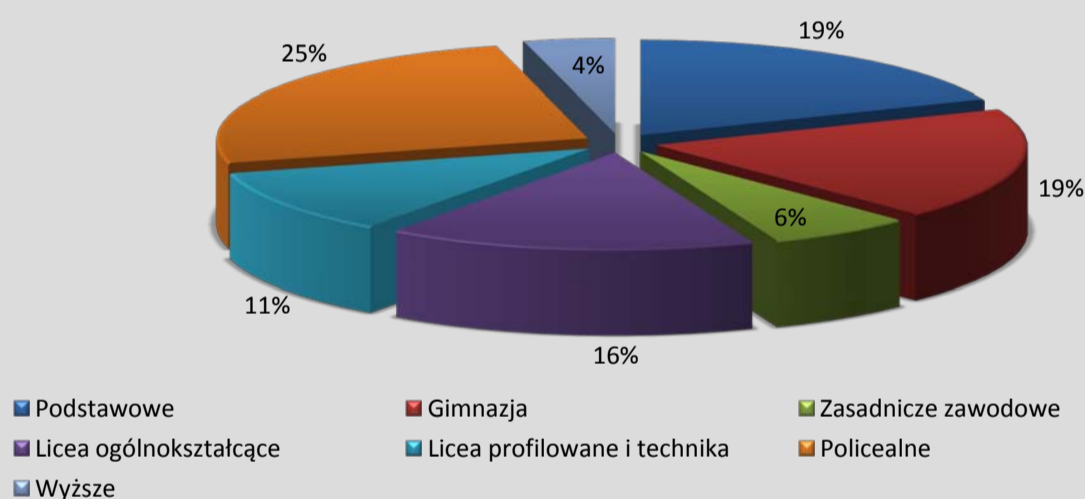
4. W szkolnictwie zawodowym za szkołę uznaje się każdą szkołę zawodową określonego typu i rodzaju o odrębnej podbudowie programowej, bez względu na to czy szkoła posiada wspólną administrację, czy jest samodzielną oraz bez względu na czas trwania nauki i prowadzone specjalności szkolenia.

W szkolnictwie zawodowym przyjęto podział szkół na:

- zasadnicze szkoły zawodowe;

- średnie / ponadgimnazjalne szkoły zawodowe, do których zaliczono: technika zawodowe i równorzędne szkoły zawodowe, licea zawodowe, średnie studia zawodowe oraz szkoły artystyczne II stopnia;
 - policealne szkoły zawodowe (m.in. nauczycielskie kolegia języków obcych oraz kolegia nauczycielskie - w których absolwentom nie nadaje się tytułu licencjata).
5. Pomieszczenia do nauczania nie obejmują pomieszczeń w szkołach specjalnych.
6. Dane o absolwentach szkół ogólnokształcących i zawodowych dotyczą poprzedniego roku szkolnego, szkół wyższych - roku kalendarzowego. Informacje o absolwentach szkół wykazano łącznie z eksternami. Dane o absolwentach szkół wyższych dotyczą liczby wydanych dyplomów ukończenia studiów wyższych zawodowych i magisterskich (jednolitych i uzupełniających).
7. Informacje dotyczące szkolnictwa ogólnokształcącego i zawodowego podano według stanu na początku roku szkolnego, a dotyczące szkolnictwa wyższego według stanu w dniu 31 XII.
8. Od roku szkolnego 2003/2004 nie są agregowane dane dotyczące nauczycieli. Wcześniejsze znajdują się w poprzednich edycjach „Raportu o stanie miasta”.

Rys. 19. Szkolnictwo według typów szkół
Rok szkolny 2011/2012

A. DANE ZBIORCZE

W stosunku do roku szkolnego 2010/11 liczba placówek szkolnych pozostaje niemal na takim samym poziomie. Zmiany jakie nastąpiły w roku szkolnym 2011/12 to zmniejszenie się liczby gimnazjów i liczby szkół policealnych – w obu przypadkach nastąpił spadek liczby tychże szkół o 1. W strukturze szkół dalszym ciągu dominują szkoły policealne.

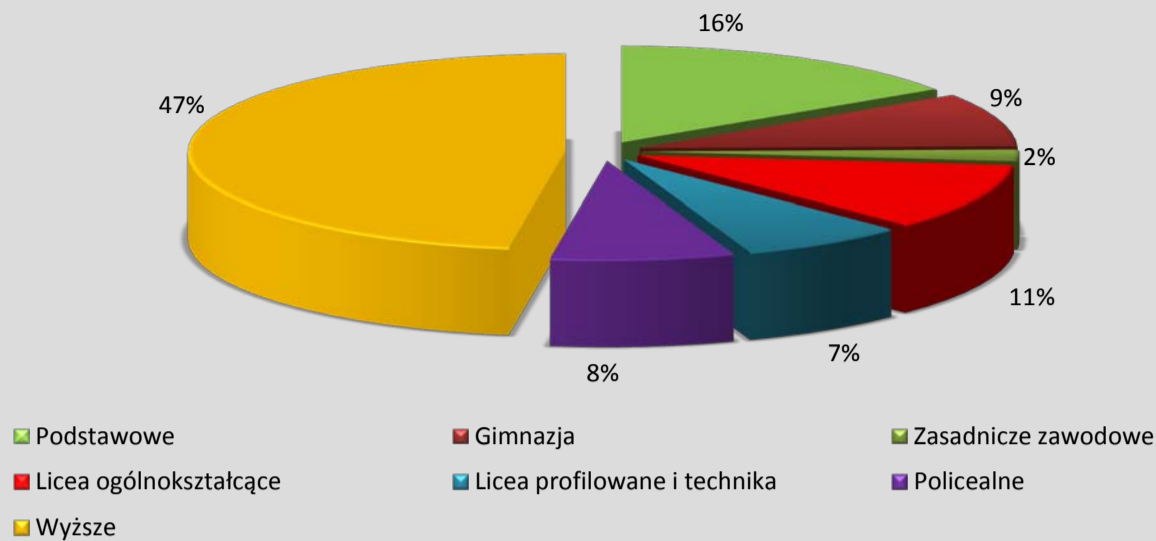
W stosunku do roku szkolnego 1990/91 przyrost liczby uczniów i studentów odnotowano w szkolnictwie wyższym, policealnym i liceach ogólnokształcących. Największy przyrost – o 246,75% (tj. o 22.718 osób) odnotowano wśród studentów. Największy spadek – o 82,5% (6.173 uczniów) – nastąpił w szkolnictwie zasadniczym zawodowym.

W roku szkolnym 2011/12, w porównaniu do roku poprzedniego, nie zanotowano znaczących różnic w strukturze uczniów

i studentów. Na uwagę zasługuje jednak fakt zwiększenia liczby uczniów w liceach ogólnokształcących o 1.544 (26,8%), przy jednoczesnym zachowaniu 28 szkół licealnych.

Udział liczby studentów w ogólnej liczbie uczących się w Toruniu był najwyższy w roku szkolnym 2005/06 osiągając 47,7% (wobec 15,9% w 1990/91 roku). W obecnym roku szkolnym udział ten wynosi 47,6%. Wyraźnie zmieniały się ilości uczniów w szkołach średnich (obecnie ponadgimnazjalnych) – do roku 1998/99 więcej uczniów uczyło się w szkołach zawodowych, od roku 1999/2000 większy udział mają uczniowie liceów ogólnokształcących. Systematycznie spada również udział uczniów zasadniczych szkół zawodowych z 12,9% w 1990/91 roku do 2,0% w roku 2011/12. Odnotowano również spadek liczby osób studiujących w roku akademickim 2011/2012 w odniesieniu do poprzedniego roku o 0,8%.

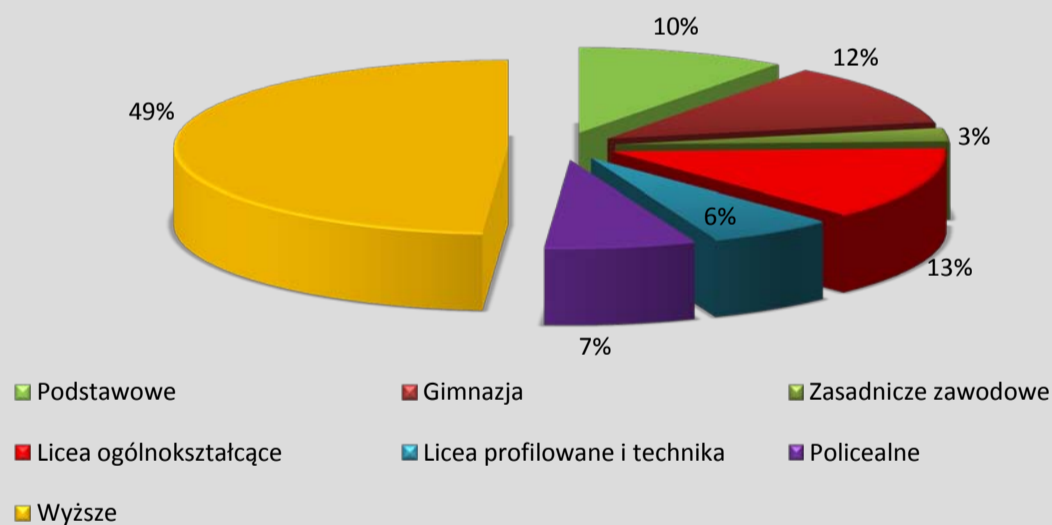
Rys. 20. Szkolnictwo według liczby uczniów i studentów
Rok szkolny 2011/2012

Od roku szkolnego 2002/03 znacząco wzrosła liczba absolwentów w wyniku pojawienia się pierwszego rocznika absolwentów gimnazjów. W roku 2011/12 w porównaniu do roku ubiegłego zanotowano spadek liczby absolwentów szkół zawodowych (o 12%). W porównaniu z rokiem 1990/91 największy przyrost absolwentów - prawie ośmiokrotny - zanotowały szkoły wyższe. W odniesieniu do roku ubiegłego wystąpił spadek liczby absolwentów szkół wyższych o 431 osób (5%).

Szkoły wyższe zdecydowanie dominują także w strukturze absolwentów, wydając 48,8% wszystkich absolwentów. W strukturze tej odnotowano od początku lat dziewięćdziesiątych zasadnicze zmiany. Udział absolwentów szkół wyższych wzrósł z 18%. Spadł natomiast znacząco udział absolwentów szkół zasadniczych zawodowych z 35,39% do 2,5% w roku 2011/12.

Rys. 21. Szkolnictwo według liczby absolwentów
Rok szkolny 2011/2012

B. SZKOLNICTWO OGÓLNOKSZTAŁCĄCE

Szkolnictwo podstawowe (bez szkół specjalnych)

W roku szkolnym 2011/2012 roku w Toruniu funkcjonowało 30 szkół podstawowych. Liczba uczniów uczęszczających do tych szkół wynosiła 10.369.

W szkołach podstawowych obserwuje się malejącą tendencję liczby uczniów w roku 2008 do szkół uczęszczało 10.639 uczniów, w roku 2011 – 10.369 uczniów). W roku szkolnym 2008/09 największa liczba uczniów pobierała naukę w klasach trzecich (17,5%) (w roku szkolnym 2011/2012 udział ten stanowił 15,9%). W roku szkolnym 2011/2012 największy udział uczniów stanowili uczniowie klas piątych (17,2%). W roku 2011/2012 szkołę podstawową ukończyło 1.692.

Ze względu na zmianę metodologii klasyfikacji szkół artystycznych (w roku szkolnym 1990/91 szkoły artystyczne I stopnia zaliczono do szkolnictwa zawodowego) nie jest możliwe dokładne określenie skali zmian w szkolnictwie podstawowym w stosunku do roku szkolnego 1990/91.

Natomiast w stosunku do roku szkolnego 1991/92 odnotowano przyrost szkół podstawowych o 4 placówki (tj. o 15%). W porównaniu do roku szkolnego 2010/2011 wzrosła liczba pomieszczeń do nauczania o 65 (tj. o 9,6%). Liczba absolwentów szkół podstawowych ulega wahaniom. W stosunku do roku poprzedniego w roku szkolnym 2011/2012 liczba absolwentów spadła o 46 osoby (tj. o 2,6%).

Tabl. 27. Szkolnictwo ogólnokształcące, zawodowe i wyższe - szkoły, uczniowie i studenci, absolwenci

Wyszczególnienie		1990/91	1992/93	1998/99	1999/00	2001/02	2003/04	2005/06	2007/08	2008/09	2009/10	2010/211	2011/12
SZKOŁY	Podstawowe	31	37	44	39	38	38	32	31	31	32	33	33
	Gimnazja	-	-	-	33	35	35	35	34	34	33	34	33
	Zasadnicze zawodowe	29	17	17	17	17	12	11	11	11	12	11	11
	Licea ogólnokształcące	8	13	15	18	19	26	33	30	28	28	28	28
	Licea profilowane i technika	36	34	41	42	45	50	38	26	20	19	19	19
	Policealne	16	14	31	34	38	41	62	53	54	52	45	44
	Wyższe	1	1	2	2	3	4	4	6	5	7	7	7
UCZNIOWIE I STUDENCI	Podstawowe	27.943	28.538	23.952	19.310	14.747	13.111	12.240	11.206	10.890	10.606	10.549	10.560
	Gimnazja	-	-	-	3.255	8.947	8.387	7.973	7.187	6.799	6.559	6.095	5.992
	Zasadnicze zawodowe	7.478	6.447	4.933	4.764	2.988	1.398	1.396	1.344	1.313	1.381	1.306	1.305
	Licea ogólnokształcące	3.654	4.690	8.239	9.108	7.712	8.558	8.310	8.320	8.099	8.018	5.758	7.302
	Licea profilowane i technika	7.800	7.584	8.347	8.097	7.090	7.330	6.070	5.214	5.076	4.867	4.340	4.746
	Policealne	1.970	1.805	2.961	2.862	3.335	4.303	4.703	4.632	5.171	4.390	4.621	5.245
	Wyższe	9.207	10.250	27.996	29.228	32.891	34.733	37.075	32.841	31.954	32.092	32.184	31.925
ABSOLWENCI	Podstawowe	3.020	3.301	3.663	3.648	2.665	2.668	2.323	2.143	1.976	1.881	1.768	1.748
	Gimnazja	-	-	-	-	-	2.833	2.724	2.349	2.271	2.126	2.149	2.004
	Zasadnicze zawodowe	2.084	2.059	1.373	1.372	1.358	1.235	518	386	389	388	492	434
	Licea ogólnokształcące	745	902	1.685	1.574	2.152	2.999	3.278	2.373	2.473	2.404	2.265	2.305
	Licea profilowane i technika	1.362	1.421	1.936	1.982	1.618	1.752	1.688	1.086	986	1.014	1.122	1.045
	Policealne	630	988	1.516	1.340	1.020	1.674	1.785	1.246	1.228	1.142	1.169	1.246
	Wyższe	1.067	1.431	4.105	5.294	6.128	7.087	8.026	7.914	7.807	8.790	8.792	8.361

Tabl. 28. Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży (bez specjalnych)

Wyszczególnienie	1990/91	1991/92	1996/97	1999/00	2000/01	2002/03	2003/04	2005/06	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12
Szkoły	26	27	36	35	35	35	35	29	28	28	29	30	30
Pomieszczenia do nauczania	612	658	835	762	629	582	578	546	615	728	737	680	745
Oddziały	992	1.010	1.005	797	656	616	571	503	466	458	450	453	457
Uczniowie	27.117	27.382	25.335	18.912	14.941	13.874	13.111	11.966	10.964	10.639	10.380	10.325	10.369
Absolwenci z poprzedniego roku szkolnego	2.875	3.069	3.363	3.460	6.041	2.605	2.628	2.275	2.101	1.941	1.831	1.738	1.692
Liczba uczniów na szkołę	1.043	1.014	704	540	427	396	375	413	392	380	358	344	346
Liczba uczniów na oddział	27	27	25	24	23	23	23	24	24	23	23	23	23

Tabl. 29. Gimnazja dla dzieci i młodzieży (bez specjalnych)

Wyszczególnienie	1999/00	2000/01	2002/03	2003/04	2005/06	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12
Szkoły	29	30	32	32	30	27	29	28	29	30
Pomieszczenia do nauczania	205	220	300	323	362	380	337	334	334	327
Oddziały	124	224	350	341	306	280	271	261	251	240
Uczniowie	3.164	5.944	8.507	8.387	7.685	6.852	6.559	6.308	5.925	5.819
Absolwenci z poprzedniego roku szkolnego			2.893	2.790	2.643	2.225	2.187	2.042	2.085	1.932
Liczba uczniów na szkołę	109	198	266	262	256	254	226	225	204	194
Liczba uczniów na oddział	26	24	24	25	25	24	24	24	24	24

Tabl. 30. Licea ogólnokształcące dla młodzieży (bez specjalnych)

Stan w dniu 31 XII 2011 r

Wyszczególnienie	1990/91	1991/92	1996/97	1999/00	2000/01	2002/03	2003/04	2005/06	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12
Szkoły	7	12	13	15	15	16	17	16	16	16	15	15	15
Pomieszczenia do nauczania	115	134	204	270	304	359	342	282	352	322	322	325	328
Oddziały	113	139	205	269	289	242	249	235	217	210	204	198	193
Uczniowie	3.392	4.271	6.468	8.408	9.069	7.460	7.570	7.088	6.554	6.256	5.954	5.758	5.578
Absolwenci z poprzedniego roku szkolnego	676	831	1.219	1.464	1.593	2.060	2.343	2.442	2.159	2.163	2.084	1.916	1.888
Liczba uczniów na szkołę	485	356	498	561	605	466	445	443	410	391	397	384	372
Liczba uczniów na oddział	30	31	32	31	31	31	30	30	30	30	29	29	29

Tabl. 31. Szkoły zawodowe dla młodzieży

Stan w dniu 31 XII 2011 r

Wyszczególnienie	1990/91	1991/92	1996/97	1999/00	2000/01	2002/03	2003/04	2005/06	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12
Szkoły ogółem	65	58	59	60	61	65	56	43	31	23	23	22	23
Zasadnicze zawodowe	26	21	16	16	16	18	12	11	11	9	9	9	9
Średnie / ponadgimnazjalne	28	27	29	29	28	33	33	20	18	12	12	11	12
Policealne	11	10	14	15	17	14	11	12	2	2	2	2	2
Pomieszczenie do nauczania ogółem	400	414	377	415	422	344	315	383	258	292	285	284	293
Zasadnicze zawodowe	144	101	137	115	114	88	41	48	44	40	45	45	47
Średnie / ponadgimnazjalne	235	266	188	234	240	172	221	265	212	230	223	222	229
Policealne	21	47	52	66	68	84	53	70	2	22	17	17	17
Uczniowie ogółem	14.809	14.095	13.034	12.491	12.104	8.596	8.320	7.299	6.208	5.834	5.900	5.791	5.735
Zasadnicze zawodowe	7.381	6.580	5.082	4.715	4.553	2.064	1.398	1.396	1.344	1.109	1.159	1.145	1.251
Średnie / ponadgimnazjalne	6.374	6.260	6.533	6.286	6.208	5.037	5.519	4.809	4.791	4.442	4.453	4.340	4.211
Policealne	1.054	1.255	1.419	1.305	1.343	1.495	1.403	1.094	73	283	288	306	273
Absolwenci ogółem	3.409	3.506	3.439	3.362	3.104	3.202	2.824	2.211	1.399	1.368	1.385	1.636	1.487
Zasadnicze zawodowe	1.946	1.923	1.582	1.286	1.383	1.296	1.208	518	386	340	328	430	409
Średnie / ponadgimnazjalne	1.101	1.049	1.362	1.455	1.271	1.389	1.100	1.192	951	892	1.057	1.071	947
Policealne	362	534	495	621	450	517	516	501	62	136	133	135	131

Gimnazja

Rok szkolny 1999/2000 był pierwszym rokiem, w którym – zgodnie z wprowadzoną reformą oświaty – zaczęły funkcjonować gimnazja. Gimnazja liczyły wtedy 3.164 uczniów w klasach pierwszych.

W porównaniu do ubiegłego roku liczba szkół gimnazjalnych spadła o jedną. Maleje liczba oddziałów i uczniów. Liczba uczniów w roku 2011/12, w porównaniu z poprzednim spadła o 106 (tj. 2%) i wyniosła 5.819 osób. Liczba oddziałów zmalała w roku szkolnym 2011/12 w porównaniu do roku ubiegłego o 11 (4,4%).

Licea ogólnokształcące

W stosunku do roku szkolnego 1990/91 liczba liceów ogólnokształcących dla młodzieży wzrosła ponad dwukrotnie - z 7 do 15 placówek. W tym samym czasie wahała się liczba uczniów i oddziałów. Wartości te były największe w roku szkolnym 2000/01. Mimo spadku w kolejnych latach nadal są wyraźnie większe od wielkości z początku lat 90-tych.

Znaczące wzrosty notuje się również w liczbie pomieszczeń do nauczania. W porównaniu z rokiem 1990/91 liczba ta zwiększyła się o 185% (w 1990/91 pomieszczeń było 115, w 2011/12 – 328). W ostatnim 2011/12 roku szkolnym, znacząco, bo aż o 71%, w porównaniu do roku szkolnego 1990/91, wzrosła liczba oddziałów (w 1990/91 liczba ta równała się 113, natomiast w 2011/12 – 193).

Wskaźnik liczby uczniów na szkołę wykazywał tendencję rosnącą do roku 2000/01, natomiast w kolejnych latach znacząco się zmniejszał i wyniósł w roku 2010/11 - 384 osoby. W roku szkolnym 2011/12 liczba ta zmniejszyła się o 12 (3,1%).

Od 1998 roku pod patronatem UMK działa jedyne w Polsce Gimnazjum i Liceum Akademickie kształcące szczególnie uzdolnioną młodzież.

C. SZKOLNICTWO ZAWODOWE

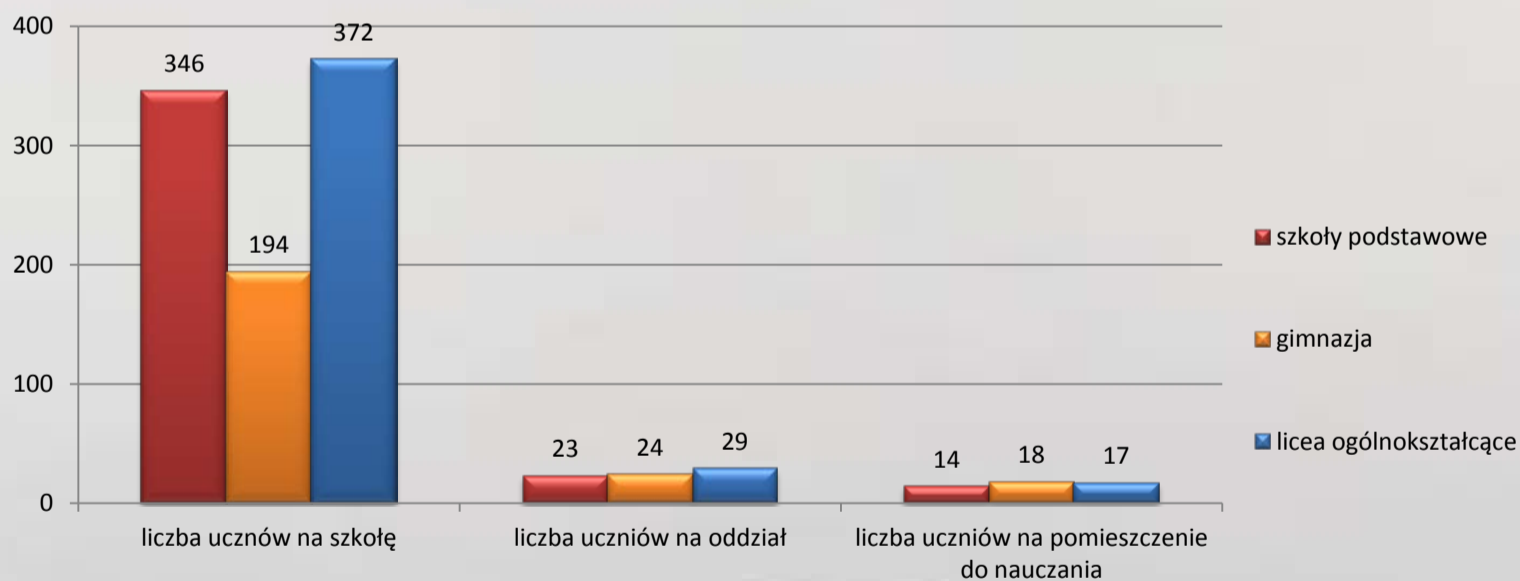
Ze względu na zmianę metodologii klasyfikacji szkół artystycznych (jedynie w roku szkolnym 1990/91 szkoły artystyczne I stopnia zaliczono do szkolnictwa zawodowego) nie jest możliwe dokładne określenie skali zmian w szkołach zawodowych w stosunku do roku szkolnego 1990/91.

W roku 2011/12 w porównaniu z rokiem szkolnym 1990/91 odnotowano spadek liczby placówek o 42 (64,6%). Niemal trzykrotnie spadła liczba szkół zasadniczych oraz średnich/ponadgimnazjalnych, 5-krotnie policealnych. W stosunku do roku 2010/11 liczba szkół zawodowych i policealnych pozostała na niezmiennym poziomie.

Liczba pomieszczeń do nauczania ulega wahaniom, jednak należy zauważyć tendencję malejącą. W roku szkolnym 2011/12 liczba pomieszczeń spadła w porównaniu do roku szkolnego 2000/01, w którym była najwyższa (422) o 129 (tj. 30,6%).

Odnosić należy również znaczący spadek uczniów, który najbardziej widoczny jest w szkołach zasadniczych zawodowych. W roku szkolnym 2011/12 uczniów zasadniczych szkół zawodowych było 1.251, co przy 7.381 w roku szkolnym 1990/91 daje prawie 6-krotny spadek młodzieży uczącej się w tego typu szkołach. W szkołach średnich/ponadgimnazjalnych również zauważa się spadki w liczbie uczniów. W porównaniu do roku 1990/91 liczba młodzieży pobierającej naukę w szkołach średnich w 2010/2011 spadła o 2.163 (tj. 33,9%).

Rys. 22. Uczniowie w szkołach podstawowych, gimnazjach i liceach ogólnokształcących

D. SZKOLNICTWO WYŻSZE

W Toruniu działają dwie wyższe uczelnie publiczne – Uniwersytet Mikołaja Kopernika i Wyższe Seminarium Duchowne Diecezji Toruńskiej oraz pięć niepublicznych – Wyższa Szkoła Bankowa, Wyższa Szkoła Kultury Społecznej i Medialnej, Toruńska Szkoła Wyższa, Wyższa Szkoła Filologii Hebrajskiej oraz utworzona w 2009 roku Toruńska Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości.

W latach 1990-2011 wzrosła liczba studentów zarówno na studiach stacjonarnych (wcześniej określanych jako dzienne) jak i na studiach niestacjonarnych (wcześniej określanych jako studia dla pracujących – wieczorowe, zaoczne i eksternistyczne), co spowodowało ponad czterokrotny przyrost liczby studentów ogółem (o 30.643 osób). Od kilku lat liczba studentów była stabilna, w ostatnim roku osiągnęła wartość maksymalną.

Studiujący na studiach stacjonarnych stanowili w roku akademickim 2011/12 - 62,7% ogółu studentów. W roku akademickim 1990/91 udział ten kształtował się na poziomie 72,9%. Studiujące w Toruniu kobiety stanowiły 66,7% ogółu studentów. W roku akademickim 2011/12 najliczniejszą grupę absolwentów pod względem kierunku studiów (wliczając filie i wydziały zamiejscowe toruńskich uczelni) stanowiła grupa nauki społeczne, gospodarka i prawo (5.368 osób co stanowiło 52,1% ogółu absolwentów). Dominującą podgrupą absolwentów zanotowano na kierunkach ekonomicznych i administracyjnych – 3.894, co stanowiło 37,8% ogółu.

Przyrost liczby studentów skutkował wzrostem liczby absolwentów. W latach 1990-2011 nastąpił prawie dziesięciokrotny przyrost liczby absolwentów ogółem.

W latach 1998-2008 liczba absolwentów studiów niestacjonarnych stanowiła większość ogółu absolwentów. W roku akademickim 2011/2012 przeważali absolwenci studiów stacjonarnych stanowiąc 57,8%, ciągle jednak mniej niż w roku 1990, gdy udział ten wynosił 74,3%.

W 2011 roku kobiety stanowiły 71,8% ogólnej liczby absolwentów.

Liczba nauczycieli akademickich zatrudnionych na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w analizowanym okresie systematycznie rośnie. W stosunku do 1990 roku przyrost liczby nauczycieli akademickich w 2011 roku wyniósł 438 osób, co wynosi 44,4% (dane nie obejmują pracowników zatrudnionych w Akademii Medycznej im. L. Rydygiera w Bydgoszczy).

E. WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE

W roku 2011 funkcjonowało w Toruniu 40 przedszkoli. W porównaniu do 2004 nastąpił wzrost o 7 tego typu placówki. Z ogólnej liczby 40 przedszkoli, 17 prowadzonych jest przez jednostki samorządu gminnego, których liczba od 2004 roku utrzymuje się na stałym poziomie (poza 2007 rokiem, w którym funkcjonowało 15 placówek).

Stabilna w ostatnich latach sytuacja - zarówno w zakresie liczby placówek jak i liczby uczęszczających dzieci - skutkowałą wskaźnikiem 117 dzieci przypadających na jedno przedszkole w roku szkolnym 2011/12.

Tabl. 32. Studenci i absolwenci szkół wyższych

Stan w dniu 31 XII 2011 r.

Wyszczególnienie	1990/9 1	1992/9 3	1996/9 7	1998/9 9	2000/0 1	2002/0 3	2004/0 5	2006/0 7	2007/0 8	2008/0 9	2009/1 0	2010/1 1	2011/1 2
OGÓŁEM													
Studenci	9.207	10.250	23.661	27.899	30.468	34.034	36.545	34.552	32.841	38.243	39.192	39.850	40.146
Absolwenci	1.067	1.431	2.856	4.166	6.236	7.333	7.602	8.209	7.914	9.111	10.376	10.419	10.297
STUDIA STACJONARNE													
Studenci	6.709	7.544	11.054	12.938	14.749	17.745	19.538	18.561	18.285	21.820	23.897	24.180	25.184
Absolwenci	793	955	1.662	2.058	2.566	2.947	3.080	3.609	3.689	4.352	6.289	5.882	5.950
STUDIA NIESTACJONARNE													
Studenci	2.498	2.706	12.607	14.961	15.719	16.289	17.007	15.991	14.556	16.423	15.295	15.670	14.962
Absolwenci	274	476	1.194	2.108	3.670	4.386	4.522	4.600	4.225	4.759	4.087	4.537	4.347

Tabl. 33. Nauczyciele akademicki pełnozatrudnieni UMK

Stan w dniu 31 XII 2011 r.

Wyszczególnienie	1990/9 1	1992/9 3	1996/9 7	1998/9 9	2000/0 1	2002/0 3	2004/05 *	2006/07 *	2007/08 *	2008/09 *	2009/10 *	2010/11 *	2011/12 *
Ogółem w tym:	987	1.042	1.128	1.187	1.253	1.329	1.879	1.980	2.028	2.058	2.014	2.000	2.010
- profesorowie	159	209	237	270	288	319	444	469	476	486	475	482	475
- docenci, adiunkci dr hab.	73	51	95	77	80	94	109	111	114	129	132	131	163
- pozostali	755	782	796	840	885	916	1.326	1.400	1.438	1.443	1.407	1.387	1.372

* w tym Collegium Medicum w Bydgoszczy (2011/2012 - 99 profesorów, 21 docentów i adiunktów dr hab., 465 pozostałych)

OCHRONA ZDROWIA

1. Tablice działu opracowano na podstawie danych z Urzędu Statystycznego w Toruniu i Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu Miasta.

2. Prezentowane dane - jeśli nie zaznaczono inaczej - dotyczą miasta Torunia.

3. Do zakładów cywilnej służby zdrowia zaliczono placówki nadzorowane przez Ministerstwo Zdrowia i Polityki Społecznej, samorząd terytorialny oraz inne placówki. Na mocy ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 roku (Dz. U. Nr 91, poz. 408 z póź. zm.) mogą być tworzone publiczne i niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej. Publiczny zakład opieki zdrowotnej - utworzony przez: ministra lub centralny organ administracji rządowej, wojewodę lub jednostkę samorządu terytorialnego. Niepubliczny zakład opieki zdrowotnej - utworzony przez: kościół lub związek wyznaniowy, pracodawcę, fundację, związek zawodowy, samorząd zawodowy, stowarzyszenie, inną krajową lub zagraniczną osobę prawną lub fizyczną, a także spółkę nie mającą osobowości prawnej.

4. Dane dotyczące personelu służby zdrowia obejmują personel zatrudniony podstawowo (etatowo) w zakładach służby zdrowia udzielających świadczeń ludności. Dane o pracownikach medycznych nie obejmują osób, dla których głównym miejscem pracy są gabinety prywatne. Nieuwzględniony został personel medyczny zatrudniony m.in. w stacjach sanitarno-epidemiologicznych, w średnich szkołach medycznych, na stanowiskach administracyjnych, w Wydziałach Zdrowia i Polityki Społecznej.

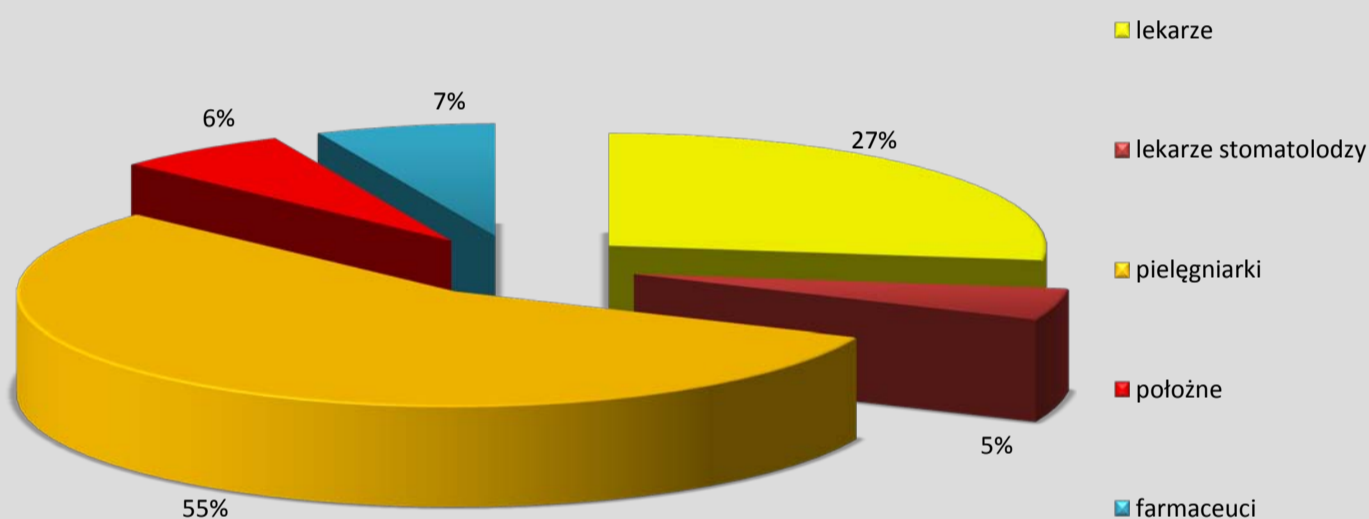
Personel służby zdrowia

W latach 1990-2011 występowały wahania wielkości zatrudnienia we wszystkich grupach personelu służby zdrowia. W ostatnim analizowanym okresie ubyło lekarzy stomatologów (w stosunku do 1990 roku ubyło 14 dentystów, tj. 11%).

W stosunku do 1990 roku liczba lekarzy wzrosła o 126 (tj. o 23,4%), liczba pielęgniarek o 177 (tj. o 15%), a liczba położnych o 14 (tj. o 9,8%). W stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego ubyło 87 pielęgniarek oraz przybyło 63 lekarzy i 4 położne.

Rys. 23. Personel służby zdrowia

Stan w dniu 31 XII 2011 r.

Tabl. 34. Personel służby zdrowia

Stan w dniu 31 XII 2011 r.

Wyszczególnienie	1990	1992	1994	1996	1998	2000	2002	2004	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Lekarze	538	572	557	578	632	622	642	655	586	598	608	629	601	664
Lekarze stomatolodzy	125	109	108	97	121	99	94	99	100	97	101	97	88	111
Pielęgniarki	1.182	1.176	1.205	1.237	1.297	1.313	1.393	1.419	1.366	1.392	1.399	1.450	1.446	1.359
Położne	143	158	141	141	150	147	150	148	146	168	161	186	153	157
na 10.000 ludności														
Lekarze	26,6	28,3	27,3	28,2	30,7	30,4	30,5	31,4	28,3	28,9	29,5	30,6	29,3	32,4
Lekarze stomatolodzy	6,2	5,4	5,3	4,7	5,9	4,8	4,5	4,8	4,8	4,7	4,9	4,7	4,3	5,4
Pielęgniarki	58,5	58,3	59,1	60,3	62,9	64,3	66,1	68,1	65,9	67,4	67,9	70,5	70,4	66,3
Położne	7,1	7,8	6,9	6,9	7,3	7,2	7,1	7,1	7,0	8,1	7,8	9,0	7,5	7,7

Tabl. 35. Apteki
Stan w dniu 31 XII 2011 r.

Wyszczególnienie	1990	1994	1998	2000	2002	2004	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Apteki	23	34	44	53	60	59	62	62	63	58	60	66
- w tym prywatne	-	-	-	50	57	-	61	61	62	58	60	66
Liczba ludności w tys. na 1	8,8	6,0	4,7	3,9	3,5	3,5	3,3	3,3	3,3	3,5	3,4	3,1

W analizowanym okresie liczba personelu służby zdrowia przypadająca na 10.000 mieszkańców również ulegała wahaniom. W stosunku do 2010 roku wskaźnik liczby lekarzy wzrósł o 3,1 osoby na 10.000 ludności i w 2011 roku wyniósł 32,4. W stosunku do 1990 roku spadła liczba lekarzy dentyistów na 10 tys. i wyniosła w 2011 roku 5,4 (nastąpił spadek o 0,8 osoby na 10 tys. ludności). Analogiczny wskaźnik dla pielęgniarek wynosi 66,3 i w stosunku do 1990 roku nastąpił znaczny wzrost, bo aż o 7,8 osoby na 10 tys. ludności. W stosunku do analogicznego okresu 2009 roku nastąpił spadek liczby położnych na 10 tys. ludności (o 1,3 osoby). Wszystkie wskaźniki dla Torunia w całym analizowanym okresie były korzystniejsze od wskaźników krajowych.

Stacjonarna opieka zdrowotna

W Toruniu funkcjonuje 6 szpitali: Szpital Miejski im. Mikołaja Kopernika z Przychodnią Specjalistyczną, Wojewódzki Szpital Zespolony im. L. Rydygiera, Wojewódzki Szpital Dziecięcy, Wojewódzki Szpital Obserwacyjno-Zakaźny, MATOPAT Szpital Specjalistyczny Niepubliczny. W ramach stacjonarnej opieki zdrowotnej w Toruniu działa również Wojewódzki Ośrodek Lecznictwa Psychiatrycznego.

Ambulatoryjna opieka zdrowotna

Lecznictwo ambulatoryjne w Toruniu realizowane było w 2011 roku w 118 zakładach: w 78 przychodniach i w ramach 40 praktyk

lekarskich, działających na podstawie umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia. Liczba porad udzielonych ogółem w 2011 roku wyniosła 1.962,3 tys. W przeliczeniu na 1 mieszkańca w Toruniu udzielono ponad 9,6 porad lekarskich.

Apteki

Od 1990 roku liczba aptek wzrosła o 43 placówki (tj. o 187%). W 2011 roku apteki prywatne stanowiły 100% ogólnej liczby aptek. W wyniku wzrostu liczby aptek spadła liczba ludności przypadającej na aptekę. W 2011 roku wyniosła 3,1 tys. i spadła w porównaniu z rokiem 1990 o 5,7 tys.

Żłobki

Funkcję opiekuńczo-wychowawczą dla najmłodszych dzieci sprawują w Toruniu żłobki miejskie. Ich liczba, w porównaniu z rokiem 1990, spadła o 8 placówek (tj. o 66,7%) w 1999 roku. W roku 2000 liczba żłobków zmniejszyła się do trzech i nie zmieniła się do roku 2010. W roku 2011 równocześnie do żłobków miejskich funkcjonowały 3 żłobki prywatne dofinansowane przez Gminę Miasta Toruń, co dało łączną liczbę 6 żłobków w 2011 r.

Skutkiem spadku liczby placówek było zmniejszenie liczby miejsc rzeczywistych w żłobkach w stosunku do 1990 roku o 353 (tj. o 51,9%). Liczba dzieci przebywających w żłobkach ulega wahaniom. W 2011 roku w żłobkach przebywało 527 dzieci.

Tabl. 36. Ambulatoryjna opieka zdrowotna
Stan w dniu 31 XII 2011 r.

Wyszczególnienie	1994	1998	Wyszczególnienie	2002	2004	2006	2008	2009	2010	2011
ZAKŁADY (przychodnie) stan w dniu 31.XII.2010 r.										
- rejonowe	15	15	- ogólne	39	47	56	47	74	71	78
- specjalistyczne	11	14	- medycyny pracy	8	13	11	18	x	x	x
- inne	6	5	- praktyki lekarskie*	43	35	43	34	38	41	40
PORADY UDZIELONE W PRZYCHODNIACH (w tysiącach)										
- rejonowe	624	702	- ogólne	1.365	1.677	2.306	1.736	1.726	1.906,8	1.962,3
- specjalistyczne	358	523	- medycyny pracy	77	87	-	114	x	x	x
- inne	77	65	- praktyki lekarskie	160	147	-	89	185	135,5	-

*) działające na podstawie umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia

Tabl. 37. Żłobki
Stan w dniu 31 XII 2011 r.

Wyszczególnienie	1990	1993	1996	1999	2002	2004	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Żłobki	12	4	4	4	3	3	3	3	3	3	3	6
Miejsca rzeczywiste	680	280	280	285	235	220	220	220	220	220	240	392
Dzieci przebywające	-	492	525	518	423	425	444	415	400	430	439	527

Statystyczna ocena stanu zdrowia mieszkańców

Do oceny wykorzystano negatywne mierniki zdrowia - umieralność, chorobowość i zachorowalność. Prezentowane w materiale dane pochodzą z opracowań Kujawsko-Pomorskiego Centrum Zdrowia Publicznego w Bydgoszczy.

Zestawienia danych dokonano w oparciu o dane publicznych

i niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej udzielających świadczeń zdrowotnych oraz w oparciu o dane indywidualnych, indywidualnych specjalistycznych i grupowych praktyk lekarskich, pielęgniarek i położnych udzielających świadczeń zdrowotnych w ramach środków publicznych.

Tabl. 38. Zgony wg głównych przyczyn (wybranych grup chorób) i współczynnik zgonów w przeliczeniu na 10 tys. ludności w Toruniu

Rok	Zgony ogółem		Choroby ukt. krążenia		Nowotwory		Choroby ukt. Oddechowego		Choroby ukt. trawiennego	
	Liczba	wsp.	Liczba	wsp.	Liczba	wsp.	Liczba	wsp.	Liczba	wsp.
1999	1.746	87,2	718	35,9	489	24,4	139	6,9	69	3,5
2000	1.703	84,9	675	33,6	490	24,4	118	5,9	72	3,6
2002	1.663	80,6	677	32,8	494	23,9	83	4,0	70	3,4
2004	1.661	81,2	678	33,1	513	25,1	89	4,4	57	2,8
2005	1.786	87,6	705	34,6	528	25,9	100	4,9	93	4,6
2006	1.721	85,2	669	33,1	526	26,1	95	4,7	87	4,3
2007	1.879	93,3	688	34,2	566	28,1	143	7,1	90	4,5
2008	1.747	86,8	691	34,3	519	25,8	90	4,5	93	4,6
2009	1.852	92,1	755	37,6	572	28,5	140	7,0	76	3,8
2010	1.855	90,3	711	34,6	601	29,3	144	7,0	60	2,9
2011	1.812	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.	b.d.

Podstawowymi przyczynami zgonów w Toruniu, tak jak w woj. kujawsko-pomorskim i Polsce, są choroby układu krążenia, stanowiące w naszym mieście 40,8% oraz nowotwory stanowiące ok. 28,5% ogółu przyczyn. W chorobach układu krążenia najczęściej jest zgonów z powodu miażdżycy, choroby niedokrwiennej serca, zawału serca oraz chorób naczyń mózgowych. Wśród nowotworów dominują umiejscowione w obrębie narządów oddechowych (oskrzela i płuca), narządów trawiennych oraz piersi i narządów płciowych kobiet.

W 2011 roku pod opieką lekarzy podstawowej opieki

zdrowotnej było 77.622 osób w wieku 19 lat i więcej, u których stwierdzono schorzenia. Oznacza to, że na 10 tys. ludności w tej grupie wiekowej przypadało 4.246,5 osób z różnymi schorzeniami (w 2010 r. 3.431,9).

Podobnie jak w latach poprzednich najczęstszymi problemami zdrowotnymi były choroby układu krążenia. Znaczącą grupę pacjentów stanowią osoby leczone z powodu chorób układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej, cukrzycy, przewlekłych chorób układu trawiennego, przewlekłego nieżytu oskrzeli.

Tabl. 39. Dane o stanie zdrowia osób w wieku 19 lat i więcej (u których stwierdzono schorzenie będących pod opieką lekarza podstawowej opieki zdrowotnej w Toruniu)

Rozpoznanie	2001	2003	2005	2007	2008	2009	2010	2011
Nowotwory	780	1.020	1.286	1.334	1.976	2.133	2.437	2.822
Gruźlica	75	87	103	79	92	59	59	140
Choroby tarczycy	1.822	2.334	2.809	2.552	3.143	3.944	3.837	4.326
Cukrzyca	3.274	4.176	5.339	6.300	7.123	7.348	7.618	8.002
Niedokrwistość	1.140	1.040	1.443	1.110	1.386	1.284	1.466	1.728
Choroby obwodowego układu nerwowego	3.886	4.116	5.002	4.618	5.359	6.740	6.677	8.372
Choroby układu krążenia w tym:	19.961	25.517	28.553	29.002	37.599	38.314	39.267	41.916
- przewlekła choroba reumatyczna	1.610	1.460	1.589	1.446	1.529	1.213	1.361	1.169
- choroba nadciśnieniowa	9.576	13.664	16.253	19.081	23.356	25.360	26.600	29.394
- choroby naczyń mózgowych	1.835	1.606	1.536	1.892	1.473	1.444	1.115	1.455
- niedokrwienność serca	6.242	7.927	9.468	10.502	12.006	8.236	8.992	8.635
Przewlekły nieżyt oskrzeli, dychawica oskrzelowa	2.683	4.363	4.497	4.436	6.116	6.479	5.609	6.088
Przewlekłe choroby układu trawiennego	3.843	4.808	5.041	5.322	6.204	7.635	8.612	10.485
Choroby układu mięśniowo-kostnego i tkanki łącznej	7.268	8.252	9.029	9.284	11.345	13.268	13.492	16.987
Pacjenci z innymi schorzeniami wymagający opieki czynnej	2.153	2.287	3.457	2.963	3.095	3.127	2.993	3.031
Ogółem	41.378	49.750	58.223	56.232	62.180	68.303	65.047	77.622

Tabl. 40. Zapadalność mieszkańców Torunia na choroby zakaźne i zatrucia

Stan w dniu 31 XII 2011 r.

Jednostka chorobowa	2003	2005	2008	2009	2010	2011
Salmonellozy-zatrucia pokarmowe	135	166	100	85	182	52
Ospa wietrzna	749	1.172	637	918	2069	801
Różyczka	27	63	53	20	26	23
Wirusowe zapalenie wątroby:						
typu A	3	-	-	-	-	-
typu B	10	17	26	8	4	3
typu C	20	32	18	17	5	8
typu B+C	1	1	-	-	-	-
Szczepienia p/wściekliznie osób pokąsanych	59	48	54	46	66	52
Świnka	x	110	27	18	24	18

W 2011 roku w Toruniu wskaźniki zachorowań na 10 tys. ludności dla poszczególnych jednostek chorobowych przedstawiają się na poziomie zbliżonym do wskaźników wojewódzkich, i tak:

- wskaźnik na 10 tys. ludności zachorowań na salmonellozy i zatrucia pokarmowe (wskaźnik wojewódzki – 2,5, wskaźnik toruński – 2,5),

- wskaźnik na 10 tys. ludności zachorowań na ospę wietrzną (wskaźnik wojewódzki – 49,4 wskaźnik toruński – 39,1),

- wskaźnik na 10 tys. ludności zachorowań dla osób zaszczepionych z powodu narażenia na wściekliznę (wskaźnik wojewódzki – 1,8, wskaźnik toruński – 2,5).

POMOC SPOŁECZNA

Zadania z zakresu pomocy społecznej realizuje w Toruniu Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie, który jest jednostką organizacyjną Gminy Miasta Toruń, powołaną do realizacji zadań określonych przez ustawę o pomocy społecznej i inne ustawy

W dniu 6 kwietnia 2006 roku została przyjęta „Strategia rozwiązywania problemów społecznych dla miasta Torunia na lata 2006-2013”. Strategia jest jednym z kluczowych dokumentów, na podstawie których realizowana jest polityka społeczna w gminie. Zawiera ona cele strategiczne i operacyjne oraz wskaźniki służące do monitorowania działań podejmowanych na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia niekorzystnych dla nich sytuacji życiowych, których nie są oni w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. Zadania realizowane są poprzez wykwalifikowaną kadrę pracowników socjalnych.

Osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej, poza trudną sytuacją materialną, dotknięte są różnymi dysfunkcjami jak: bezrobocie, długotrwała choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych zwłaszcza w rodzinach wielodzietnych i niepełnych, sieroctwo, potrzeba ochrony macierzyństwa, samotności osób starszych, różnego rodzaju dysfunkcje i trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego.

W roku 2011 pomocą w formie zadań własnych i zadań zleconych objęto 5.529 osób, którym przyznano świadczenie w formie decyzji na ogólną liczbę osób w tych rodzinach – 11.704. W porównaniu do ubiegłego roku nastąpił spadek o 743 rodzin (prawie 12%) korzystających ze świadczeń MOPR.

Najwięcej rodzin otrzymujących pomoc to rodziny, których głównym powodem trudnej sytuacji życiowej było bezrobocie. Ten czynnik występował w 2.474 przypadkach rodzin (w 2011 r. - 2.849) i dotyczył 5.970 osób. Równie istotną przyczyną trudnej sytuacji życiowej była niepełnosprawność, która wystąpiła w 1.786 rodzinach (3.250 osób). Działania skierowane bezpośrednio do dzieci to: dożywianie w formie obiadu, z czego skorzystało 1.859 dzieci w szkołach oraz wypoczynek letni dla dzieci z rodzin zagrożonych patologią społeczną, a w szczególności problemem alkoholowym. Z takiego wypoczynku w roku 2011 skorzystały 402 dzieci, których udział był finansowany ze środków Gminy Miasta Toruń.

W 2011 roku z pomocy finansowej Ośrodka skorzystało 259 bezdomnych. Ogólną liczbę bezdomnych na terenie Torunia ocenia się na około 450 osób. Problem ten dotyka głównie mężczyzn nadużywających alkoholu. Liczba bezdomnych zmienna w zależności od pory roku oraz sytuacji na rynku pracy.

Dział Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Specjalistycznego pracuje ze środowiskami szczególnie trudnymi, niewydolnymi wychowawczo, najczęściej dotkniętymi zjawiskami przemocy związanymi z problemem alkoholizmu w rodzinie. Liczba korzystających z poradnictwa specjalistycznego Działu w 2011 roku wyniosła 1.280 środowisk. W tym systematyczną długoterminową opieką otoczono 610 rodzin.

W 2011 roku pracownicy Działu Interwencji Kryzysowej i Poradnictwa Specjalistycznego podjęli 2.258 działań w związku ze zgłaszanymi sytuacjami kryzysowymi.

Dział Pomocy Rodzinie i Dziecku zajmuje się organizowaniem opieki dzieciom pozbawianym jej całkowicie lub częściowo poprzez umieszczenie ich w rodzinach zastępczych lub innych zastępczych formach opieki i wychowania rodzinnego oraz pomocą w integracji ze środowiskiem osób opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze, resocjalizacyjne, zakłady dla nieletnich i rodziny zastępcze.

W 2011 roku istniało 300 rodzin zastępczych, w których umieszczono 403 dzieci, w tym 54 dzieci niepełnosprawnych. Ustanowionych zostało 31 nowych rodzin zastępczych dla 34 dzieci. W 2011 roku usamodzielnionych zostało 11osób opuszczających rodziny zastępcze. Osoby usamodzielnione otrzymują pomoc na kontynuowanie nauki, przez czas jej trwania, nie dłużej jednak niż do 25 roku życia. Pomoc pieniężną z tytułu kontynuowania nauki pobierało 77 usamodzielnionych wychowanków rodzin zastępczych.

Na terenie miasta Torunia funkcjonuje 16 zawodowych niespokrewnionych z dzieckiem rodzin zastępczych.

Wśród tych rodzin są: trzy rodziny wielodzietne, sześć rodzin specjalistycznych i siedem rodzin o charakterze pogotowia rodzinnego. Zadaniem zawodowych niespokrewnionych z dzieckiem rodzin zastępczych jest organizowanie opieki nad dzieckiem w warunkach zbliżonych do rodziny naturalnej i ochrona dzieci przed umieszczeniem ich w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Dział Rehabilitacji Społecznej Osób Niepełnosprawnych zajmuje się realizacją zadań dotyczących rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych, która finansowana jest z Państwowego Funduszu Osób Niepełnosprawnych. W ramach rehabilitacji społecznej MOPR udzielił wsparcia dla 627 osób niepełnosprawnych.

Pomoc była udzielana w następujących formach: dofinansowanie kosztów tworzenia i działania warsztatów terapii zajęciowej; dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych; dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów; dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych.

KULTURA

1. Tablice działu opracowano na podstawie danych z Urzędu Statystycznego w Toruniu oraz informacji Wydziału Kultury Urzędu Miasta.
2. Prezentowane dane - jeśli nie zaznaczono inaczej – dotyczą miasta Torunia
3. Stan księgozbioru w bibliotekach wykazany jest w woluminach (tomach). Do księgozbioru zaliczono druki zwarte (książki i broszury) oraz gazety i czasopisma.
4. Muzea - dane dotyczą muzeów podległych samorządowi wojewódzkiemu i gminnemu oraz Uniwersytetowi Mikołaja Kopernika.

Teatry

W Toruniu istnieją dwie samorządowe instytucje teatralne tj. Teatr im. W. Horzycy podległy samorządowi województwa kujawsko-pomorskiego oraz gminny Teatr „Baj Pomorski”. Ofertę kulturalną wzbogacają instytucje prywatne: Teatr „Zaczarowany Świat”, Teatr VASKA, Teatr Impresaryjny AFISZ oraz Teatr Wiczy – działający w ramach Stowarzyszenia Teatr Wiczy.

W 2010 roku Teatr „Baj Pomorski” w Toruniu przygotował 4 premiery teatralne, wystawiono 322 widowiska dla 57.117 widzów. W repertuarze Teatru były też przedstawienia z poprzednich sezonów. Wystawiono spektakle dla dzieci i dla dorosłych. Ponadto Teatr występował gościnnie w wielu miastach Polski, a także brał udział w festiwalach teatralnych m.in. w Międzynarodowym Festiwalu Teatrów dla Dzieci i Młodzieży „Korczak 2011” oraz w międzynarodowych festiwalach odbywających się w Nitrzei w Ostrawie.

W 2011 roku teatr zorganizował dwa festiwale teatralne: XVIII Międzynarodowy Festiwal Teatrów Lalek SPOTKANIA oraz VI Toruńskie Spotkania Teatrów Jednego Aktora.

Międzynarodowy Festiwal Teatrów Lalek SPOTKANIA odbył się w dniach 22-28 października 2011 roku. Podczas festiwalu zaprezentowano 32 wydarzenia artystyczne, w których udział wzięło ok. 4000 widzów z regionu kujawsko – pomorskiego oraz goście z całej Polski. Tradycyjnie festiwal został zainaugurowany paradą ulicami miasta. VI Toruńskie Spotkania Teatrów Jednego Aktora odbyły się w dniach 18-20 listopada 2011 roku. Na program Festiwalu składało się 10 monodramów oraz spotkania autorskie. Wydarzeniem towarzyszącym była dyskusja panelowa poświęcona idei teatru jednego aktora oraz wystawa fotografii. W festiwalu wzięło udział 934 widzów.

W okresie wakacyjnym Teatr „Baj Pomorski” realizował projekt „Lato w teatrze” zainicjowany przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Instytut Teatralny im. Z. Raszewskiego w Warszawie. W półkoloniach „Lato w teatrze” wzięło udział 40 dzieci w wieku 10-13 lat.

Instytucje muzyczne

W Toruniu działa Toruńska Orkiestra Symfoniczna będąca samorządową instytucją kultury oraz Zespół Kameralny „Multicamerata” – podmiot prywatny. W roku 2011 Orkiestra wykonała 137 koncertów dla 25.080 słuchaczy. Wśród koncertów zorganizowanych w 2011 roku przez instytucję wyróżnić należy koncert poświęcony wybitnemu polskiemu kompozytorowi Wojciechowi Kilarowi. Kościół odbył się w Kościele o.o. Jezuitów z udziałem połączonych chórów Astrolabium i Ekolada. W trakcie lata orkiestra zorganizowała trzy koncerty promenadowe w różnych dzielnicach miasta. Orkiestra uczestniczyła także w projekcie realizowanym przez Towarzystwo im. I. J. Paderewskiego w Bydgoszczy – „Paderewski Piano Academy”.

W roku 2011 kontynuowano realizację programów edukacyjnych. Zrealizowano 440 audycji, w których wzięło udział 60.660 słuchaczy.

W okresie od czerwca do sierpnia 2011 miała miejsce piętnasta edycja Festiwalu „Europa – Toruń. Muzyka i Architektura”. W czasie festiwalu odbyło się 11 koncertów o zróżnicowanym repertuarze.

Instytucje kultury

W Toruniu działają stowarzyszenia kulturalne, związki twórcze, kluby, domy, ogródki i fundacje kultury. Miasto jest organizatorem w stosunku do dwóch placówek edukacyjnych tj. Młodzieżowego Domu Kultury, Ogniska Pracy Pozaszkolnej „Dom Harcerza” oraz instytucji kultury: Toruńskiej Orkiestry Symfonicznej, Centrum Kultury „Dwór Artusa”, „Domu Muz”, Centrum Kultury „Zamek Krzyżacki” oraz instytucji „Toruń 2016” obecnie TAK – Toruńskiej Agencji Kulturalnej. Działalność galeryjną prowadziły w 2011 roku Galeria Sztuki Wozownia, Galeria i Ośrodek Plastycznej Twórczości Dziecka oraz Centrum Sztuki Współczesnej „Znaki Czasu” (współprowadzone przez Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, samorząd województwa kujawsko-pomorskiego oraz samorząd miasta Toruń). Wystawy prezentowane były także w innych instytucjach kultury jak np. Dom Muz, centrum Kultury „Dwór Artusa” czy Muzeum Okręgowym w Toruniu.

Centrum Kultury „Dwór Artusa” inicjuje i wspiera działalność kulturalną sprzyjającą kreowaniu postaw twórczych oraz powstawaniu różnorodnych form i przejawów aktywności twórczej, w celu zaspokajania potrzeb i aspiracji kulturalnych społeczeństwa. W 2011 roku zorganizowano tam 87 imprez własnych z udziałem około 17.360 widzów, w tym m.in. 43 koncerty, w których brało udział 8.292 odbiorców, 28 spotkań dla 4.252 widzów oraz 10 wystaw. W 2011 roku Dwór Artusa był organizatorem koncertów z cyklu Jazz w Artusie, Muzyczna Scena Młodych, Świat i okolice, Czwartki z filozofią, Pięć linia dla Papieża.

Zorganizowano cykliczne imprezy festiwalowe: Artus Jazz Festiwal oraz Festiwal Gwiazd FORTE piano. Instytucja współorganizowała XVII Toruński Festiwal Książki, podczas którego rozstrzygnięto kolejną edycję Ogólnopolskiego Konkursu Poetyckiego „O liść konwalii” im. Zbigniewa Herberta oraz imprezy w ramach Toruńskiego Festiwalu Nauki i Sztuki. W Kafeterii „Struna Świata” odbywały się spotkania poetyckie m.in. w ramach „Dworu Poetów i Pisarzy”.

Działalność „Domu Muz” jest nastawiona na zaspokojenie potrzeb i aspiracji kulturalnych mieszkańców miasta. „Dom Muz” organizuje imprezy artystyczne, popularyzuje i prezentuje dokonania amatorskiego ruchu artystycznego, stwarza warunki dla rozwoju kultury, organizuje konkursy i przeglądy, upowszechnia wiedzę o kulturze, sztuce i literaturze. W 2011 roku w „Domu Muz” odbyło się 128 imprez dla 10.600 osób. Otwarto 22 wystawy, które zwiedziło 3.750 osób, a 700 osób brało udział w zajęciach stałych przygotowanych przez instytucję.

Instytucja była organizatorem imprez cyklicznych tj. IV Ogólnopolskich Plenerowych Spotkań Fotografików Toruń 2011, Międzynarodowego Festiwalu Harmonijki ustnej Toruń – Bydgoszcz Harmonica Bridge oraz Zaduszek Jazzowych, a także włączyła się w organizację Toruńskiego Festiwalu Książki oraz Toruńskiego Festiwalu Nauki i Sztuki.

Jako nowy cykl zainaugurowano Jazzową Akademię Kultury. Projekt, w ramach którego odbyły się cztery koncerty ma na celu edukację muzyczną odbiorcy kultury. Programy koncertów wprowadzają słuchaczy w specyfikę gatunku muzycznego jakim jest jazz.

Centrum Kultury „Zamek Krzyżacki” ma za zadanie kulturalne i turystyczne zagospodarowanie terenu ruin zamku krzyżackiego wraz z otoczeniem, trwałą ochronę powierzonego dziedzictwa kulturowego oraz promocję tego miejsca. W 2011 roku sprzedano 12.885 biletów. Zamek odwiedziło łącznie 52.326 osób. Centrum Kultury Zamek Krzyżacki realizowało szereg działań mających na celu tworzenie i popularyzację stałej ekspozycji na terenie ruin zamku. Instytucja zorganizowała imprezy plenerowe popularyzujące miejsce i jego historię. Były to m.in. festyny średniowieczne, inscenizacje zamkowe, zamkowe spotkania z historią, koncerty. Instytucja zorganizowała IV Bieg Zamkowy upamiętniający zdobycie zamku krzyżackiego przez mieszkańców Torunia, a także imprezy w ramach

Nocy Muzeów, Międzynarodowych Dni Ochrony Zabytków, Toruńskich Mediewaliów. Instytucja współorganizowała także imprezy odbywające się w ramach Toruńskiego Festiwalu Nauki i Sztuki. Przez cały rok kontynuowano prace konserwatorsko – budowlane w ramach projektu „Toruń - Hanza nad Wisłą”.

Instytucja kultury „Toruń 2016” została powołana przez Radę Miasta Torunia w 2008 roku w celu kreowania, koordynowania i monitorowania działań związanych ze staraniami Torunia o uzyskanie tytułu Europejskiej Stolicy Kultury w 2016 roku. Instytucja przygotowała kampanię promocyjną prezentującą Toruń, jako kandydata do tytułu Europejskiej stolicy Kultury 2016 pn. „Popieram Toruń”. Uchwałą nr 49/11 Rady Miasta Torunia z dnia 24 lutego 2011 roku dokonano zmiany nazwy instytucji oraz nadano jej nowy statut. Do zakresu działania Toruńskiej Agendy Kulturalnej należy prowadzenie działalności w zakresie kreowania i rozwijania działalności kulturalnej prowadzonej na terenie miasta Torunia, w także promocja miasta Torunia ukierunkowana na zbudowanie kulturalnej marki miasta.

W roku 2011 instytucja zrealizowała kilkanaście projektów kulturalnych, w tym m.in.: fiestę Hiszpańską, Święto Trzech Króli, Święto Miasta, widowisko „godzina czterdzieści osiem” - upamiętniające 50 rocznicę pierwszego lotu w kosmos oraz prezentację rock – opery „Krzyżacy”. Ponadto instytucja zorganizowała kolejną edycję Międzynarodowego Festiwalu Światła Skyway oraz Festiwalu Piosenki i Ballady Filmowej. Instytucja przygotowała oraz wdrożyła program „Mikrowsparcia”, umożliwiający ubieganie się o pomoc przy realizacji projektów kulturalnych.

Misją Centrum Sztuki Współczesnej „Znaki Czasu” jest realizacja, tworzenie, zarządzanie i udostępnianie regionalnej kolekcji sztuki współczesnej zapoczątkowanej Narodowym Programem Kultury „Znaki Czasu”, a także prowadzenie działalności wystawienniczej i wydawniczej, prowadzenie działalności edukacyjnej i promocyjnej na rzecz sztuki współczesnej, organizowanie krajowej i międzynarodowej wymiany artystycznej oraz festiwalu, koncertów, wykładów, warsztatów, konferencji, seminariów i programu filmowego, prowadzenie biblioteki oraz bazy danych dotyczących twórców i dzieł sztuki współczesnej. Instytucja prowadząc swą działalność współpracuje ze środowiskami twórczymi oraz z polskimi i zagranicznymi podmiotami publicznymi i prywatnymi w zakresie rozwoju sztuki współczesnej.

Centrum Sztuki Współczesnej „Znaki Czasu” w Toruniu od 1 stycznia 2010 roku jest instytucją kultury, wpisaną do rejestru prowadzonego przez Gminę Miasta Toruń. Centrum prowadzone jest, jako wspólna instytucja przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Województwo Kujawsko – Pomorskie i Gminę Miasta Toruń.

W 2011 roku w 1.189 wydarzeniach artystycznych i edukacyjnych organizowanych przez CSW Toruniu uczestniczyło 81.112 osób. Bogata i różnorodna oferta Centrum była kierowana do dorosłych, młodzieży i dzieci. W ramach działalności wystawienniczej prezentowanych było czternaście dużych wystaw, które odwiedziło 40.288 widzów. Były to m.in. Statek Kosmiczny Ziemia, wystawa poświęcona postaci Jerzego Ludwińskiego, Poszliśmy do Croatan, THYMOS - Sztuka Gniewu 1900-2011. Cykl wystaw prezentowanych w roku 2011 zakończyła wystawa przygotowana z okazji 100-lecia Związku Polskich Artystów Plastyków pn. „622 upadki Bunga” - poświęcona Okręgowi Toruńskiemu Związkowi. W roku 2011 odbyły się kolejne edycje COCART Music Festiwalu, Międzynarodowego Festiwalu Plakatu i Typografii PLASTER, Festiwalu Performance Koło Czasu. Instytucja organizowała wydarzenia wpisujące się w Europejską Noc Muzeów oraz Święto Muzyki. Instytucja realizowała liczne działania edukacyjne dla dzieci, młodzieży i dorosłych. W 154 warsztatach edukacyjnych uczestniczyło 4.965 dzieci – przyszłych odbiorców sztuki i kultury. W działającym w instytucji Kinie CENTRUM odbywały się seanse i tematyczne przeglądy filmów. Podczas roku 23.125 miłośników filmu zobaczyło 846 seansów filmowych. Widzowie Kina

Centrum mieli okazję uczestniczyć w festiwalach: Toruń Short Film Festiwal, Era Nowe Horyzonty Tournee, Festiwalu Polskich Filmów Krótkometrażowych SHORT WAVES, Międzynarodowym Festiwalu Filmowym TOFIFEST 2011.

W mieście odbywa się wiele cyklicznych imprez o charakterze międzynarodowym, ogólnopolskim, regionalnym i lokalnym. Są to m.in. Festiwal Muzyki i Sztuki Krajów Bałtyckich Probaltica, Międzynarodowe Spotkania Kapel Ludowych, Międzynarodowy Festiwal Filmowy TOFIFEST, Artus Jazz Festiwal, Toruń Blues Meeting Festival, Międzynarodowy Festiwal Harmonijki Ustnej Toruń – Bydgoszcz Harmonica Bridge, Jazz Od Nowa Festiwal, Świętojański Festiwal Organowy, Majowy Buum Poetycki, Festiwal Gwiazd FORTE – piano, Akademickie Spotkania Teatrów Alternatywnych KLAMRA, Festiwal Sztuki Bilbordowej Art.Moves, Międzynarodowy Festiwal Teatrów Lalek SPOTKANIA, Toruński Festiwal Książki, Międzynarodowy Festiwal „Europa – Toruń. Muzyka i Architektura”, Międzynarodowego Festiwalu Światła Skyway, Festiwalu Piosenki i Ballady Filmowej oraz Toruńskie Spotkania Teatrów Jednego Aktora. W roku 2011 kolejny raz rozstrzygnięto plebiscyt pn. Toruńskie Gwiazdy. Wręczono nagrody Prezydenta Miasta Torunia w kategoriach: Nadzieja, Zespół, Płyta i Dj Roku. Z tej okazji - w roku podwójnej rocznicy związanej z zespołem Republika (30. powstania zespołu i 10. śmierci jej lidera) toruńscy artyści wykonali największe przeboje z repertuaru zespołu i Obywatela GC.

Teatr im. W. Horzycy powołał do życia nową imprezę kulturalną - Festiwal Debiutantów „Pierwszy kontakt”, który ma na celu prezentację i promocję najciekawszych młodych i bardzo młodych twórców teatralnych. Pierwsza edycja festiwalu odbyła się w maju 2011 roku.

Szczególnym wydarzeniem kulturalnym roku 2011 był koncert Roda Stewarta, który odbył się 11 czerwca 2011 roku na toruńskim stadionie „Motoarena” i zgromadził ponad 16 tys. osób na widowni.

W grudniu 2011 roku odbył się doroczny – jubileuszowy koncert pamięci Grzegorza Ciechowskiego połączony z wręczeniem Nagrody Artystycznej Miasta Torunia im. Grzegorza Ciechowskiego. Laureatem Nagrody w roku 2011 została polska wokalistka Julia Marcell.

Na trwałe do kalendarza imprez odbywających się co roku w Toruniu wpisał się organizowany przez Urząd Miasta Torunia, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu oraz Towarzystwo Naukowe w Toruniu – Toruński Festiwal Nauki i Sztuki, popularyzujący naukę, a także sztukę wśród mieszkańców Torunia i regionu. Na festiwal, który odbył się w dniach 15-19 kwietnia 2011 roku złożyły się 154 imprezy z 41 dziedzin nauki i sztuki.

Biblioteki

W Toruniu działa Wojewódzka Biblioteka Publiczna - Książnica Kopernikańska posiadająca 15 filii znajdujących się w różnych dzielnicach miasta, Biblioteka Pedagogiczna im. gen. bryg. prof. Elżbiety Zawackiej (instytucje samorządu województwa kujawsko – pomorskiego) oraz Biblioteka Uniwersytecka Uniwersytetu Mikołaja Kopernika. Biblioteki działają także w strukturach pozostałych szkół wyższych istniejących w Toruniu. Ponadto istnieje Biblioteka Diecezjalna im. ks. Stanisława Kujota, która jest agendą diecezjalną i podlega Biskupowi Toruńskiemu. Możliwość korzystania ze zbiorów bibliotecznych stwarzają także biblioteki działające w szkołach podstawowych, gimnazjalnych i średnich.

Biblioteki publiczne

Liczba placówek bibliotecznych (bibliotek, filii i punktów bibliotecznych) w porównaniu do 2010 roku zmalała o 3. Księgozbiór bibliotek ulegał wahaniom. Od 1990 roku liczba woluminów spadła o 110,8 tys. (tj. o 12,8%). W porównaniu do 2010 roku liczba woluminów spadła o 10,2 tys.

Na przestrzeni ostatnich lat liczba wypożyczeń ulega wahaniom. Należy jednak zauważyć, iż w 2010 roku wypożyczono o 54,4 tys.

woluminów (tj. o 8,8%), mniej niż w roku poprzednim. W roku 2011 wypożyczenia wzrosły o 2,4 tys. woluminów (tj. o 0,4%) w stosunku do roku poprzedniego.

Muzea

W Toruniu działają cztery placówki muzealne: Muzeum Okręgowe (instytucja samorządu miasta), Muzeum Etnograficzne im. Marii Znamierowskiej-Prúfferowej (instytucja samorządu województwa kujawsko-pomorskiego) oraz Muzeum Uniwersyteckie i Muzeum Przyrodnicze Wydziału Biologii i Nauk o Ziemi UMK. Ofertę kulturalną w tym zakresie wzbogacają podmioty prywatne: Żywe Muzeum Piernika, Muzeum Piśmiennictwa i Drukarstwa, Muzeum Pomorskie Armii Krajowej i Wojskowej Służby Polek.

W skład Muzeum Okręgowego wchodzi Ratusz Staromiejski, Kamienica Mieszkańska (Dom Kopernika), Kamienica pod Gwiazdą, Dom Eskenów oraz Muzeum Podróżników im. Tony Halika.

W roku 2010 zasoby muzeum Okręgowego powiększyły się o budynek przy ulicy Św. Jakuba, gdzie zlokalizowano siedzibę Działu Archeologii z pracownią konserwatorską i magazynami oraz Bibliotekę Naukową z czytelnią.

Muzeum prowadzi działalność, która obejmuje ochronę dziedzictwa kulturowego poprzez gromadzenie, przechowywanie, konserwowanie, opracowanie naukowe oraz udostępnianie dóbr kultury do celów naukowych i edukacyjnych. Muzeum prowadzi badania naukowe i działalność oświatową oraz popularyzatorską w zakresie podstawowych wartości sztuki, historii, nauki i kultury polskiej oraz światowej.

W ramach działalności konserwatorskiej w 2011 roku wykonano

w Muzeum konserwację obrazów, obiektów, eksponatów na podłożu papierowym, rzeźb, zabytków rzemiosła artystycznego. Konserwatorzy zabytków na bieżąco wykonywali i sprawdzali opisy konserwatorskie związane z użyczeniami oraz zwrotami zabytków. Zbiory muzealiów wzrosły o 485 obiektów.

W 2011 roku udostępniono publiczności 32 wystawy czasowe m.in. „150 lat Muzeum Okręgowego w Toruniu 1861-2011”, „Pejzaż z miłosiernym Samarytaninem Rembrandta. Skarby Fundacji Książąt Czartoryskich”, „Bronisław Jamontt – malarstwo, rysunek”. Muzeum wydało 11 pozycji m.in. katalogi i foldery towarzyszące wystawom czasowym.

W 2011 roku ekspozycje Muzeum Okręgowego w Toruniu odwiedziło 235.396 osób. Przeprowadzono 1.749 lekcji muzealnych, warsztatów i oprowadzeń.

W zajęciach muzealnych uczestniczyło 6.603 osób. W wernisażach wystaw i innych spotkaniach udział wzięło 33.345 osób. Prelekcję na makiecie Torunia w Domu Kopernika obejrzało 16.327 osób. Muzeum zorganizowało m.in. cztery edycje Nocy Muzealnej, imprezy w ramach Festiwalu Nauki i Sztuki, obchody inauguracji Roku Chińskiego, Międzynarodowego Dnia Ochrony Zabytków, kolejną edycję konkursu „Moja przygoda w Muzeum”.

W ramach projektów inwestycyjnych miała miejsce modernizacja Ratusza Staromiejskiego w ramach program „Toruń – Hanza nad Wisłą”, modernizacja kompleksu budynków przy ul. Łaziennej 16 i Ciasnej 4/6/8, wykonanie remontu konserwatorskiego i adaptacji na cele muzealne budynku przy ul. Franciszkańskiej 9. Wykonano makietę historyczną miasta Torunia z zastosowaniem techniki 3D w budynku Domu Eskenów.

Tabl. 41. Biblioteki publiczne

Stan w dniu 31 XII 2011 r.

Wyszczególnienie	1990	1994	1996	1998	2000	2002	2004	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Placówki biblioteczne (stan w dniu 31 XII)	54	44	50	53	44	43	46	43	41	39	44	41	38
Liczba ludności na 1 placówkę	3.745	4.633	4.102	3.682	4.644	4.900	4.528	4.818	5.039	5.282	4.198	5.008	5.393
Księgozbiór (tys.)	863,4	851,4	823,4	812,2	796,8	786,3	774,7	794,3	782,7	773,9	769,2	762,8	752,6
Czytelnicy zarejestrowani w ciągu roku (tys.)	37,6	41,0	41,5	42,6	41,2	45,1	44,1	37,4	33,3	32,1	31,4	30,5	30,0
Wypożyczenia w ciągu roku (tys.)	792,2	898,9	876,2	781,8	791,0	895,5	874,7	717,6	650,0	660,0	642,1	587,7	590,1
Księgozbiór na 1.000 ludności	4.270	4.177	4.014	3.938	3.899	3.732	3.719	3.785	3.788	3.756	3.739	3.715,4	3.672,6
Czytelnicy na 1.000 ludności	186	202	203	206	202	214	212	181	161	156	152	148	146
Wypożyczenia na 1.000 ludności	3.915	4.412	4.272	3.791	3.871	4.240	4.198	3.463	3.146	3.206	3.121	2.862,6	2.878,1

Kina

W latach 1990-2004 roku liczba kin spadła o 5 (tj. o 71,4%). W Toruniu w roku 2011 były 4 kina w których znajdowało się łącznie 22 sale. Na 1 miejsce, których w sumie jest 4.172, przypada 49 mieszkańców Torunia.

Planetarium

Od 1994 roku działa toruńskie Planetarium im. Władysława Dzierżkowskiego. Cieszy się ono dużą frekwencją turystyczną, szczególnie w okresie maj-czerwiec. Poza sezonem turystycznym odwiedzane jest przez uczniów i nauczycieli, ze względu na swoją bogatą ofertę edu-

kacyjną, wspomagającą nauczanie przedmiotów przyrodniczych. Od lipca 2005 roku udostępniona zwiedzającym jest Sala Orbitorium, w której można sterować urządzeniami sondy kosmicznej Cassini, tylko o połowę mniejszej od oryginalnej, która cały czas pracuje na orbicie Saturna. Na zawieszonych ekranach można wyświetlić krótkie animacje komputerowe i prześledzić losy innych misji kosmicznych oraz poznać bliżej planety Układu Słonecznego. W 2011 roku w seansach Planetarium uczestniczyło 205.263, natomiast w wystawie interaktywnej w sali Orbitorium – 65.743 osób.

Tabl. 42. Muzea, kina

Stan w dniu 31 XII 2011 r.

Wyszczególnienie	1990	1994	1996	1998	2000	2002	2004	2006	2008	2009	2010	2011
Muzea (stan w dniu 31 XII)	2	2	2	3	3	3	3	3	3	3	4	4
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	322,7	213,8	192,4	237,9	198,4	146,7	158,2	137,9	252,8	263,7	247,0	235,4
- w tym młodzież szkolna	209,0	75,3	92,2	136,7	109,3	73,3	21,9	19,2	x	41,2	15,7	x
Kina (stan w dniu 31 XII)	7	3	3	3	3	4	2	3	3	3	3	4
Seanse	3.454	3.475	3.410	6.912	4.895	4.984	5.017	27.215	25.489	25.628	25.301	27.108
Widzowie w tys.	214,5	155,8	182,6	165,8	208,1	271,1	249,1	589,1	550,5	666,4	625,2	627,4

MIEJSCA NOCLEGOWE

1. Tablice działu opracowano na podstawie danych z Urzędu Statystycznego w Toruniu.
2. Prezentowane dane - jeśli nie zaznaczono inaczej - dotyczą miasta Torunia.
3. Do obiektów noclegowych turystyki zaliczono: hotele i inne obiekty wykorzystywane dla turystyki.
4. Dane o obiektach i miejscach noclegowych wykazano według stanu w dniu 31 XII. Dotyczą miejsc całorocznych i sezonowych.

Obiekty i miejsca noclegowe

Liczba obiektów noclegowych turystyki wzrosła w 2011 w porównaniu do analogicznego okresu roku ubiegłego o 1, tj. 2,8%. W stosunku do 2010 wzrosła również (o 101, tj. 3,74%) liczba miejsc noclegowych. Udział miejsc całorocznych wynosi 94,6% ogółu miejsc noclegowych.

Liczba korzystających z noclegów była w 2011 roku wyższa niż w roku poprzednim o 25,4 tys., tj. 12%.

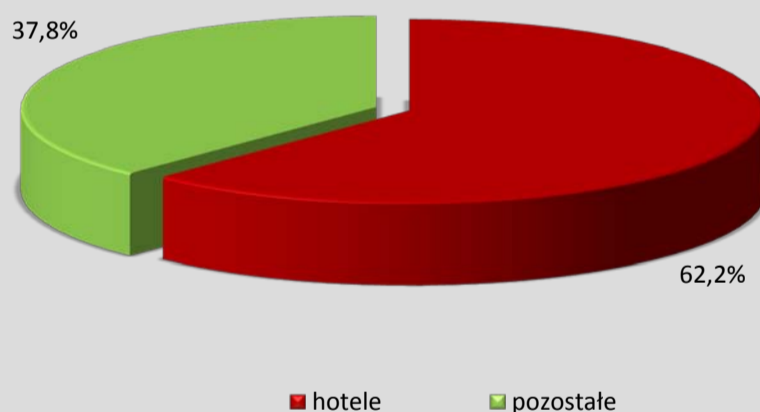
Tabl. 43. Obiekty noclegowe turystyki

Stan w dniu 31 XII 2011 r.

Lata	Obiekty	Miejsca noclegowe ogółem	Miejsca noclegowe całoroczne	Korzystający z noclegów w tys.
1990	16	1.666	1.006	85,6
1996	19	2.048	1.291	84,4
2000	20	1.746	1.094	107,4
2002	26	1.729	1.322	124,7
2004	29	1.775	1.606	138,0
2006	30	2.108	1.930	158,8
2008	30	2.189	2.033	176,8
2009	33	2.570	2.420	169,5
2010	36	2.702	2.550	210,1
2011	37	2.803	2.651	235,5

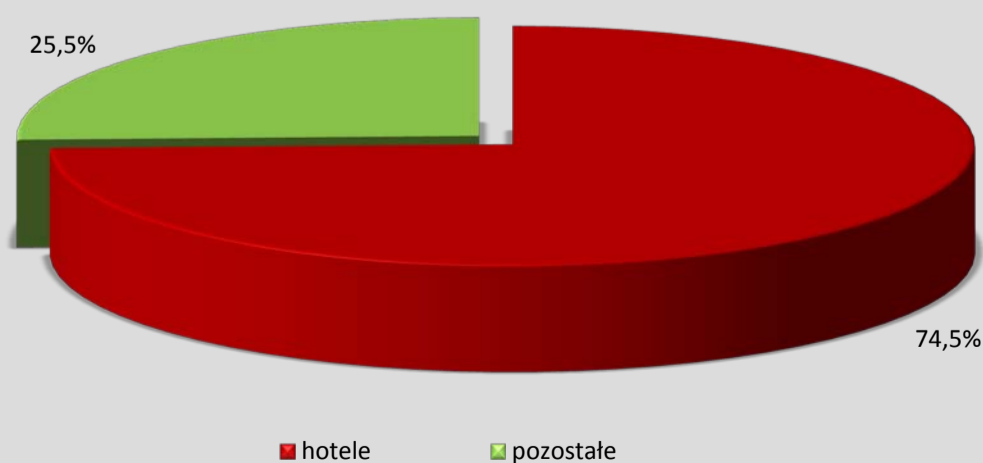
Rys. 24. Obiekty noclegowe turystyki

Stan w dniu 31 XII 2011 r.

Rys. 25. Miejsca noclegowe turystyki - ogółem

Stan w dniu 31 XII 2011 r.

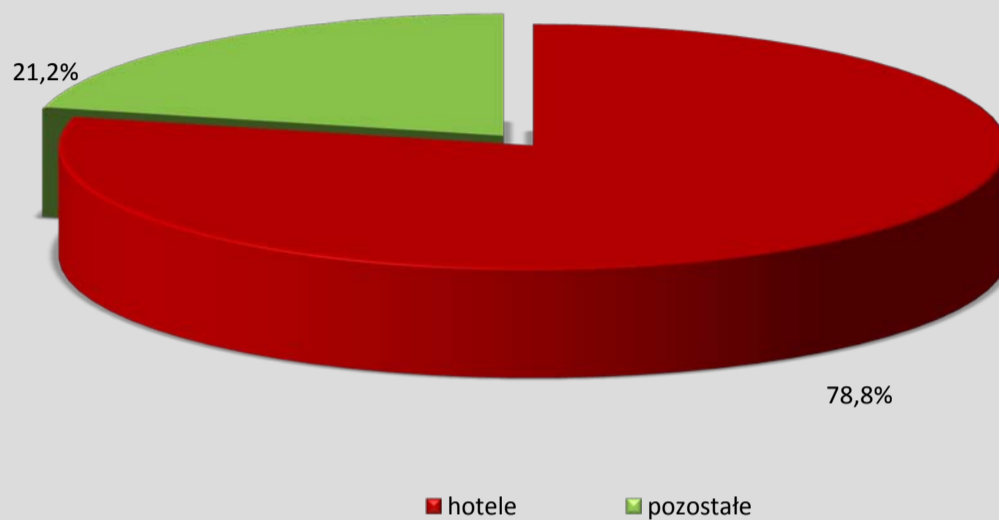

W strukturze bazy noclegowej dominowały hotele stanowiące 62,3% liczby obiektów ogółem.

Udział miejsc noclegowych w hotelach, w ogólnej liczbie miejsc noclegowych wyniósł 74,5%. Natomiast w przypadku miejsc noclegowych całorocznych hotele miały 78,8% udziału.

W 2011 roku najwięcej turystów skorzystało z noclegów w hotelach – 82,6%. Wskaźnik ten był jeszcze wyższy dla turystów zagranicznych – 88,8%.

Rys. 26. Miejsca noclegowe turystyki - całoroczne
Stan w dniu 31 XII 2011 r.

SPORT I REKREACJA

W mieście funkcjonują instytucje i stowarzyszenia oraz kluby sportowe statutowo zajmujące się rekreacją, kulturą fizyczną i sportem.

Potencjał sportowy Torunia to blisko 200 stowarzyszeń sportowych. Miasto wspiera około 120 organizacji, reprezentowanych w ponad 40 dyscyplinach przez niemal 4.500 zawodników w tym dzieci, młodzież i osoby dorosłe.

W 2011 roku Toruń zajął 15 miejsce na 876 gmin w klasyfikacji opracowanej przez Ministerstwo Sportu i Turystyki obejmującej współzawodnictwo w ramach Międzywojewódzkich Mistrzostw Młodzików, Mistrzostwa Polski Juniorów Młodszych pn. Ogólnopolska Olimpiada Młodzieży, Mistrzostwa Polski Juniorów i Młodzieżowe Mistrzostwa Polski w czterech kategoriach wiekowych.

Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji, którego podstawowym zadaniem jest prowadzenie działalności i świadczenie usług w zakresie upowszechniania sportu, turystyki i rekreacji, zarządza m.in.: sztucznym lodowiskiem „Tor-Tor” pełniącym również rolę hali widowiskowo-sportowej; najnowocześniejszym na świecie stadionem z zadaszonym torem żużlowym pn: MOTOARENA TORUŃ im. M. ROSEGO, lekkoatletyczno-piłkarskim Stadionem Miejskim im. Grzegorza Duneckiego; stadionem do hokeja na trawie z nawierzchnią syntetyczną; skate-parkiem; Centrum Sportowo-Rekreacyjnym, boiskami wielofunkcyjnymi, halą sportową „Olimpijczyk”; campिंगiem „Tramp”; krytą pływalnią; Mini Aquaparkiem; dwoma centrami oraz pięcioma kompleksami sportowo-rekreacyjnymi z boiskami wybudowanymi w ramach programu „Moje Boisko – Orlik 2012”.

3 maja 2009 roku otwarto kolejny obiekt – uznawany za najnowocześniejszy na świecie stadion żużlowy - Motoarena Toruń im. Mariana Rosego. W październiku 2009 roku ogłoszono, że Toruń i Motoarena będą przez kolejne pięć lat (2010-2014) gospodarzem jednego z turniejów z cyklu Grand Prix.

W okresie zimowym MOSiR jest również organizatorem dwóch sezonowych lodowisk zapewniając atrakcyjną formę spędzania wol-

nego czasu dla mieszkańców, w szczególności dzieci i młodzieży w okresie ferii zimowych.

W 2011 roku 171 zawodników w kategorii młodzieżowej, 58 zawodników w kategorii senior oraz 17 szkoleniowców i 10 działaczy sportowych zostało uhonorowanych przez Prezydenta Miasta Torunia dyplomami, gratyfikacjami finansowymi i nagrodami rzeczowymi za wysokie osiągnięcia sportowe uzyskane w 2010 roku.

Jednocześnie 60 sportowców, w tym: 49 w kategorii młodzieżowej i 11 zawodników w kategorii senior uprawiających różne dyscypliny sportowe otrzymało stypendia sportowe, dzięki czemu szczególnie uzdolnieni młodzi sportowcy uprawiający różnorodne dyscypliny mogą kontynuować karierę zawodniczą.

W mieście odbyło się wiele wydarzeń popularyzujących sport - imprez sportowych oraz rekreacyjnych o charakterze międzynarodowym i ogólnopolskim. Najważniejsze z nich to: Mistrzostwa Świata w Akrobacji Szybowcowej w kat. Unlimited i Advanced, Mistrzostwa Polski w Akrobacji Samolotowej i Szybowcowej, Mistrzostwa Polski Modeli Lotniczych, Międzynarodowe Zawody w Łyżwiarstwie Figurowym „Gam Nestle Nesquik Cup”, Międzynarodowy Turniej Sponsor Cup w hokeju na lodzie, Międzynarodowy Turniej Hokeja na Lodzie im. Ludwika Czachowskiego, Międzynarodowe Zawody miast Partnerskich w Karate „Copernicus Cup”, Jeździeckie Mistrzostwa Polski Amatorów w Skokach przez Przeszkody, Ogólnopolskie zawody lekkoatletyczne Memoriału im. G. Duneckiego, Mistrzostwa Polski Juniorów w LA, Międzynarodowy Turniej bokserski „IX Memoriał Witolda Makacewicza”, Międzynarodowy Turniej Tenisowy Kobiet „Bella Cup”, Międzynarodowy Turniej Gwiazdkowy w Boksie, Zawody Pływackie kat. masters „O błękitną wstęgę”, Ogólnopolski Turniej w siatkówkę plażową pn. „Plaża Gotyku”, Ogólnopolski Turniej Szmierczy Dzieci i Młodzieży, Finały Polskiej Ligi Paintballowej, Ogólnopolski Turniej w Koszykówkę pn. „Memoriał im. W. Michniewicza w Koszykówce”, Międzynarodowe Mistrzostwa Polski Lig Amatorskich w koszykówce mężczyzn, Grand Prix Toruńczyka, Międzynarodowy Turniej Bokserski im. Zygmunta Krygera, Mistrzostwa Uczniowskich Klubów Sportowych w short tracku, Towarzyskiego Turnieju Piłki Nożnej Miast Partnerskich „TORUŃ-PAMPELUNA 2011”, Międzynarodowe Rozgrywki Pucharowe FIBA.

ZMIANY STRUKTURALNE W GOSPODARCE

1. Tablice działu opracowano na podstawie danych z Urzędu Statystycznego w Toruniu.

2. Prezentowane dane - jeśli nie zaznaczono inaczej - dotyczą miasta Torunia.

Stan i struktura podmiotów gospodarki narodowej

Liczba podmiotów działających w mieście wzrosła od 1993 roku o 10.668 (tj. o 80,1%).

W strukturze podmiotów gospodarki narodowej według szczególnej formy prawnej, największy udział mają niezmiennie zakłady osób fizycznych – 71,4%, na drugim miejscu znajdują się spółki z o.o. – 8,6%, a zaraz zanymi spółki cywilne – 8,5%.

Od 1993 roku największy bezwzględny przyrost liczby podmiotów wystąpił wśród zakładów osób fizycznych – o 6.463 (tj. o 60,6%) i spółek z ograniczoną odpowiedzialnością – o 1.396 (tj. o 206,2%). Na odnotowanie zasługuje również fakt wysokiej dynamiki wzrostu organizacji społecznych, związków zawodowych i komunalnych jednostek organizacyjnych.

W roku 2011 w stosunku do roku poprzedniego, w którym nastąpił wzrost liczby podmiotów ogółem o 897 (3,9%), wzrost ten nieco wyhamował – osiągnął on poziom 219 nowych podmiotów (0,9%).

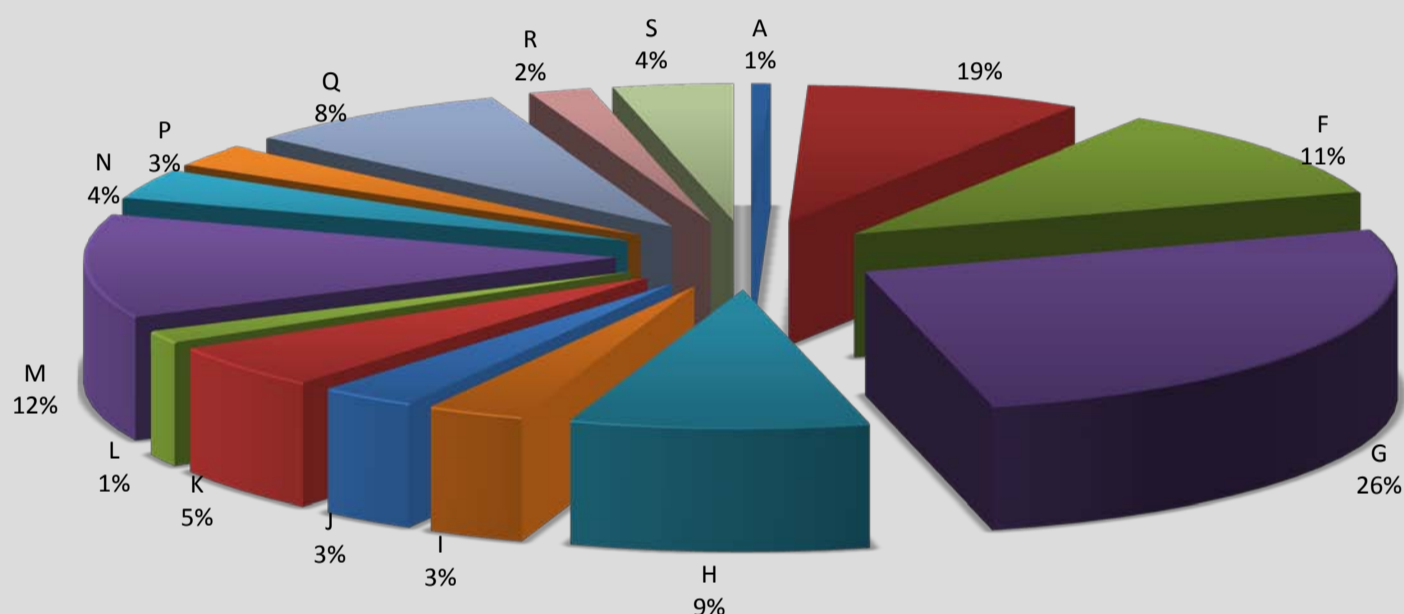
W porównaniu do 1993 roku największy bezwzględny przyrost liczby zakładów osób fizycznych nastąpił w sekcji Działalność finansowa i ubezpieczeniowa – o 841 (1716,3%) Opieka zdrowotna i pomoc społeczna – o 1.081 (324,7%), Budownictwo – o 913 (95,3%).

Dane za 2009 rok, dotyczące zakładów osób fizycznych, przedstawione są wg nowej klasyfikacji - PKD 2007. W związku z tym brak możliwości porównania danych, w szczególności dla klas H, L, S oraz nowo wydzielonych J, M, N, R.

Wśród zakładów osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą dominują firmy działające w sekcji Handel hurtowy i detaliczny; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle. Porównując dane z 2011 do roku 2008, w którym to wartość podmiotów w tej sekcji równała się 6.070, można zauważyć znaczący spadek wynoszący 1599 (26,4%).

Rys. 27. Zakłady osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą wg sekcji PKD

Stan w dniu 31 XII 2011 r.

Tabl. 44. Podmioty gospodarki narodowej według szczególnej formy prawnej

Stan w dniu 31 XII 2011 r.

Wyszczególnienie	1993	1996	1998	2000	2002	2004	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Spółki akcyjne	31	55	73	86	93	89	85	86	83	85	89	92
Spółki z o.o.	677	858	999	1.204	1.371	1.467	1.612	1.709	1.722	1.827	1.967	2.073
Spółki cywilne	1.405	1.618	1.926	2.222	2.006	1.951	1.928	1.945	1.916	1.938	1.976	2.033
Przedsiębiorstwa państwowe	44	30	18	15	6	5	4	3	1	-	-	-
Państwowe jednostki	118	67	71	64	56	38	36	35	29	26	21	20
Samorządowe jednostki	33	94	97	151	151	233	228	230	222	222	198	132
Spółdzielnie	110	106	110	114	111	113	110	107	101	99	96	96
Fundacje	34	45	48	54	65	92	107	116	118	138	155	184
Kościół katolicki	26	34	36	38	41	42	43	44	46	46	47	47
Stowarzyszenia	92	168	242	315	387	437	496	531	557	579	606	626
Związki zawodowe	17	88	114	146	176	183	193	193	190	182	181	181
Samorząd gospodarczy i	19	18	20	21	21	21	21	21	21	19	19	20
Bez szczególnej formy	10.678	13.214	15.971	18.151	20.027	20.008	19.382	19.233	19.340	16.552	17.195	17.140
- zakłady osób fizycznych	10.671	13.200	15.967	18.146	20.016	19.999	19.373	19.224	19.331	16.543	17.191	17.134
Pozostałe	42	63	143	271	850	940	1.002	1.075	1.118	1.165	1.225	1.350
Ogółem	13.326	16.458	19.868	22.836	25.361	25.619	25.247	25.328	25.464	22.878	23.775	23.994

Tabl. 45. Zakłady osób fizycznych prowadzące działalność gospodarczą wg sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności

Stan w dniu 31 XII 2011 r.

Sekcje PKD*		1993	1996	1999	2002	2003	2004	2006	2007	2008	2009	2010	2011
A	Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	36	47	53	94	115	111	126	129	134	89	100	100
C	Przetwórstwo przemysłowe	1.306	1.368	1.625	1.878	1.906	1.846	1.702	1.678	1.668	1.376	1.460	1446
F	Budownictwo	958	1.212	1.845	2.038	2.037	1.992	1.943	2.015	2.070	1.779	1.844	1871
G	Handel ...; naprawa pojazdów ...	5.172	5.533	6.254	6.944	7.063	6.804	6.426	6.221	6.070	4.552	4.683	4471
H	Transport i gospodarka magazynowa	1.164	1.435	1.780	1.984	2.031	1.966	1.913	1.893	1.893	1.639	1.626	1548
I	Działalność zw. z zakwaterowaniem ...	321	327	440	587	635	636	619	617	601	478	502	509
J	Informacja i komunikacja										452	476	506
K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	49	210	731	1.030	1.093	1.068	1.010	1.029	1.073	969	921	890
L	Działaln. zw. z obsł. rynku nieruchomości	931	1.936	2.475	3.244	3.361	3.294	3.307	3.241	3.283	217	245	254
M	Działaln. profesjonalna, naukowa i techn.										1.954	2.063	2086
N	Działaln. w zakr. usług administrowania ...										423	489	600
P	Edukacja	58	133	263	296	322	316	324	321	336	375	412	440
Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	333	475	883	1.035	1.031	1.061	1.100	1.167	1.247	1.278	1.365	1414
R	Działaln. zw. z kulturą, rozrywką i rekreacją										308	325	323
S	Pozostała działalność usługowa	343	520	756	882	918	895	892	900	945	609	629	625
Ogółem		10.671	13.200	15.967	18.146	20.016	20.519	19.373	19.224	19.331	16.543	17.140	17.134

* nazewnictwo wg PKD 2007, dane do roku 2008 wg wcześniejszych klasyfikacji

BEZPIECZEŃSTWO

1. Tablice działu opracowano na podstawie danych z Urzędu Statystycznego w Toruniu oraz Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej i Komendy Rejonowej Policji.

2. Prezentowane dane - jeśli nie zaznaczono inaczej - dotyczą miasta Torunia.

Pożary

W 2011 roku zanotowano 775 pożarów. Podobnie jak w ubiegłym roku, zdecydowana ich większość (553) to pożary śmietników i traw. Kolejna grupa obiektów, w których powstawały pożary to obiekty mieszkalne - było ich 131. Pożary środków transportu występowały w 27 przypadkach, natomiast pożary w lasach – 45 razy. Główne przyczyny pożarów w obiektach mieszkalnych to: wady urządzeń elektrycznych i instalacji elektrycznych.

Ważniejsze pożary w 2011 r.:

- 06.09.2011 – pożar kamienicy przy ul. Prostej w Toruniu. W działaniach trwających 8 godzin brało udział 19 zastępów Straży Pożarnej (43 ratowników). Straty ogółem: 2,5 mln zł (w tym budynki 2,0 mln zł),
- 16.11.2011 – pożar hali magazynowej przy ul. Dwernickiego 17 w Toruniu. W akcji trwającej 6,5 godziny brało udział 16 zastępów Straży Pożarnej (58 ratowników). Straty ogółem: 180 tys. zł (w tym budynki 100 tys. zł).

Działania związane z usuwaniem miejscowych zagrożeń

W 2011 roku działania podejmowane przez jednostki Państwowej Straży Pożarnej w Toruniu związane z usuwaniem miejscowych zagrożeń były prowadzone najczęściej w obiektach mieszkalnych (328), obiektach użyteczności publicznej (120), oraz środkach transportu (119).

Główne przyczyny powstawania miejscowych zagrożeń to najczęściej huragany, silne wiatry (138), nietypowe zachowania się zwierząt, owadów i ptaków stwarzające zagrożenie (129), niezachowanie zasad bezpieczeństwa ruchu środków transportu (83), wady środków transportu (34), gwałtowne opady (32).

Przestępczość

W roku 2011 stwierdzono 10.504 przestępstw wobec 9.535 przestępstw odnotowanych w roku poprzednim, tj. więcej o 969 przestępstw (10,16%). Największy wzrost zanotowano w przestępstwach o charakterze kryminalnym. W 2010 roku przestępstw o tym charakterze wykryto 6.411, natomiast w 2011 roku stwierdzono 7.146 przestępstw (nastąpił wzrost o 705 tj. 10,95%).

W prezentowanym okresie struktura przestępstw wyraźnie się zmieniła. Przestępczość gospodarcza ewoluowała od dominujących wcześniej wyłudzeń towarów w kierunku wyłudzeń i przywłaszczeń pieniędzy. Nastąpił także wzrost liczby przestępstw dokonywanych przez Internet, przeciwko prawom własności przemysłowej i przeciwko prawom autorskim. Spadła natomiast przestępczość w sektorze bankowym oraz ilość przestępstw pracowniczych. Zmiany w prawie spowodowały zwielokrotnienie liczby przestępstw drogowych.

Tabl. 46. Przyczyny powstawania pożarów

Stan w dniu 31 XII 2011 r.

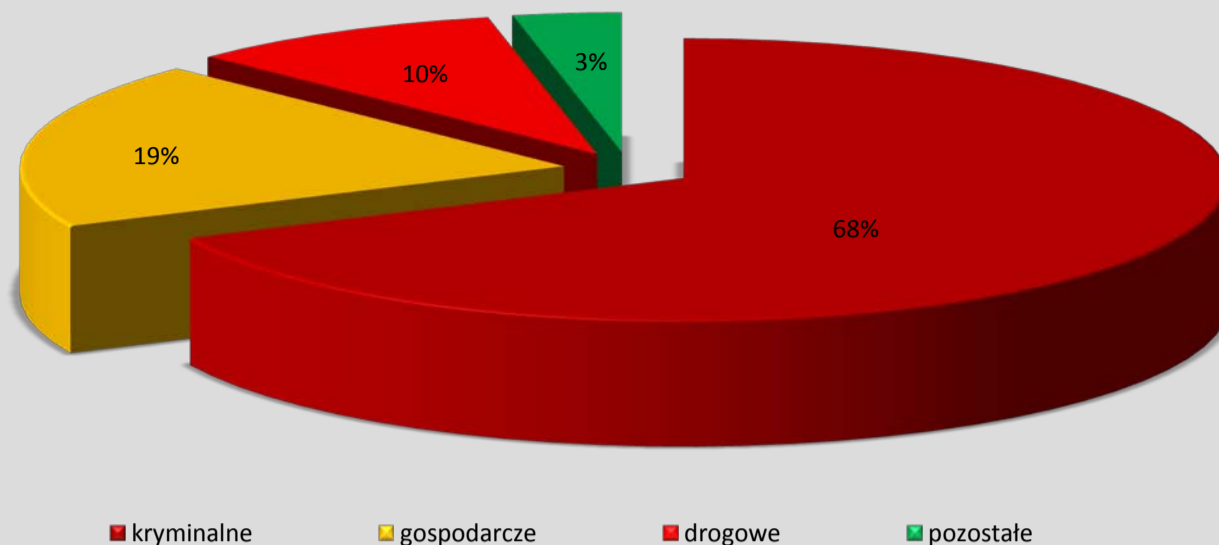
Wyszczególnienie	1992	1996	2000	2002	2005	2007	2008	2009	2010	2011
Ogółem pożarów w tym:	58	375	624	698	934	775	764	783	723	775
- nieostrożność dorosłych z otw. ogniem	15	6	13	11	10	14	9	7	11	6
- niesprawność i wady środków transportu	1	10	13	13	16	14	15	11	13	9
- wady urządzeń grzewczych	1	24	11	6	8	24	13	9	3	10
- podpalenia	4	17	11	12	18	42	27	30	28	32
- wady urządzeń elektrycznych	2	21	17	28	33	24	18	23	21	12
- inne przyczyny	25	143	394	474	773	567	606	597	553	604
- nieustalone	10	154	145	127	76	94	76	106	96	102

Tabl. 47. Przestępczość

Stan w dniu 31 XII 2011 r.

Wyszczególnienie	1992	1996	2000	2002	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Przestępstwa stwierdzone w tym o charakterze:	8.190	10.133	13.993	15.089	12.753	12.413	10.384	10.556	9.535	10.504
- kryminalnym	7.021	8.613	12.026	11.636	6.463	7.721	6.620	6.172	6.441	7.146
- gospodarczym	875	1.002	1.374	1.825	1.989	3.614	2.500	3.031	1.886	2.023
- drogowe	130	140	90	84	230	751	928	1.056	911	995
Wskaźnik wykrywalności	49,3%	53,6%	49,1%	51,3%	52,8%	60,7%	61,1%	63,3%	58,2%	59,8%

Rys. 28. Struktura stwierdzonych przestępstw
Stan w dniu 31 XII 2011 r.

Wypadki drogowe

W 2011 roku zanotowano niższą z poprzednim okresem ilość zdarzeń drogowych. Tendencje spadkowe w ilości zaistniałych zda-

rzeń to rezultat przeprowadzenia wielu akcji prewencyjnych, kontrolnych, oddziaływania na uczestników ruchu w miejscach szczególnie niebezpiecznych, zagrożonych pod względem wypadków i kolizji.

Tabl. 48. Sytuacja na drogach
Stan w dniu 31 XII 2011 r.

Wyszczególnienie	Rejon Toruń					Toruń				
	1992	1998	2004	2007	2008	2007	2008	2009	2010	2011
Wypadki	354	250	406	230	232	110	122	102	91	82
Zabici	49	46	46	54	36	12	15	11	10	6
Ranni	467	313	500	321	283	129	157	111	93	85

FINANSE MIASTA

Rok 2011 był kolejnym rokiem, w którym finanse publiczne odczuwały skutki światowego kryzysu gospodarczego. Przełożyły się one na możliwość pozyskiwania dochodów przez budżet państwa i budżety miast, przede wszystkim w zakresie wpływów z podatku PIT i CIT oraz sprzedaży nieruchomości. Plan realizacji tych dochodów był w trakcie roku na bieżąco monitorowany, a tendencje spadkowe wpływów znalazły swoje odzwierciedlenie w zmniejszonym planie. W trakcie roku budżet został zmieniony sześcioma

uchwałami Rady Miasta Torunia i dziesięcioma zarządzeniami Prezydenta Miasta Torunia.

W efekcie wprowadzonych zmian podstawowe wielkości planu, wg stanu na dzień 31.12.2011 r., przedstawiały się następująco:

- dochody ogółem 832.945.639 zł,
- wydatki ogółem 1.008.188.375 zł, (w tym wydatki majątkowe 357.753.256 zł),
- deficyt budżetowy 175.242.736 zł.

Tabl. 49. Wykonanie budżetów miasta w latach 2002-2011 (w tys. zł)

Stan w dniu 31 XII 2011 r.

Lata	Dochody ogółem	Wydatki ogółem	w tym majątkowe	Deficyt / nadwyżka	Deficyt planowany na początku roku
2002	409.311	447.774	57.553	-38.463	-57.150
2003	396.359	428.321	55.587	-31.962	-55.714
2004	457.445	474.444	86.012	-16.999	-42.229
2005	515.828	544.875	135.953	-29.047	-49.200
2006	574.771	620.064	182.977	-45.293	-62.700
2007	688.841	676.644	213.914	12.197	-33.500
2008	713.861	760.444	242.428	-46.583	-75.450
2009	734.928	802.229	254.825	-67.301	-78.450
2010	742.848	828.529	223.674	-85.681	-86.610
2011	823.997	993.960	352.919	-169.963	-175.243

Wykonanie planu dochodów budżetu miasta

Plan dochodów budżetu miasta na rok 2011 został ustalony na poziomie 1.101.760 tys. zł i w trakcie roku zmniejszony o 93.571 tys. zł, tj. do kwoty 1.008.189 tys. zł.

Zmniejszenia dotyczyły:

- wydatków inwestycyjnych o 111.859 tys. zł.

Zwiększenia planu w trakcie roku dotyczyły:

- wydatków na prace zlecone o 1.436 tys. zł,
- wydatków na wynagrodzenia o 2.670 tys. zł,
- pozostałych wydatków bieżących na zadania własne o 14.181 tys. zł.

Zewnętrzne źródła zasyliły w roku 2011 miejską kasę kwotą 74.981 tys. zł, w tym z funduszy Unii Europejskiej kwotą 57.817 tys. zł.

Plan dochodów budżetu miasta na rok 2011 został wykonany na poziomie 98,9% planu w ramach zadań własnych i 99,9% w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

Wskazać należy, że pomimo utrzymującego się od kilku lat spowolnienia gospodarczego nie odnotowano w trakcie 2011 roku żadnych zagrożeń w odniesieniu do gromadzenia wpływów

z podatków i opłat lokalnych. Pozycja, która w najistotniejszy sposób zaważyła na poziomie realizacji planu były, tak jak w innych miastach Polski i w budżecie państwa, wpływy z podatków PIT i CIT. W trakcie 2011 roku pracownicy miejskich służb konsekwentnie przestrzegali zasady maksymalizacji dochodów poprzez wykorzystanie wszelkich źródeł w celu pozyskiwania zewnętrznych funduszy na realizację przedsięwzięć inwestycyjnych, remontowych, projektów społecznych. Opisane wyżej zmniejszenia poziomu dotacji inwestycyjnych nie oznaczają trwałej utraty dochodów miasta, a jedynie przesunięcie ich wpływu na rok następny.

Wykonanie planu wydatków budżetu miasta

Plan wydatków budżetu miasta na rok 2011 został ustalony na poziomie 1.008.188.375 tys. zł. Wykonanie planu w tym zakresie wyniosło 98,6%.

Plan wydatków budżetu miasta na rok 2011 w zakresie wydatków zadań własnych, został ustalony na poziomie 945.704 tys. zł. Wykonanie planu wyniosło 931.564 tys. zł (w tym: 280.164 tys. zł – wynagrodzenia, 298.481 tys. zł - pozostałe wydatki bieżące, 352.919 tys. zł – inwestycje), tj. 98,5%.

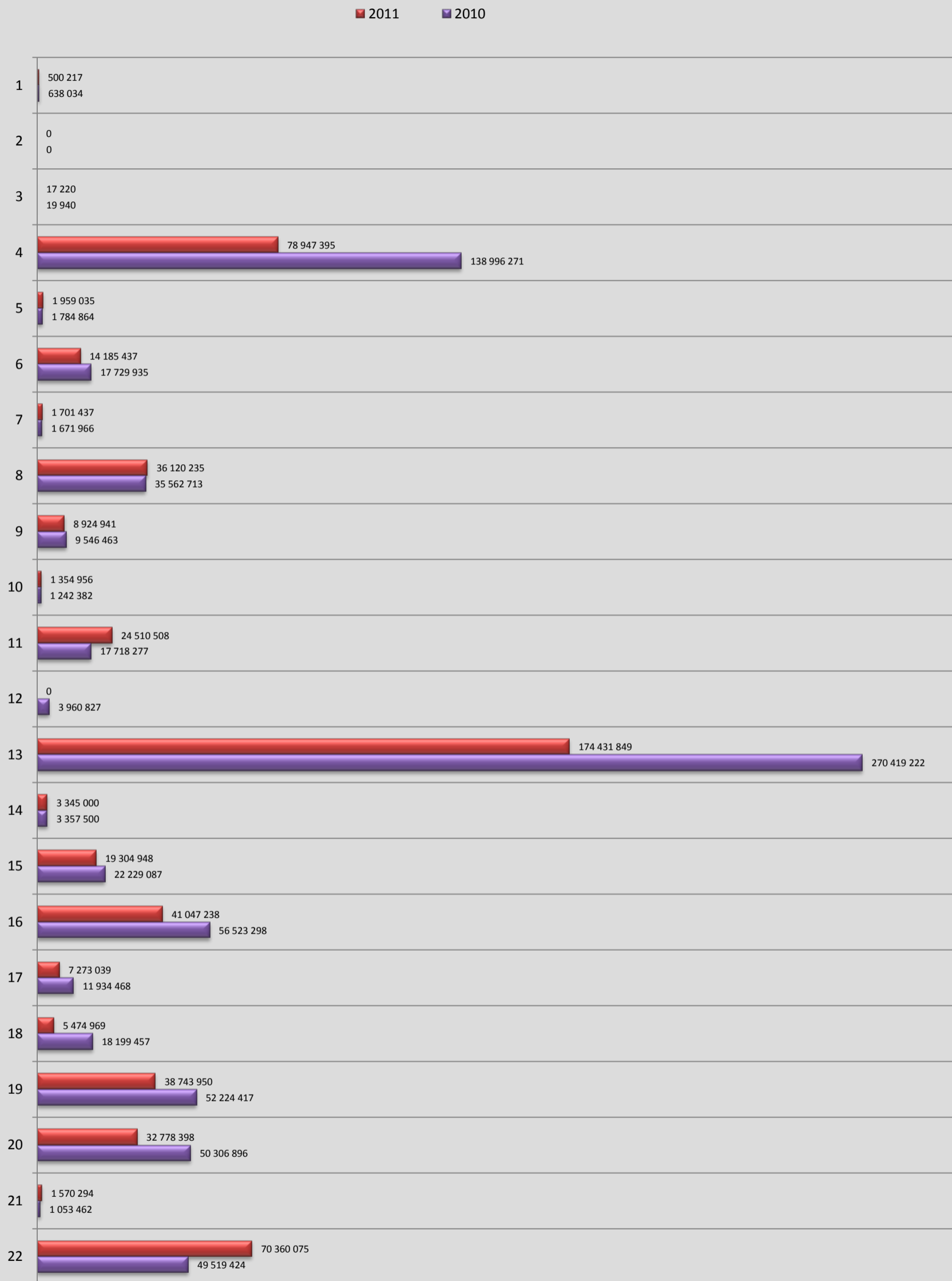
Tabl. 50. Wydatki zadań własnych budżetu miasta według działów klasyfikacji budżetowej

Stan w dniu 31 XII 2011 r.

Lp.	Dział klasyfikacji budżetowej	2008	2009	2010	2011	Wzrost /spadek*
1	Rolnictwo i łowiectwo	338.084	318.859	638.034	500.217	-21,60%
2	Leśnictwo	5.000	1.789	-	-	-
3	Górnictwo i kopalnictwo	35.546	26.000	19.940	17.220	-13,64%
4	Transport i łączność	125.836.789	161.212.343	138.996.271	78.947.395	-43,20%
5	Turystyka	1.907.227	1.491.222	1.784.864	1.959.035	9,76%
6	Gospodarka mieszkaniowa	21.936.351	14.166.432	17.729.935	14.185.437	-19,99%
7	Działalność usługowa	2.453.470	2.439.080	1.671.966	1.701.437	1,76%
8	Administracja publiczna	34.793.444	36.338.086	35.562.713	36.120.235	1,57%
9	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	8.648.567	9.122.688	9.546.463	8.924.941	-6,51%
10	Dochody od osób prawnych, osób fizycznych i od jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	1.177.294	1.329.274	1.242.382	1.354.956	9,06%
11	Obsługa długu publicznego	16.886.034	13.656.073	17.718.277	24.510.508	38,33%
12	Różne rozliczenia	4.262.903	4.746.085	3.960.827	-	-
13	Oświata i wychowanie	226.271.467	256.011.549	270.419.222	174.431.849	-35,50%
14	Szkolnictwo wyższe	2.438.000	3.491.500	3.357.500	3.345.000	-0,37%
15	Ochrona zdrowia	9.262.143	19.778.042	22.229.087	19.304.948	-13,15%
16	Pomoc społeczna	47.042.350	49.628.951	56.523.298	41.047.238	-27,38%
17	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	8.631.152	9.305.151	11.934.468	7.273.039	-39,06%
18	Edukacyjna opieka wychowawcza	14.528.622	15.470.405	18.199.457	5.474.969	-62,92%
19	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	88.826.449	38.401.742	52.224.417	38.743.950	-25,81%
20	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	34.629.618	36.749.897	50.306.896	32.778.398	-34,84%
21	Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	1.286.911	980.964	1.053.462	1.570.294	49,06%
22	Kultura fizyczna i sport	50.157.825	67.078.604	49.519.424	70.360.075	42,09%

*Wzrost/spadek w stosunku do roku poprzedniego

Rys. 29. Wydatki zadań własnych budżetu miasta według działów klasyfikacji budżetowej w latach 2010 i 2011

Plan wydatków budżetu miasta na rok 2011 w zakresie wydatków zadań własnych – wydatki bieżące, został ustalony na poziomie

307.108 tys. zł. Wykonanie planu wyniosło 298.481 tys. zł, tj. 97,2%.

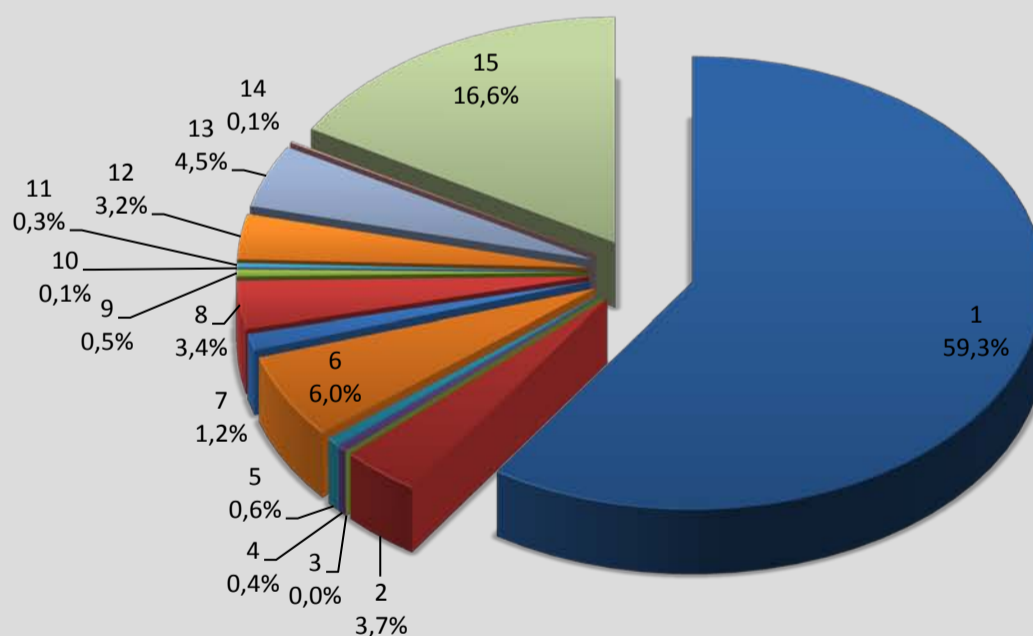
Tabl. 51. Wydatki majątkowe własne budżetu miasta według działów klasyfikacji budżetowej

Stan w dniu 31 XII 2011 r.

Lp.	Dział klasyfikacji budżetowej	2008	2009	2010	2011	Wzrost /spadek*
1	Transport i łączność	73.535.127	109.974.389	87.165.763	209.016.090	139,79%
2	Gospodarka mieszkaniowa	20.718.627	12.164.796	16.632.805	12.869.861	-22,62%
3	Działalność usługowa	946.967	617.947	29.697	64.563	117,41%
4	Administracja publiczna	1.732.574	1.374.095	560.495	1.554.789	117,40%
5	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	2.314.816	1.963.362	760.734	2.170.155	185,27%
6	Oświata i wychowanie	9.982.301	23.944.084	27.560.434	21.284.878	-22,77%
7	Szkolnictwo wyższe	2.438.000	3.491.500	3.357.500	4.145.000	23,45%
8	Ochrona zdrowia	3.088.062	13.451.871	16.179.035	12.003.393	-25,81%
9	Pomoc społeczna	898.163	658.111	1.278.493	1.756.131	37,36%
10	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	1.319.390	96.448	-	338.548	-
11	Edukacyjna opieka wychowawcza	99.888	48.499	1.440.843	1.026.776	-28,74%
12	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	70.286.046	19.748.071	8.499.445	11.358.646	33,64%
13	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	12.041.840	13.103.266	20.408.173	15.789.842	-22,63%
14	Ogrody botaniczne i zoologiczne oraz naturalne obszary i obiekty chronionej przyrody	559.997	309.999	253.631	385.602	52,03%
15	Kultura fizyczna i sport	42.445.567	53.878.696	39.404.244	58.470.681	48,39%

*Wzrost/spadek w stosunku do roku poprzedniego

Rys. 30. Wydatki majątkowe własne budżetu miasta według działów klasyfikacji budżetowej w 2011 roku

Plan wydatków majątkowych własnych w kwocie 357.753.256 zł wykonany został na poziomie 98,65% (352.918.770 zł). Plan wydatków inwestycyjnych został wykonany na kwotę 352.919 zł tj. 98,6%.

Niewydatkowane środki w wysokości 4.834 tys. zł dotyczyły oszczędności realizacyjnych (3.666 tys. zł), zmian harmonogramu adaptacji obiektu na potrzeby Torunskiego Inkubatora Technologicznego (843 tys. zł) oraz wstrzymania realizacji projektu „Zielony Pomost” (325 tys. zł) do czasu rozstrzygnięcia konkursu o dofinansowanie ze środków RPO WK-P. Inwestycje te będą realizowane w roku 2012.

Przyjęty uchwałą nr 33/11 Rady Miasta Torunia z dnia 20.01.2011 r. plan dochodów i wydatków zadań zleconych z zakresu

administracji rządowej został ustalony na poziomie 61.049 tys. zł i w trakcie roku zwiększony w związku z decyzjami wojewody kujawsko – pomorskiego o 1.436 tys. zł, tj. do kwoty 62.485 tys. zł. Zwiększenia dotyczyły przede wszystkim środków na utrzymanie Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej (1.194 tys. zł) i składek zdrowotnych wypłacanych za osoby nie objęte ubezpieczeniem (615 tys. zł). Zmniejszeniu natomiast (do wysokości rzeczywistych potrzeb) uległ plan środków na wypłaty świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych (1.170 tys. zł). Wykonanie planu w zakresie zadań zleconych wyniosło 62.396 tys. zł, tj. 99,9%.

ŚRODKI UNIJNE

Gmina Miasta Toruń, jako jednostka samorządu terytorialnego intensywnie wykorzystuje środki funduszy unijnych w celu szybszego rozwoju miasta i podniesienia poziomu oraz jakości życia mieszkańców

Należy zauważyć, że już w okresie przedakcesyjnym Gmina Miasta Toruń skutecznie korzystała z dofinansowania ze środków unijnych. Dzięki Funduszowi Spójności zrealizowała dwa duże projekty: „Gospodarka odpadami komunalnymi w Toruniu” i „Gospodarka wodno-ściekowa na terenie miasta Torunia”. Wartość całkowita tych inwestycji to 443,3 mln zł – z czego ze środków Unii Europejskiej pozyskano 205,1 mln zł. Wykorzystane zostały również środki funduszu PHARE na realizację projektów społecznych: „Reintegracja zawodowa i społeczna osób bezrobotnych – zagrożonych wykluczeniem społecznym realizowana w Centrum Integracji Społecznej w Toruniu - CISTOR” i „Dynamiczne przygotowanie 70 młodych osób

bezrobotnych z powiatu grodzkiego Torunia oraz powiatu ziemskiego i grodzkiego Włocławka do wejścia na rynek pracy - SPRINTERY”.

W okresie programowania 2004-2006 Gmina Miasta Toruń oraz jej jednostki organizacyjne pozyskiwały fundusze równie intensywnie na projekty infrastrukturalne, jak i społeczne. W ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego i Sektorowego Programu Operacyjnego Transport zrealizowano inwestycje infrastrukturalne o łącznej wartości 163,6 mln zł, przy dofinansowaniu na poziomie 101,7 mln zł. Natomiast dzięki środkom finansowym ZPORR i Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich zostały zrealizowane projekty społeczne o łącznej wartości 17,9 mln zł (przy dofinansowaniu w wysokości 14,5 mln zł). Zrealizowano także dwa projekty w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw, jeden w ramach programu INTERREG III B oraz trzy dzięki Mechanizmowi Finansowemu Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

Tabl. 52. Projekty europejskie okresu programowania 2004-2006

Stan w dniu 31 XII 2011 r.

Program operacyjny	Liczba projektów	Koszt całkowity projektów w tys. zł	Dofinansowanie projektów w tys. zł
ZPORR	16	124.030,7	75.664,9
SPOT	3	43.622,0	30.088,2
SPO WKP	2	14.398,7	10.000,0
SPO RZL	18	13.893,7	10.557,3
INTERREG III B	1	218,8	149,5
EOG	3	6.248,5	4.544,8
Razem	43	202.412,5	131.004,7

W omawianym okresie programowania Gmina Miasta Toruń i jej jednostki organizacyjne zrealizowały w ramach funduszy unijnych i innych źródeł zewnętrznych łącznie 43 projekty – ich średnie dofinansowanie stanowiło 65% kosztów tych inwestycji i przedsięwzięć.

W okresie programowania 2007-2013 Polska jest największym beneficjentem europejskiej polityki spójności. W celu podniesienia swojej atrakcyjności, jako miejsca dla inwestowania, życia i pracy, Toruń stara się pozyskać środki na realizację inwestycji zarówno o charakterze infrastrukturalnym, jak i społecznym m.in. z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki oraz z INTERREG IVC.

W obecnym okresie programowania do końca 2011 roku podpisano łącznie 84 umowy o dofinansowanie projektów. W omawianym

roku podpisano 16 umowy o łącznej wartości całkowitej 94 mln zł i dofinansowaniu z funduszy europejskich w wysokości 63 mln zł, w tym w ramach:

- Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko – 2 umowy,
- Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko Pomorskiego – 10 umów,
- Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki – 4 umowy.

Dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej pozyskane w 2011 roku w przeliczeniu na jednego mieszkańca Torunia wyniosło 307 zł.

Szczegółowe informacje dotyczące projektów realizowanych w Toruniu z udziałem środków finansowych Unii Europejskiej, znajdują się w Internecie pod adresem:

<http://www.torun.pl/pl/projekty-europejskie-wyszukiwarka-2007-2013>

Tabl. 53. Projekty europejskie okresu programowania 2007-2013

Stan w dniu 31 XII 2011 r.

Program operacyjny	Liczba projektów*	Koszt całkowity projektów w tys. zł	Dofinansowanie projektów w tys. zł
POIiŚ	5	957.990,42	438.366,63
RPO WK-P	35	432.708,49	192.501,83
POIG	3	24.509,69	12.853,64
POKL	40	49.023,58	47.695,01
INTERREG IVC	1	600,00	510,00
Razem	84	1.464.832,18	691.927,11

* liczba podpisanych umów o dofinansowanie do końca 2011 r.

SPIS TREŚCI

WARUNKI NATURALNE	3
STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA	4
LUDNOŚĆ	10
RYNEK PRACY	14
INFRASTRUKTURA	19
A. WODOCIĄGI I KANALIZACJA	19
B. ZAOPATRZENIE W GAZ	23
C. ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNA	23
D. ZAOPATRZENIE W ENERGIĘ CIEPLNĄ	23
E. KOMUNIKACJA MIEJSKA	23
F. ODPADY	24
G. TRANSPORT	24
MIESZKANIA	26
PRZEMYSŁ	29
BUDOWNICTWO	30
FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW	31
EDUKACJA I WYCHOWANIE	34
A. DANE ZBIORCZE	34
B. SZKOLNICTWO OGÓLNOKSZTAŁCĄCE	35
C. SZKOLNICTWO ZAWODOWE	38
D. SZKOLNICTWO WYŻSZE	39
E. WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE	39
OCHRONA ZDROWIA	40
POMOC SPOŁECZNA	44
KULTURA	45
MIEJSCA NOCLEGOWE	49
SPORT I REKREACJA	51
ZMIANY STRUKTURALNE W GOSPODARCE	52
BEZPIECZEŃSTWO	54
FINANSE MIASTA	56
ŚRODKI UNIJNE	60

SPIS TABLIC

Tabl. 1. Dane meteorologiczne	3
Tabl. 2. Wykaz punktów pomiarowo – kontrolnych na terenie m. Torunia w roku 2011	4
Tabl. 3. Roczna emisja zanieczyszczeń powietrza na terenie Torunia (mg/rok)	6
Tabl. 4. Ludność	10
Tabl. 5. Ludność według wieku	10
Tabl. 6. Ludność według ekonomicznych grup wieku	12
Tabl. 7. Ruch naturalny ludności	13
Tabl. 8. Pracujący w gospodarce narodowej według sekcji PKD	15
Tabl. 9. Bezrobotni	17
Tabl. 10. Sieć wodociągowa i kanalizacyjna	19
Tabl. 11. Awarie sieci wodociągowej i kanalizacyjnej	19
Tabl. 12. Produkcja wody	20
Tabl. 13. Ścieki odprowadzone według grup dostawców	21
Tabl. 14. Sieć gazowa, odbiorcy i zużycie gazu sieciowego w gospodarstwach domowych	22
Tabl. 15. Odbiorcy i zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych	22
Tabl. 16. Komunikacja miejska	22
Tabl. 17. Selektywna zbiórka nieczystości	24
Tabl. 18. Sieć drogowo-uliczna	24
Tabl. 19. Zasoby mieszkaniowe zamieszkałe	26
Tabl. 20. Mieszkania oddane do użytku według inwestorów	27
Tabl. 21. Zasoby komunalne	28
Tabl. 22. Przemysł: produkcja sprzedana, zatrudnienie i wynagrodzenia	29
Tabl. 23. Przetwórstwo przemysłowe: produkcja sprzedana, zatrudnienie i wynagrodzenia	29
Tabl. 24. Produkcja budowlano-montażowa, zatrudnienie i wynagrodzenia w budownictwie	30
Tabl. 25. Przychody, koszty i wyniki finansowe przedsiębiorstw wg sekcji PKD	32
Tabl. 26. Majątek obrotowy i zobowiązania przedsiębiorstw	32
Tabl. 27. Szkolnictwo ogólnokształcące, zawodowe i wyższe - szkoły, uczniowie i studenci, absolwenci	36
Tabl. 28. Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży (bez specjalnych)	36
Tabl. 29. Gimnazja dla dzieci i młodzieży (bez specjalnych)	36
Tabl. 30. Licea ogólnokształcące dla młodzieży (bez specjalnych)	37
Tabl. 31. Szkoły zawodowe dla młodzieży	37
Tabl. 32. Studenci i absolwenci szkół wyższych	39
Tabl. 33. Nauczyciele akademicy pełnozatrudnieni UMK	39
Tabl. 34. Personel służby zdrowia	40
Tabl. 35. Apteki	41
Tabl. 36. Ambulatoryjna opieka zdrowotna	41
Tabl. 37. Żłobki	41
Tabl. 38. Zgony wg głównych przyczyn (wybranych grup chorób) i współczynnik zgonów w przeliczeniu na 10 tys. ludności w Toruniu	42
Tabl. 39. Dane o stanie zdrowia osób w wieku 19 lat i więcej	42

Tabl. 40. Zapadalność mieszkańców Torunia na choroby zakaźne i zatrucia	43
Tabl. 41. Biblioteki publiczne	47
Tabl. 42. Muzea, kina	48
Tabl. 43. Obiekty noclegowe turystyki	49
Tabl. 44. Podmioty gospodarki narodowej według szczególnej formy prawnej	52
Tabl. 45. Zakłady osób fizycznych prowadzące działalność gospodarczą wg sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności	53
Tabl. 46. Przyczyny powstawania pożarów	54
Tabl. 47. Przystępczość	54
Tabl. 48. Sytuacja na drogach	55
Tabl. 49. Wykonanie budżetów miasta w latach 2002-2011 (w tys. zł)	56
Tabl. 50. Wydatki zadań własnych budżetu miasta według działów klasyfikacji budżetowej	57
Tabl. 51. Wydatki majątkowe własne budżetu miasta według działów	59
Tabl. 52. Projekty europejskie okresu programowania 2004-2006	60
Tabl. 53. Projekty europejskie okresu programowania 2007-2013	60

SPIS WYKRESÓW

Rys. 1. Użytkowanie gruntów nieobciążonych użytkowaniem wieczystym	4
Rys. 2. Ludność według wieku i płci	11
Rys. 3. Ludność według ekonomicznych grup wieku	12
Rys. 4. Ruch naturalny ludności w latach 1990-2011	13
Rys. 5. Pracujący w gospodarce narodowej według sekcji PKD	14
Rys. 6. Pracujący w gospodarce narodowej według sektorów w latach 1994-2011	15
Rys. 7. Pracujący zatrudnieni i przeciętne zatrudnienie według płci i grup sekcji PKD	16
Rys. 8. Bezrobotni według wieku	17
Rys. 9. Bezrobotni według wykształcenia	18
Rys. 10. Bezrobotni według czasu oczekiwania na pracę	18
Rys. 11. Ścieki odprowadzone według grup dostawców	21
Rys. 12. Przewozy pasażerów w latach 1990-2011	23
Rys. 13. Drogi na terenie Gminy Miasta Toruń	25
Rys. 14. Mieszkania oddane do użytku według inwestorów w latach 1996-2011	27
Rys. 15. Zasoby komunalne według kategorii	28
Rys. 16. Produkcja budowlano-montażowa wg grup PKD	30
Rys. 17. Przychody i koszty przedsiębiorstw wg sekcji PKD w 2011 roku (w mln zł)	31
Rys. 18. Majątek obrotowy i zobowiązania przedsiębiorstw wg sekcji PKD w 2011 roku (w mln zł)	33
Rys. 19. Szkolnictwo według typów szkół	34
Rys. 20. Szkolnictwo według liczby uczniów i studentów	35
Rys. 21. Szkolnictwo według liczby absolwentów	35
Rys. 22. Uczniowie w szkołach podstawowych, gimnazjach i liceach ogólnokształcących	38
Rys. 23. Personel służby zdrowia	40
Rys. 24. Obiekty noclegowe turystyki	49
Rys. 25. Miejsca noclegowe turystyki - ogółem	49
Rys. 26. Miejsca noclegowe turystyki - całoroczne	50
Rys. 27. Zakłady osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą wg sekcji PKD	52
Rys. 28. Struktura stwierdzonych przestępstw	55
Rys. 29. Wydatki zadań własnych budżetu miasta według działów klasyfikacji budżetowej w latach 2010 i 2011	58
Rys. 30. Wydatki majątkowe własne budżetu miasta według działów klasyfikacji budżetowej w 2011 roku	59

SPIS MAP

MAPA 1 Mapa wrażliwości hałasowej _____	8
MAPA 2 Mapa terenów zagrożonych hałasem drogowym - Ldwn _____	8